

مستقبل

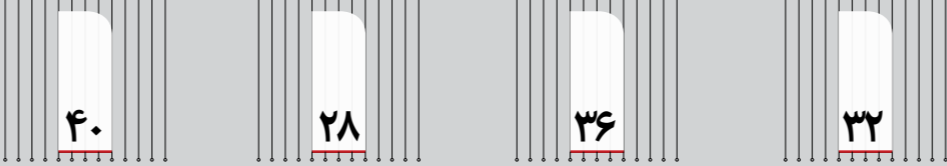
۱۱۷۶

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران ۴۸ صفحه شنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۳

باتمهییدات وزارت نفت و مشارکت مردم رقم می خورد

عبور از تله ناترازی

تاریخ نفت

بخش فرآورده های نفتی

بهداشت و درمان

مسئولیت اجتماعی

۴۲

مربی تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران
در گفت و گو با «مشعل»:

فصل آینده قهرمان می شویم

باتولیدی شدن چاه هفتم ناترازی گاز کاهش
می یابد

حجم بالایی از فرآورده های نفتی با خط ۲۶ اینچ بندرعباس - سیرجان
- فرسنگان به شمال و مراکز استان ها انتقال خواهد یافت

دراوج مصرف زمستان ۲۵۰ میلیون
مترمکعب کسری گاز داریم

گام ۷ در فاز ۱۱

۱۲

گذر بی دغدغه از
زمستان

۲۲

ناترازی
ردی از گذشته

۱۰

وزیر نفت:

قیمت بنزین سوپر
متناسب با هزینه
واردات خواهد بود

۶

معاون وزیر نفت
در امور گاز تأکید کرد:

لزوم نگاه ملی
در مدیریت
مصرف بهینه گاز

۶

صنعت پتروشیمی از الگوهای موفق
بهره می گیرد

پایداری تولید
با خوراک ترکیبی

۳۰

برنامه ریزی برای عبور گرم از زمستان سرد

تامین گاز بخش خانگی
در اولویت

۱۰

نقش آفرینی خطوط لوله و مخبرات نفت
ایران در انتقال ایمن و پایدار سوخت

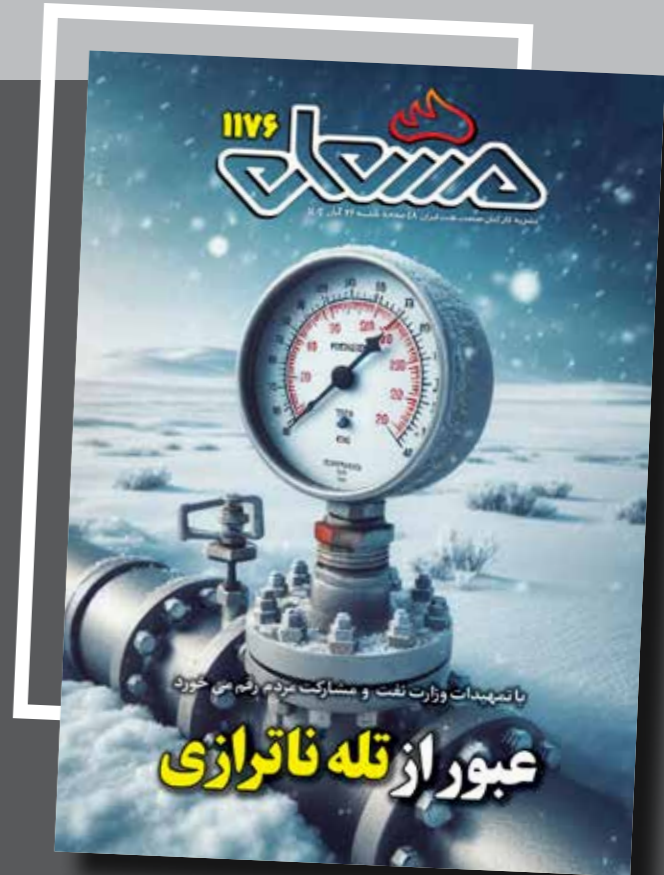
پیشگامی
در رفع ناترازی

۱۸

آنچه در پیچ و خم قرارداد سوآپ گازی
باترکمستان روی داد

سهم ایران کمتر از
یک میلیون متر مکعب

۱۴

اخبار بین‌الملل

تولید نفت اوپک ۴۶۶ هزار بشکه در روز افزایش یافت

تولید نفت اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) بر اساس تازه‌ترین گزارش این سازمان (نوامبر)، در ماه اکتبر ۴۶۶ هزار بشکه افزایش یافت و به ۲۶ میلیون و ۵۳۵ هزار بشکه در روز رسید. به گزارش دبیرخانه سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، گزارش منابع ثانویه اوپک نشان می‌دهد ۱۲ عضو این سازمان در ماه اکتبر (مهر - آبان) ۲۶ میلیون و ۵۳۵ هزار بشکه نفت تولید کردند که ۴۶۶ هزار بشکه بیشتر از ۲۶ میلیون و ۶۹ هزار بشکه ماه سپتامبر است. عربستان با تولید روزانه ۸ میلیون و ۹۶۸ هزار بشکه، عراق با تولید روزانه ۴ میلیون و ۶۸ هزار بشکه و ایران با تولید روزانه ۳ میلیون و ۲۵۹ هزار بشکه سه تولیدکننده بزرگ اوپک هستند. اعضای اوپک پلاس نیز در ماه اکتبر (مهر - آبان) ۱۴ میلیون و ۵۵ هزار بشکه در روز تولید کردند که ۲۵۱ هزار بشکه در روز کمتر از ۱۳ میلیون و ۸۰۳ هزار بشکه ماه سپتامبر است. در مجموع کشورهای عضو اوپک و متحدانش در ماه اکتبر (مهر - آبان) تولید نفت خام خود را با افزایش ۲۱۵ هزار بشکه‌ای از ۴۰ میلیون و ۱۲۴ هزار بشکه به ۴۰ میلیون و ۳۳۸ هزار بشکه در ماه اکتبر رسانده‌اند.

افزایش بیش از یک دلاری قیمت نفت خام سنگین ایران

بر اساس تازه‌ترین گزارش ماهانه اوپک، قیمت نفت خام سنگین ایران در ماه اکتبر، نسبت به ماه سپتامبر ۲۰۲۴، یک دلار و ۴۷ سنت معادل ۰.۶ درصد افزایش یافته است. قیمت نفت خام سنگین ایران در ماه اکتبر ۲۴،۲۴۴ دلار و شش سنت ثبت شد، در حالی که این رقم در سپتامبر ۲۳،۲۴۴ دلار و ۵۹ سنت برای هر بشکه بود. میانگین قیمت نفت خام سنگین ایران در سال ۲۰۲۴ ۸۱،۰۲۴ دلار و ۳ سنت بوده است.

قیمت سبب نفتی اوپک هم در ماه اکتبر ۲۰۲۴ به ۷۴ دلار و ۴۵ سنت برای هر بشکه رسید که ۸۶ سنت (۱.۲ درصد) بیشتر از ماه سپتامبر ۲۰۲۴ است.

بر اساس تازه‌ترین گزارش ماهانه دبیرخانه اوپک (اکتبر)، تقاضای جهانی نفت خام برای سال ۲۰۲۴ با یک میلیون و ۶۶۰ هزار بشکه افزایش روزانه همراه خواهد بود. مجموع تقاضای نفت جهان برای سال ۲۰۲۴، ۱۰۴ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه پیش‌بینی شده است.

بر اساس گزارش اوپک، پیش‌بینی تقاضا برای نفت خام در ماه اکتبر نسبت به ماه سپتامبر ۱۱۰ هزار بشکه کاهش نشان می‌دهد.

اوپک در گزارش ماهانه خود همچنین پیش‌بینی کرد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ روزانه یک میلیون و ۶۴۰ هزار بشکه افزایش یابد و به مجموع ۱۰۵ میلیون و ۷۸۰ هزار بشکه در روز برسد. این پیش‌بینی نسبت به ماه قبل از آن ۲۱۰ هزار بشکه کمتر است.

در نشست کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی بررسی شد:

پیشنهاد ارتقای حوزه انرژی در لایحه بودجه سال آینده

بودجه با توجه به اهمیت ناترازی انرژی و تأثیر آن در وضع اقتصادی کشور با پیشنهادها و تلفیق بودجه همراهی لازم را داشته باشند.

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفت: در نشست این کمیسیون نمایندگان پیشنهادها را برای اصلاح و ارتقای بخش انرژی لایحه بودجه سال آینده در حوزه‌های نفت و گاز مطرح کردند.

سخنگوی انرژی در تشریح نشست اعضای کمیسیون انرژی برای بررسی مفاد لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در حوزه انرژی که با حضور برخی مسئولان وزارت نفت برگزار شد، گفت: در این نشست نمایندگان پیشنهادها را برای اصلاح و ارتقای بخش انرژی لایحه بودجه سال آینده در حوزه‌های نفت و گاز، همچنین تعیین تکلیف پارانه بنزین و کارت سوخت، بهینه‌سازی سوخت، اعمال روش‌های غیرقیمتی برای کنترل مصرف بنزین، تأمین سوخت کامیون‌داران و... مطرح کردند.

وی افزود: در جریان این بررسی‌ها و رأی‌گیری‌ها، برخی از این پیشنهادها با موافقت روبه‌رو شد که قرار است تصویب و برای نهایی شدن از سوی اعضای کمیسیون انرژی در کمیسیون تلفیق بودجه مطرح و توضیح داده شود. سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: انتظار است اعضای کمیسیون تلفیق

مرکز پژوهش‌های مجلس بررسی کرد:

پیش‌بینی قیمت نفت صادراتی در بودجه ۱۴۰۴ اکل کشور

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی قیمت نفت صادراتی را در بودجه سال ۱۴۰۴ پیش‌بینی و بررسی کرد.

به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن این مرکز در گزارشی با عنوان پیش‌بینی قیمت نفت صادراتی در بودجه سال ۱۴۰۴ کشور آورده که با وجود تلاش‌های انجام شده برای کاهش وابستگی بودجه دولت به نفت، همچنان بخش بزرگی از بودجه به صورت مستقیم و غیرمستقیم به درآمدهای نفتی وابسته است.

در این گزارش آمده است: آگاهی از قیمت احتمالی نفت صادراتی کشور در سال آینده در افزایش دقت محاسبات مربوط به درآمدهای بودجه سنواتی اهمیت بسیاری دارد. با توجه به این موضوع، با بررسی برآوردهای مؤسسات بین‌المللی از قیمت نفت در سال آینده و ارقام قیمت نفت مندرج در بودجه چهار کشور با درآمد نفتی و در نظر گرفتن فروش نفت کشور در شرایط تحریم، پیش‌بینی می‌شود متوسط قیمت نفت صادراتی کشور برای سال ۱۴۰۴ در بازه ۶۱ تا ۶۵ دلار هر بشکه قرار گیرد.

سخنگوی دولت:

واردات بنزین سوپر آزاد شد

سخنگوی دولت گفت: واردات و توزیع بنزین ویژه یا سوپر توسط اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نفت بدون اختصاص ارز پارانه‌ای در هیات دولت مصوب شد. فاطمه مهاجرانی گفت: با مصوبه هیات دولت واردات و توزیع بنزین سوپر از سوی اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نفت بدون اختصاص ارز پارانه‌ای آزاد شد.

وی با بیان اینکه بین قطع برق و سوزاندن مازوت تأکید دولت، سلامت مردم است و با تأیید همه اعضای دولت قرار شد مازوت‌سوزی کاهش یابد که البته در کنار این موضوع قطع برق اجتناب‌ناپذیر است. افزود: در این میان رئیس جمهوری به شدت پشتیبان و حامی تولید انرژی پاک است و نشست‌های متعددی با سرمایه‌گذاران برگزار شده است و در نتیجه تولید ۳۰ هزار مگاوات برق از سوی نیروگاه‌های خورشیدی، بادی و اتمی حاصل خواهد شد.

است که دولت بدون کار کارشناسی و همراهی مردم هیچ کاری برای افزایش قیمت بنزین انجام نخواهد داد، همچنین بودجه کشور برای برخورد با سناریوهای مختلف تدوین شده است و آمادگی هر نوع سناریویی را داریم.

مهاجرانی با تأکید بر اینکه اولویت دولت توجه به معیشت اقشار کم‌درآمد است، اظهار کرد: بودجه سال آینده بدون افزایش قیمت بنزین طراحی شده، اما واقعیت این است که در حوزه بنزین ناترازی داریم و ناچار به واردات هستیم. نکته مهم این

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی:

ناترازی روزافزون انرژی نتیجه اجرانشدن قوانین است

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بر اساس گزارش تفریح بودجه سال ۱۴۰۲ بسیاری از احکام اصلاح الگوی مصرف در این سال اجرایی نشده است، گفت: ناترازی روزافزون انرژی در کشور نتیجه اجرا نشدن قوانین در گذشته است.

مصطفی نخعی در نشست علنی مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی گزارش تفریح بودجه سال ۱۴۰۲، در قالب اخطاری با استناد به اصل ۱۱۰ قانون اساسی گفت: این اخطار با استناد به سیاست‌های مقام معظم رهبری در خصوص اصلاح الگوی مصرف و توسعه متوازن در کشور است، ضمن اینکه باید به این نکته اشاره کنم که در گزارش اخیر رئیس کل دیوان محاسبات نکات قابل تأمل و تاسف برانگیزی در مورد اجرای احکام بودجه وجود دارد که یکی از آنها بهینه‌سازی است.

در مقطعی مبالغه به حساب بهینه‌سازی وارد و صرف کارهای دیگری شد، بعد انتظار داریم ناترازی روزافزون انرژی که در کشور وجود دارد، برطرف شود که نمی‌شود.

انرژی، تشکیل سازمان بهینه‌سازی مصرف، ذخیره‌سازی گاز و جمع‌آوری گازهای مشعل و بسیاری از احکام که متأسفانه بسیاری از آنها در گذشته عملیاتی و اجرایی نشد، حتی

وی تصریح کرد: ما احکام مناسبی در بودجه‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و برنامه هفتم توسعه آورده‌ایم از جمله حساب بهینه‌سازی مصرف

وزیر نفت:

قیمت بنزین سوپر متناسب با هزینه واردات خواهد بود

وزیر نفت گفت: قیمت بنزین سوپر مطابق قیمت وارداتی و متناسب با هزینه واردات خواهد بود. محسن پاک‌نژاد در حاشیه نشست هیأت دولت در جمع خبرنگاران، درباره واردات بنزین سوپر اظهار کرد: این مطالبه اجتماعی بود و کسانی که دارند خودروهای لوکس خارجی هستند، انتظار دارند از سوختی متناسب با شرایط موتور این خودروها استفاده کنند.

وی تصریح کرد: این ظرفیتی است که ایجاد می‌شود و هزینه آن را می‌پردازند.

وزیر نفت درباره آمادگی وزارت نفت برای گذر از فصل زمستان تصریح کرد: ان‌شاءالله با کمک خداوند

با کمترین چالش، این فصل را پشت سر می‌گذاریم. موضوع مدیریت مصرف سوخت، همواره اوایل ماه آذر شروع می‌شود؛ اما امسال به دلیل وقوع سرمای زودرس در روزهای ابتدای آبان شروع و سبب شد ۹۰ تا ۹۵ میلیون مترمکعب گاز به مصرف بخش خانگی، تجاری و صنایع کشور افزوده شود.

پاک‌نژاد با بیان اینکه طبیعتاً با افزایش سرما و افزایش مصرف در بخش خانگی، با توجه به ناترازی انرژی در کشور، محدودیت‌ها در سایر بخش‌های مصرفی کشور اعمال می‌شود، افزود: در ماجرای مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها که این روزها در جامعه مطرح شده است، قاعده و قوانینی از سال‌ها پیش تدوین شده و برای حال حاضر نیست.

وی ادامه داد: در سید سوخت زمستانی نیروگاه‌ها سه حامل انرژی گاز، نفت‌کوره و گازوئیل وجود دارد و تعادل و در واقع مدیریتی بین مقدار مصارف این حامل‌ها برحسب شرایط سوخت زمستانی کشور صورت می‌گیرد، بنابراین اگر ما به اندازه‌ای که پارسال مازوت مصرف کردیم، مازوت بسوزانیم، خاموشی و مشکلی در زمستان نخواهیم داشت.

وزیر نفت با بیان اینکه به دلیل اهمیت سلامت مردم و حفظ محیط زیست تصمیم گرفته شد در قبال کاهش مصرف مازوت، وزارت نیرو به تشخیص خودش خاموشی‌هایی را اعمال کند، تأکید کرد: در سه سال گذشته اعداد و ارقام مازوت‌سوزی به مراتب بیش از آن چیزی است که امروز در نیروگاه‌های ما انجام می‌شود.

از ترکمستان واردات گاز نداریم

پاک‌نژاد درباره واردات گاز از ترکمستان با بیان اینکه هم‌اکنون از ترکمستان واردات گاز نداریم؛ اما مذاکرات مقدماتی برای این کار انجام شده است، گفت: بدهی گازی به این کشور نداریم و همه بدهی‌ها پرداخت شده است. وی در پاسخ به این پرسش که چرا وزارت نفت با وجود همدارهای داده شده مخازن

نیروگاه‌های کشور را پیش از فصل سرما پر نکرده است، تصریح کرد: ابتدای شهریور که دولت چهاردهم مستقر شد، حجم ذخایر گازوئیل در نیروگاه‌ها حدود ۴۳ درصد نسبت به مدت مشابه پارسال کمتر بود، همچنین در ۲۰ روز نخست آبان امسال، نزدیک به ۹۰ درصد انتقال سوخت مایع به نیروگاه‌ها نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش داشته است. وزیر نفت با اشاره به تمایل نیروگاه‌های کشور به استفاده از گازوئیل گفت: هرچقدر مقدار تحویل گازوئیل به نیروگاه‌ها را امسال افزایش دادیم، به دلیل منع استفاده از مازوت در نیروگاه‌ها، مصرف گازوئیل افزایش یافت. به همین دلیل حجم ذخایر

نیروگاه‌های کشور را پیش از فصل سرما پر نکرده است، تصریح کرد: ابتدای شهریور که دولت چهاردهم مستقر شد، حجم ذخایر گازوئیل در نیروگاه‌ها حدود ۴۳ درصد نسبت به مدت مشابه پارسال کمتر بود، همچنین در ۲۰ روز نخست آبان امسال، نزدیک به ۹۰ درصد انتقال سوخت مایع به نیروگاه‌ها نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش داشته است. وزیر نفت با اشاره به تمایل نیروگاه‌های کشور به استفاده از گازوئیل گفت: هرچقدر مقدار تحویل گازوئیل به نیروگاه‌ها را امسال افزایش دادیم، به دلیل منع استفاده از مازوت در نیروگاه‌ها، مصرف گازوئیل افزایش یافت. به همین دلیل حجم ذخایر

استقبال از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

وزیر نفت درباره ایجاد پایلایگاه‌های کوچک به عنوان یکی از راهکارهای دور زدن تحریم‌های نفتی گفت: ایجاد این پایلایگاه‌های کوچک یا همان مینی‌ریفاینرها از جمله سیاست‌هایی است که به دنبال اجرای آن هستیم و از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه نیز استقبال می‌کنیم. تخصیص نفت خام متناسب با درخواست‌های مطرح شده، فرایند خاصی دارد که این امکان را برای بخش خصوصی فراهم می‌کنیم و هیچ‌گونه مشکلی در زمینه تأمین خوراک پایلایگاه‌های کوچک وجود ندارد. پاک‌نژاد درباره برخی انتقادها به عدم شفافیت حوزه نفت در گزارش دیوان محاسبات درباره تفریق بودجه ۱۴۰۲ در مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: البته این گزارش مربوط به پارسال است؛ اما باید تأکید کنم که وزارت نفت نیز علاقه‌مند شفاف‌سازی بیشتر است. باید توجه داشت که اکنون با محدودیت‌های بین‌المللی در حوزه فروش مواجه هستیم و به طور طبیعی افزایش اطلاعات بخشی از حوزه فروش امکان‌پذیر نیست؛ البته با تفاهمی که در گذشته میان وزارت نفت و دیوان محاسبات وجود داشت، باید مسیر را به سمتی هدایت کنیم که در حوزه درآمدهای شرکت ملی نفت ایران، شفاف‌سازی بیشتری انجام شود.

وزیر نفت درباره احتمال قطع گاز صنایع در فصل زمستان بیان کرد: هرگونه تصمیم‌گیری در این زمینه، منوط به سیاست‌هایی است که در نظام یکپارچه مدیریت انرژی اتخاذ می‌شود. در این زمینه، هماهنگی لازم میان وزارت نفت، وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام شده و شرایط در حال بررسی است و تلاش می‌کنیم بخش صنعت تا جایی

معاون وزیر نفت در امور گاز تأکید کرد:

لزوم نگاه ملی در مدیریت مصرف بهینه گاز

معاون وزیر نفت در امور گاز با تأکید بر لزوم نگاه ملی در مدیریت مصرف بهینه گاز گفت: شرکت‌های گاز استانی برای اعمال مدیریت درست مصرف، باید با هماهنگی مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران، گازرسانی به نیروگاه‌ها، صنایع و ... را با برنامه‌های از پیش تعیین شده انجام دهند.

سعید توکلی در هفتمین نشست هماهنگی سوخت زمستانی در شرکت ملی گاز ایران که با حضور مدیران ستادی و مدیران عامل شرکت‌های گاز استانی به صورت ویدئوکنفرانس در ساختمان شهدای گاز برگزار شد، اعلام کرد: این انتظار از مقام‌های استانی می‌رود تا با مدیران عامل شرکت‌های گاز استانی در زمینه اعمال برخی محدودیت‌ها و به‌کارگیری راهکارهای مرتبط با استفاده از سوخت جایگزین، در هماهنگی کامل باشند.

وی با بیان اینکه بخشی‌نگری آفت کار ماست، ادامه داد: خواهش ما این است که از نگاه استانی و بخشی

معاون وزیر نفت در امور گاز، درباره انشعاب‌های غیرمجاز نیز گفت: باید در نظر گرفتن ذی‌نفعان و بهره‌گیری بجای آنان، از ظرفیت‌های قانونی حراست، قوه قضاییه و ... برای حل ریشه‌ای انشعاب‌های غیرمجاز استفاده شود.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی خبر داد:

اجرای ۸ طرح بهینه‌سازی مصرف گاز

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با اعلام اجرای ۸ طرح صرفه‌جویی مصرف گاز در دستور کار صنایع پتروشیمی قرار دارد، گفت: معتقدم رشد ۸ درصدی اقتصادی، فقط از سوی بخش خصوصی محقق خواهد شد.

حسن عباس‌زاده در نشست هم‌اندیشی با تشکل‌ها و انجمن‌های صنایع پایین‌دستی پتروشیمی که به‌منظور توسعه هرچه بیشتر و رفع چالش‌های موجود این واحدها انجام شده بود، اظهار کرد: صنعت پتروشیمی هم‌اکنون در وضعی است که دیگر توسعه بالادست آن و اجرای مجتمع‌های مکانتی مدنظر نیست و باید صنایع پایین‌دستی را توسعه داد، بنابراین تأمین خوراک پایین‌دست و اجرای طرح‌های حلقه‌های انتهایی صنعت پتروشیمی، به منظور توسعه و جلوگیری از واردات

محصولات مورد نیاز در دستور کار است. عباس‌زاده با اعلام اینکه اجرای هشت طرح صرفه‌جویی مصرف گاز از سوی صنایع پتروشیمی در دستور کار است تا از محل گاز صرفه‌جویی شده، محدودیت‌های گازی بر تولید پتروشیمی‌ها مؤثر نشود، اظهار کرد: پتروشیمی زاگرس امسال اعلام کرده است، حدود ۲ هزار میلیارد تومان برای بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری می‌کند که مذاکرات آن با معاونت برنامه‌ریزی وزارت نفت نیز انجام شده و بزودی تفاهمنامه آن امضا می‌شود. وی تمرکز بر بهینه‌سازی مصرف گاز در مرغداری‌های ۲ استان شمالی کشور از سوی پتروشیمی پردیس را از دیگر طرح‌های صرفه‌جویی در مصرف گاز اعلام کرد و ادامه داد: طرح بهینه‌سازی مصرف

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی خبر داد افزایش ۹ درصدی مصرف انواع فراورده در ۷ ماه امسال

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران با اشاره به اینکه با افزایش ۹ درصدی مصرف فراورده، به‌طور میانگین روزانه ۲۷۰ میلیون لیتر انواع فراورده نفتی در کشور توزیع می‌شود، گفت: در صورت تأمین منابع مالی برخی پروژه‌های پالایشی با پیشرفت بالا، امکان افزایش ۶۰۰ هزار بشکه‌ای ظرفیت پالایشی کشور وجود دارد. محمدصادق عظیمی‌فر در «نشست هم‌اندیشی مدیران عامل ادوار شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی» که با حضور جمعی از مدیران پیشکسوت و کنونی صنعت پالایش کشور برگزار شد، اظهار کرد: مقدار توزیع و مصرف فراورده کشور از ۲۴۷ میلیون لیتر در روز، به روزانه ۲۷۰ میلیون لیتر افزایش یافته که جهش قابل توجهی است. وی با اشاره به اینکه بیشترین مصرف رشد سوخت مایع امسال نسبت به سال قبل در بخش نیروگاهی بوده است، بیان کرد: بیشترین رشد مصرف مربوط به بخش نیروگاهی بوده و به همین دلیل با کاهش تحویل گاز، سوخت مایع بیشتری مصرف شده و سطح ذخایر کاهش یافته است.

رشد سالانه ۶ درصدی مصرف بنزین

وی با اشاره به اینکه در ۲ سال اخیر رشد مصرف بنزین سالانه حدود ۶ درصد بوده که با استمرار این عدد، تا سال ۱۴۱۰ به مصرف ۱۷۲ میلیون لیتر بنزین در روز می‌رسیم، بیان کرد: در زمینه نفت‌گاز نیز ناترازی جزئی در فصول سرد سال داریم. میانگین تولید فراورده نفت‌گاز در هفت ماه نخست امسال، ۱۱۱ میلیون لیتر بوده است. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران افزود: ناترازی در سوخت مایع به نفت‌گاز هم تسری یافته؛ اما در زمینه تولید نفت‌کوره ناترازی وجود نداشته و صادرکننده هستیم. عظیمی‌فر بیان کرد: پالایش و پخش اگر بخواهد به هدف‌گذاری برنامه هفتم توسعه که تولید نزدیک به ۱۲۹ میلیون لیتر بنزین و ۱۲۰ میلیون لیتر نفت‌گاز در روز است، دست باید و مدیریت مصرف را نیز انجام دهد، مجموعه راهبردهای فوری را در نظر گرفته که اولویت نخست این راهبردها، نگهداشت و افزایش تولید است. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران همچنین با اشاره به اینکه هم‌اکنون ۲۰۴ میلیون بشکه در روز ظرفیت پالایش نفت خام کشور است، گفت: از این مقدار ۵۰۰ هزار بشکه میعانات گازی است و ۱۰۹ میلیون بشکه نفت خام نیز در پایلایگاه‌های مختلف کشور پالایش می‌شود.

امدادگران؛ سفیران شایسته

وی در بخشی دیگر به فعالیت کنشورخوانان و امدادگران اشاره و بر تعامل با آنها تأکید و تصریح کرد: این افراد اگر بدانند مورد حمایت مدیران خود قرار دارند، بی‌تردید همواره به‌عنوان سفیران شما، با مسئولیت‌پذیری بالا، نقش بایسته و شایسته‌ای در برپندسازی شرکت ملی گاز ایفا خواهند کرد.

معاون وزیر نفت در امور گاز، درباره انشعاب‌های غیرمجاز نیز گفت: باید در نظر گرفتن ذی‌نفعان و بهره‌گیری بجای آنان، از ظرفیت‌های قانونی حراست، قوه قضاییه و ... برای حل ریشه‌ای انشعاب‌های غیرمجاز استفاده شود.

در گلخانه‌های استان گیلان و مازندران و تعویض بخاری‌های کم‌بازده نیز از دیگر طرح‌های در دست پیگیری است که از سوی پتروشیمی‌ها اجرا خواهد شد.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، همچنین از اجرای طرح کلی آمایش سرزمین با تمرکز بر صنایع پایین‌دستی خبر داد و گفت: در این طرح، ظرفیت و چالش‌های صنایع پایین‌دستی هر استان به صورت جداگانه شناسایی و بررسی و اقدام‌های لازم برای اخذ پیمانکار این طرح نیز در ماه آینده انجام می‌شود.

عباس‌زاده تصریح کرد: معتقدم بخش مهمی از رشد ۸ درصدی اقتصادی مورد تأکید مقام معظم رهبری، از سوی بخش خصوصی محقق خواهد شد؛ زیرا سرعت اجرای طرح‌ها در این بخش بسیار بالاتر است.

وی با اشاره به اینکه محدودیت‌های اعمال خوراک گازی برای صنعت پتروشیمی، تأثیری بر صنایع پایین‌دست ندارد و این محدودیت‌ها برای مجتمع‌های متانولی اووره و آمونیاکی است، اعلام کرد: فقط ۹ درصد گاز تولیدی در کشور به این صنعت اختصاص می‌یابد که نصف آن نیز در واحدهای یوتیلیتی مصرف و حدود ۴ درصد آن خوراک واحدهای پتروشیمی می‌شود.

سرپرست مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران:

مصرف گاز کل کشور به ۷۹۴ میلیون مترمکعب در روز رسید

سرپرست مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران گفت: مصرف گاز کل کشور، با توجه به کاهش دمای هوا به ۷۹۴ میلیون مترمکعب در روز رسید، مسلم رحمانی، مصرف گاز کل کشور در روز سه‌شنبه، ۲۲ آبان ماه ۷۹۴ میلیون مترمکعب اعلام کرد و گفت: از این مقدار

مصرف، ۴۱۷ میلیون مترمکعب آن مربوط به مصرف بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء است. وی تصریح کرد: مصرف گاز بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء در مدت مشابه پارسال (۱۴۰۲) ۳۶۸ میلیون مترمکعب در روز بوده است.

عبور از تله ناترازی

مجموعه‌ای از عوامل مختلف آن را با معضل ناترازی گاز همراه ساخته است. در یک نمونه مصرف گاز طبیعی ایران به عنوان سومین تولیدکننده گاز، ۳.۵ برابر دنیاست و طبق پیش‌بینی‌ها، دمای هوا امسال نزدیک به منفی ۴ درجه سردتر است و این موضوع به معنای روزانه ۱۰۰ میلیون مترمکعب افزایش مصرف گاز خواهد بود.

اگرچه موضوع ناترازی گاز برای کشوری که دومین ذخایر بزرگ گازی و سومین تولیدکننده آن در جهان است، شاید چندین ملامت نباشد، اما نباید از نظر دور داشت که نبود موازنه تولید و مصرف، یکی از عوامل ایجاد ناترازی گاز و نیازمند همکاری و مشارکت همه‌جانبه برای عبور از فصل سرد است که همه می‌باید در مدیریت آن نقش آفرینی کنند.

محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت و مجموعه تحت مدیریت او بود تا به شکل کارشناسی و بسیج امکانات به رفع آنها بپردازد و افزون بر آن نیز قابلیت‌های موجود به کار گرفته شوند تا عبور از تله ناترازی قابل انجام شود؛ از این رو اقدام‌های اساسی همچون افزایش تولید گاز و فرآورده‌های نفتی، توسعه زیرساخت‌های انتقال ناوگان فرآورده‌های نفتی را به منظور مدیریت هرچه بهتر مصرف انرژی را در دستور کار قرار داده است.

ایران با آنکه دومین دارنده ذخایر گازی دنیا شناخته می‌شود و مطابق آمارهای بین‌المللی، در سال ۲۰۲۳ با تولید ۲۹۲ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی، پس از آمریکا و روسیه، در رتبه سوم تولیدکنندگان برتر گاز در جهان قرار گرفته، اما

مشعل | اگرچه شروع فصل سرما برای مردم با تدارک

امکانات مختصر و تجهیزات وسایل گرمایشی در منزل همراه است، اما تغییر فصل برای وزارت نفت و دولت چهاردهم در زمستان ۱۴۰۳ به ماراتن سخت و نفسگیری تبدیل شده تا حاصل جمع آن، گرمای مطلوب و لذت‌بخش برای یکایک ایرانیان باشد.

وزارت نفت دولت چهاردهم از همان آغاز فعالیت خود در مردادماه امسال، شرکت‌های تابعه را تمام قد برای حل ناترازی گاز مامور کرده است تا ماه‌های پیش‌رو بدون دغدغه سرما برای کشور و به‌ویژه مردم همراه باشد. آنچه در این مسیر مهم است، شناسایی دقیق مسائل، مشکلات و در بیانی دقیق‌تر، کم‌کاری‌های گذشته از همان آغاز فعالیت

در اوج مصرف زمستان ۲۵۰ میلیون متر مکعب کسری گاز داریم

ناترازی ردی از گذشته

مشعل | موضوع ناترازی گاز که از همان نخستین روزهای استقرار دولت چهاردهم به عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی مطرح شد، تنها در حد طرح مساله باقی نماند و ضرورت حل آن با در دستور کار قرار گرفتن انجام اقدام‌های مختلف از کلیدواژه‌ها و برنامه‌های اصلی محسن پاک‌نژاد به عنوان وزیر نفت دولت چهاردهم، در نزدیک به سه ماه اخیر بوده است. وزیر نفت که نخستین موضوع در حوزه ابرچالش‌های پیش روی صنعت را ناترازی در تولید و مصرف گاز اعلام کرده، گفته است: پیش‌بینی می‌شود در اوج مصرف طی زمستان امسال، با ۲۵۰ میلیون مترمکعب ناترازی گاز روبه‌رو باشیم و این یعنی معادل تولید حداقل ۸ تا ۹ فاز پارس جنوبی.

در حال حاضر متوسط تولید گاز غنی کشور از مجموع میادین فعال در خشکی و دریای به حدود ۱۰۰۰ میلیون مترمکعب در روز می‌رسد که این میزان تکافوی نیازهای بخش خانگی، تجاری، صنایع، نیروگاه‌ها، پتروشیمی‌ها و تزریق گاز به میادین نفتی را نمی‌دهد؛ به نحوی که در ماه‌های اوج مصرف، با متوسط کسری حدود ۲۵۰ میلیون مترمکعب در روز مواجه خواهیم بود.

در صورت ادامه روند کنونی شکاف میان توان تولید و مصارف مورد نیاز، بیش از این افزایش

اقدام‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت

وزارت نفت ماموریت‌ها و به تبع آن اقدام‌های مختلفی را در بازه‌های زمانی یک‌ساله و چهارساله برای بخش‌های مصرف در جهت

پیدا خواهد کرد، زیرا افزون بر رشد مصارف بخش‌های مختلف بویژه بخش‌های خانگی و صنایع با افت توان تولید در میادین گازی نیز روبه‌رو خواهیم بود؛ از این رو با توجه به اهمیت رفع تراز منفی تولید، این مهم باید با اقدام‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت مدیریت شود.

کمی‌کم به رفع ناترازی گاز در دستور کار قرار داده است. آنچه در برنامه محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت در زمینه حل ناترازی تولید و مصرف گاز در مقطع یک‌ساله مورد توجه قرار گرفته است که اجرای مستمر پروژه‌های نگهداشت میادین گازی از جمله حفاری‌های تعمیراتی و درون‌میدانی در میدان گازی پارس جنوبی به منظور افزایش تولید نهایی روزانه ۶ میلیون مترمکعب گاز، احداث مجموعه‌های جمع‌آوری و تفکیک تابناک دی و آغار، راه‌اندازی کارخانه

کمی‌کم به رفع ناترازی گاز در دستور کار قرار داده است. آنچه در برنامه محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت در زمینه حل ناترازی تولید و مصرف گاز در مقطع یک‌ساله مورد توجه قرار گرفته است که اجرای مستمر پروژه‌های نگهداشت میادین گازی از توس، خارتنگ با ظرفیت ۲۳ میلیون مترمکعب در روز، همچنین انعقاد قرارداد آغاز فعالیت اجرایی واحدهای نم‌زدایی پالایشگاه فراشند و شیرین‌سازی پالایشگاه پارسبان با ظرفیت ۴۰ میلیون مترمکعب در روز و برنامه‌های

کوتاه‌مدت جمع‌آوری گازهای مشعل با ظرفیت چهار میلیون مترمکعب در روز شامل می‌شود. افزون بر تدوین اقدام‌های یک‌ساله برای حل ناترازی گاز که در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار دارد، اقدام‌های بلندمدت برای مقطع زمانی چهارساله نیز در نظر گرفته شده است که با اجرای آنها مجموع تولید گاز غنی کشور در پایان دولت چهاردهم به حدود یک هزار و ۲۵۰ میلیون مترمکعب در روز خواهد رسید. این اقدام‌های چهارساله شتاب‌گیری روند

اجرای طرح راهبردی فشارافزایی پارس جنوبی را در سرفصل خود دارد.

اقدام‌های راهبردی جلوگیری از افت تولید گاز

۷۰ درصد گاز تولیدی و ۴۰ درصد بنزین کشور از میدان مشترک گازی پارس جنوبی تأمین می‌شود و از آنجا که این میدان هم‌اکنون با کاهش فشار مواجه است، برآورد می‌شود که از سال ۱۴۰۶ تولید گاز و میعانات گازی آن کاهش یابد؛ از این رو طرح فشارافزایی میدان گازی مشترک پارس جنوبی با سرمایه‌گذاری تقریبی ۲۰ میلیارد دلار به عنوان راهبردی‌ترین طرح دولت چهاردهم شناخته شده است.

در همین زمینه وزارت نفت دولت چهاردهم بنا دارد با انعقاد موافقت‌نامه تأمین مالی طرح با صندوق توسعه ملی و انعقاد قراردادهای تأمین توربوکمپرسورهای فشارافزایی حداکثر تا پایان مهرماه ۱۴۰۳، همچنین انعقاد قراردادهای دیگر اقلام دیرتحویل و مهم طرح، انعقاد قراردادهای GC با پیمانکاران اصلی فشارافزایی، انعقاد قراردادهای ساخت سکوی فشارافزایی با سازندگان ایرانی و خارجی حداکثر تا پایان آذرماه ۱۴۰۳، پیگیری مستمر و روزانه طرح به عنوان راهبردی‌ترین طرح دولت چهاردهم، از راه‌اندازی اولین واحدهای فشارافزایی تا پایان سال ۱۴۰۶ اطمینان داشته باشد.

برنامه‌ریزی وزارت نفت برای حل ناترازی گاز تنها محدود به پارس جنوبی نمی‌شود و افزون بر آن در میان فهرست ماموریت‌های مهمی که در برنامه محسن پاک‌نژاد به آن اشاره شده است، می‌توان به انعقاد قراردادهای مربوط به آغاز توسعه بزرگ‌ترین میدان‌های گازی کشور پس از پارس جنوبی با سرمایه‌گذاری افزون بر ۱۵ میلیارد دلار شامل توسعه میدان گازی پارس شمالی به ظرفیت ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز، توسعه میدان گازی کیش به ظرفیت ۸۵ میلیون مترمکعب در روز، توسعه میادین گلشن و فردوسی به ظرفیت ۵۶ میلیون مترمکعب در روز، توسعه میادین فرژاد-الف و ب با ظرفیت ۴۲ میلیون مترمکعب در روز، توسعه میدان گازی فرژاد-ب با ظرفیت ۲۸ میلیون مترمکعب در روز، توسعه میدان گازی لاوان با ظرفیت ۱۵ میلیون مترمکعب در روز اشاره کرد.

از دیگر موارد، توسعه مخازن خامی مناطق نفت‌خیز جنوب با ظرفیت تولید ۳۰ میلیون

مترمکعب گاز در روز است.

اجرای طرح‌های ضربتی

در بخش دیگری از اقدام‌های برنامه‌ریزی شده، انعقاد قراردادهای مربوط به اجرای پروژه‌های توسعه میادین گازی طرح ضربتی نفت مناطق مرکزی و مخازن خامی با هفت میلیارد دلار سرمایه‌گذاری شامل توسعه میادین گازی که ۱۱ میدان از جمله سفید زاخور، هالگان سفید باغون، گردان، خارتنگ ارم، یازن، مدار، آغار-۲، دی و توس را شامل می‌شود که در ماموریت‌های مهم شرکت نفت مناطق مرکزی ایران به عنوان یکی از شرکت‌های اصلی تولیدی شرکت ملی نفت ایران و در زمره بزرگ‌ترین تولیدکننده گاز کشور قرار دارد.

افزون بر آن در این برنامه توسعه مخازن خامی مناطق نفت‌خیز جنوب با ظرفیت تولید ۳۰ میلیون مترمکعب گاز در روز در دستور کار قرار دارد.

تکمیل طرح‌های بلندمدت احداث کارخانه‌های ان‌جی‌ال و تاسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل بالغ بر پنج میلیارد دلار شامل تکمیل ظرفیت کارخانه‌های ان‌جی‌ال خارگ، ۳۱۰۰، ۳۲۰۰ به ظرفیت ۲۹ و نیم میلیون مترمکعب در روز، همچنین بهسازی واحدهای تاسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل شرق کارون در قالب دو طرح عمده به ظرفیت ۲۴ میلیون مترمکعب، از دیگر تمهیدات انجام شده برای حل ناترازی گاز در کشور است.

ناترازی گاز، ردی باقی‌مانده از گذشته است؛ ردی که برای جلوگیری از ایجاد آن می‌بایست اقدام‌های پیگیرانه‌ای در نظر گرفته می‌شد، اما سهل و ممتنع بودن نگاه مسئولان وقت به آن، موجب شد شکاف میان تولید و مصرف به حدی برسد که به یک ابرچالش بدل شود. این موضوع آنقدر اهمیت یافته است که وزارت نفت دولت چهاردهم با همه توان و همت نیروهای متخصص و تلاشگر خود در بخش‌های بالادست و پایین‌دست در جهت رفع آن تلاشی پیگیرانه را آغاز کرده است، اما این نکته راهم باید در نظر داشت که رفع کامل این موضوع در شرایط کنونی نیازمند همدلی و همکاری همه بخش‌هاست؛ بی‌تردید همسویی دیگر دستگاه‌ها در کنار فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی می‌تواند کمک شایان توجهی به این موضوع کند و راه را برای تحقق این هدف هموارتر سازد.

باتولیدی شدن چاه هفتم ناترازی گاز کاهش می یابد

گام ۷ در فاز ۱۱

مشعل | وزارت نفت دولت چهاردهم تمام امکانات را بسیج کرده و ظرفیت‌های مختلف را به کار گرفته تا به رفع حداکثری ناترازی گاز که میراث باقیمانده از گذشته است، فائق آید؛ از این رو با اولویت‌بخشی و شتاب‌دهی به روند اجرای پروژه‌های مهم، در هفته‌ای که گذشت، هفتمین چاه فاز ۱۱ پارس جنوبی وارد مدار شد تا کمی از دغدغه‌های کمبود انرژی در زمستان جاری کاسته شود.

محسن پاک‌نژاد در بدو ورود به وزارت نفت، در فهرست اقدام‌های کوتاه‌مدت برای کاهش ناترازی گاز، به توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی اشاره و تأکید کرده بود. با تسریع و توجه ویژه وزارت نفت، پس از حدود سه ماه از روی کار آمدن دولت چهاردهم، با وارد مدار شدن هفتمین حلقه چاه طرح توسعه فاز ۱۱، شاهد افزایش تولید گاز از این فاز خواهیم بود. بنا بر اعلام تورج دهقانی، مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس، به منظور تکمیل ظرفیت تولید فاز ۱۱ پارس جنوبی، حفاری چاه هفتم (چاه شماره ۱۲) موقعیت سکوی B11 این میدان مشترک، پس از انجام فعالیت‌های باقی‌مانده، ۱۹۰ آبان وارد مدار بهره‌برداری شد. به این ترتیب، پس از تکمیل عملیات اسیدکاری در هفته‌های آینده، برداشت گاز از این چاه به ظرفیت کامل می‌رسد.

از فاز ۱۱ چه می‌دانیم؟

فاز ۱۱ پارس جنوبی به عنوان آخرین طرح توسعه میدان گازی پارس جنوبی در مجاورت مرز مشترک با قطر، قسه‌ای طولانی در توسعه به درازای حدود دو دهه را در کارنامه دارد که با اسامی دولت‌ها، شرکت‌های داخلی و خارجی مختلفی گره خورده است. طرح توسعه این فاز در قالب مدل جدید قراردادهای نفتی (IPC) آن در سال ۹۶ به کنسرسیوم شرکت‌های «توتال» فرانسه، «CNPCI» چین و پتروپارس واگذار و تیرماه ۱۳۹۶ بود که قرارداد طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی، میان شرکت ملی نفت ایران به عنوان کارفرما و کنسرسیوم توتال (۵۰.۱ درصد)، سی‌ان‌پی‌سی‌آی (۳۰ درصد) و پتروپارس (۱۹.۹) امضا شد.

عمر نام و حضور توتال در این قرارداد یک سالی بیشتر دوام نداشت و دست تحریم‌ها به فعالیت این مجموعه در فاز ۱۱ پارس جنوبی خاتمه داد و فعالیت انجام شده از سوی آن به مطالعات بنیادی، مطالعات تقویت فشار و به موازات آن مناقصه انتخاب پیمانکار برای بخش جکت، حفاری و خطوط لوله و مشخص شدن پیمانکار آن منجر و محدود شد. با خروج توتال از قرارداد فاز ۱۱، حضور چینی‌ها در این فاز و قرارداد آن گسترده‌تر و بیشتر شد؛ آنگونه که با رفتن توتال، شرکت سی‌ان‌پی‌سی‌آی (شرکت ملی نفت چین) رهبر کنسرسیوم طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی شد. به نظر می‌رسد دیگر سرنوشت این فاز مهم برای توسعه و تولید، مشخص و قطعی شده است و حضور چینی‌ها در این قرارداد پایدار خواهد بود، اما دامنه و محدودیت تحریم‌ها به قدری بود که پس از توتال، نوبت به حذف نام دیگری از این قرارداد رسید؛ طوری که عمر حضور چینی‌ها هم در این قرارداد دوامی نیافت.

با اعلام رسمی خروج شاخه بین‌المللی شرکت ملی نفت چین (سی‌ان‌پی‌سی‌آی) از طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی که پس از خروج شرکت فرانسوی توتال، سهامدار ۸۰ درصد از طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی بود، در سال ۹۸ شرکت ایرانی پتروپارس، خود به تنهایی توسعه این پروژه را عهده‌دار شد. به این ترتیب عملیات اجرایی توسعه این بلوک شتاب یافت و در صدر اولویت‌های وزارت نفت قرار گرفت. نخستین برداشت از این فاز پارسال (۱۴۰۲) انجام شد و با بهره‌برداری کامل از سکوی اول فاز ۱۱ پارس جنوبی، برداشت گاز از آن به ۲۸ میلیون مترمکعب در روز می‌رسد.

توسعه از ابتدا تا امروز

توسعه فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی در قالب دو مرحله برنامه‌ریزی شد که فعالیت‌های بخش اول شامل حمل و نصب یک جکت چهارپایه، حفاری و تکمیل ۱۲ حلقه چاه، نصب سکوی اول به همراه متعلقات سکو و خط لوله دریایی جهت انتقال گاز تولیدی به پالایشگاه خشکی فاز ۱۲ در منطقه پارس ۲ کنگان با هدف دستیابی به ظرفیت کامل تولید روزانه ۲۸ میلیون مترمکعب گاز و بخش دوم در دو مرحله شامل فعالیت‌های ساخت، حمل و نصب یک جکت چهارپایه، حفاری و تکمیل ۱۲ حلقه چاه در موقعیت شمالی بلوک مخزنی فاز ۱۱، ساخت و حمل و نصب یک سکوی سر چاهی به ظرفیت روزانه ۲۸ میلیون مترمکعب به همراه لوله‌گذاری دریایی ۳۲ اینچ تا محل پالایشگاه خشکی فازهای ۸.۶ در پارس یک عسلویه است. مرحله دوم، طراحی، ساخت و نصب سکوی فشارافزایی برای حفظ و نگهداشت تولید را شامل می‌شود. این طرح در بخش نخست توسعه، احداث راه‌اندازی دو سکوی سر چاهی هریک به ظرفیت برداشت روزانه یک میلیارد فوت مکعب گاز ترش، حفاری ۲۴ حلقه چاه در دو موقعیت دریایی A و B، لوله‌گذاری دو رشته خط لوله ۳۲ اینچ دریایی به طول تقریبی ۱۴۰ کیلومتر به همراه خطوط لوله ۴.۵ اینچ تزریق مونو اتیلن گلیکول و تأسیسات اتصال به پالایشگاه فاز ۱۲ پارس جنوبی واقع در منطقه پارس دو (کنگان) را شامل می‌شود. مرحله نخست از بخش اول توسعه این طرح با حفاری و تکمیل چهار حلقه چاه، لوله‌گذاری دریایی خط لوله ۳۲ و ۴.۵ اینچ به طول ۱۵

کیلومتر از موقعیت B11 تا نقطه اتصال به خط لوله موجود 12C، برچیدن سکوی ۳۲۰۰ تنی 12C از فاز ۱۲ پارس جنوبی، جابه‌جایی، نصب، عملیات هوک آپ، پیش‌راه‌اندازی و راه‌اندازی این سکو در موقعیت B11 فاز ۱۱ پارس جنوبی تکمیل شده است. طبق اعلام محمدرضا رجایی، مجری طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی از ابتدای شروع بهره‌برداری تاکنون حدود ۶.۷ میلیارد مترمکعب گاز خام با ارزش معادل ۸۰۰ میلیون دلار در فاز ۱۱ تولید شده است. به گفته او، براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، پیش‌بینی می‌شود که حفاری کل ۱۲ حلقه چاه موقعیت SPD11B تا پایان سال ۱۴۰۴ به اتمام برسد و پرونده توسعه این موقعیت بسته شود. طرح توسعه فاز ۱۱ دارای یک سکوی دیگر به نام SPD11A است که جکت آن در یارد بوشهر شرکت صدرا با پیشرفت قابل قبولی در حال ساخت بوده و طی ماه‌های آینده در دریا نصب خواهد شد. بلافاصله پس از نصب چهارپایه، با استقرار دکل، عملیات حفاری ۱۵ حلقه چاه در موقعیت SPD11A آغاز خواهد شد؛ فرایند مهندسی و تأمین کالای سکو نیز آغاز شده است و تا پایان امسال عملیات اجرایی ساخت آن در شرکت ایزواکو در بندرعباس آغاز و تا دو سال آینده تکمیل و در دریا نصب و آماده بهره‌برداری خواهد شد. بر این اساس پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۱۴۰۷ توسعه این بلوک به صورت کامل پایان یابد تا پرونده توسعه میدان گازی پارس جنوبی (با نام کنبد شمالی در سمت قطر) به عنوان یکی از بزرگ‌ترین منابع گازی مستقل جهان بسته شود. این میدان، روی خط مرزی مشترک ایران و قطر در

خلیج فارس و در حدود ۱۰۰ کیلومتری ساحل جنوبی ایران قرار دارد و مساحت آن ۹۷۰۰ کیلومتر مربع بوده که بخش متعلق به ایران ۳۷۰۰ کیلومتر مربع است. میدان مشترک گازی پارس جنوبی، با دارا بودن ۱۴/۲ هزار میلیارد مترمکعب گاز درجا (معادل هشت درصد کل ذخایر گاز جهان و ۴۷ درصد ذخایر گاز شناخته شده ایران)، ۱۹ میلیارد بشکه میعانات گازی، ۷.۵ میلیارد بشکه نفت خام در لایه‌های نفتی و وجود بزرگ‌ترین منبع هلیوم، از نظر ارزش اقتصادی دارای جایگاهی بی‌نظیر و منحصر به فرد در اقتصاد ملی کشور است.

فاز راهبردی

توسعه میدان مشترک گازی پارس جنوبی با هدف تأمین گاز مورد نیاز کشور در بخش‌های تزریق به میادین نفتی، عرضه به واحدهای صنعتی و نیروگاه‌ها، گازرسانی به واحدهای خانگی - تجاری، تأمین خوراک مجتمع‌های پتروشیمی و صادرات گاز، میعانات گازی، گاز مایع و گوگرد در برنامه‌های وزارت نفت قرار گرفته است. تاکنون، بیش از ۸۰ میلیارد دلار طرح و پروژه برای توسعه میدان مشترک گازی پارس جنوبی سرمایه‌گذاری شده که در نوع خود بی‌نظیر است. بنا بر مطالعات انجام شده، پس از شروع سه سال از تاریخ تولید، این میدان افت فشار را تجربه خواهد کرد که این وضعیت مستلزم نصب امکانات فشارافزایی برای حفظ تولید از این میدان در مرحله دوم خواهد بود. به همین دلیل فاز ۱۱ پارس جنوبی به عنوان پیچیده‌ترین پروژه برای توسعه در بین سایر طرح‌های توسعه میدان گازی پارس جنوبی شناخته می‌شود.

آنچه در پیچ و خم قرارداد سوآپ گازی با ترکمنستان روی داد

سهم ایران کمتر از یک میلیون متر مکعب

مشعل ۷۲ درصد سید انرژی ایران را گاز تشکیل می دهد که این موضوع نشان از نقش بی بدیل این سوخت پاک در تامین انرژی مورد نیاز کشور دارد. در حال حاضر بیشترین گاز مورد نیاز کشور از میدان مشترک پارس جنوبی تامین می شود. در سال های اخیر رشد فزاینده مصرف و ناهماهنگی عرضه و تقاضا موجب شده است که کشور در بخشی از تامین گاز با ناترازی روبه رو شود. از این رویکی از ابزارهایی که برای مقابله با ناترازی از آن استفاده می کرد، واردات و سوآپ گاز از ترکمنستان در قالب یک قرارداد بود که بخش ناچیزی از نیاز استان های شمالی کشور را تامین می کرد. در زمان اجرای این قرارداد، ترکمنستان بارها با درخواست های نامعقول، رفتارهایی خارج از تعهد های قراردادی انجام داد و سرانجام صادرات گاز به ایران را قطع کرد. در گزارش پیش رو موضوع تجارت گاز میان ایران و ترکمنستان را مرور کرده ایم که در ادامه می خوانید.

روشنی از رفتار خلاف قرارداد طرف ترکمنستانی در صادرات گاز بود و مناقشه گازی ایران و ترکمنستان را نمایان کرد؛ قراردادی که طبق این بیانیه از ۲۰ سال پیش (سال ۱۳۷۵) میان شرکت ملی گاز ایران و شرکت ترکمن گاز امضا شده بود و بخشی از گاز مصرفی مناطق شمالی کشور با واردات از این کشور تامین می شد. بر اساس اعلام شرکت ملی گاز ایران، در طول این مدت، هرازگاهی، رفتارهایی مغایر با اصول قرارداد و حسن همجواری از ترکمنستان سرزده بود که مهم ترین آن قطع جریان گاز در اوج سرمای سال ۸۶ بود که به پذیرش خواست نامعقول شرکت ترکمن گاز و افزایش ۹ برابری قیمت آن انجامید. طبق این بیانیه، در سال های ۹۳ تا ۹۵ و با تلاش های صورت گرفته، بدهی های گازی به طور کامل به شرکت ترکمن گاز پرداخت و مذاکرات برای چگونگی بازپرداخت بدهی های گذشته با حفظ ادعاهای ایران مبنی بر خسارت کمی و کیفی نیز آغاز شده بود. آنگونه که طی مذاکراتی مورد توافق طرفین قرار گرفت، اما شرکت ترکمن گاز به طور ناگهانی و خارج از توافق به عمل آمده در اقدامی مغایر با چارچوب قرارداد، بار دیگر با آغاز فصل سرما با این ادعا که باید مبلغ مورد مناقشه و اختلاف را به سرعت دریافت کند، از صبح روز ۱۲ دی ماه ۱۳۹۵ اقدام به قطع گاز ارسالی به ایران کرد.

ساعت حدود ۷ شب ۱۲ دی ماه سال ۹۵ بود که شرکت ملی گاز ایران در خبری فوری از قطع صادرات گاز ترکمنستان به ایران خبر داد و در بیانیه ای رسمی اعلام کرد که در پی بدعهدی شرکت ترکمن گاز، صادرات گاز ترکمنستان به ایران قطع شد. این بیانیه در حقیقت پیام

تولید و صادرات گاز، شاهد یک تغییر عمده دیگر نیز بوده است. در سال ۲۰۱۸ واحد پتروشیمی کبالتی راه اندازی شد؛ رشد صادرات گاز این کشور به چین در حال حاضر منوط به ساخت خط چهارم صادرات گاز به چین و افزایش ظرفیت ترابری است. این خطوط از ۵۵ میلیارد مترمکعب به ۸۵ میلیارد مترمکعب در سال است.

با وجود نزدیک شدن قیمت گاز رقبای مختلف، بالارفتن نیاز چین به گاز، باعث خواهد شد این کشور خرید خود از ترکمنستان را در دهه پیش‌رو افزایش دهد و افزایش واردات به میزان رشد تولید گاز ترکمنستان به خصوص از میدان گالکینیش بستگی خواهد داشت. چین نیز برای اطمینان از این رشد تولید، حضور خود را در بخش پالادستی گاز ترکمنستان افزایش خواهد داد. میزان واردات روسیه هم به دلیل رشد تولید داخلی گاز در روسیه، هیچ‌گاه به سطح قبل از ۲۰۰۹ باز نخواهد گشت. البته ممکن است به دلایل اقتصادی، تأمین گاز بخشی از جنوب روسیه از گاز ترکمنستان به جای گاز داخلی به‌صرفه‌تر باشد. تأمین مقدار بالای گاز برای خطوط تایی و دریای خزر یا توجه به سطح کنونی تولید امکان‌پذیر نخواهد بود. حتی در صورت افتتاح این خطوط و همچنین رشد بالای تولید، گاز ترکمنستان در بازار هند و اروپا به دلیل هزینه بالای انتقال در نتیجه مسیر طولانی انتقال، قدرت رقابت نخواهد داشت.

ناتزری گاز استفاده شود. از سوی دیگر، ترکمنستان می‌تواند بدون صرف هزینه‌های گزاف از مزیت ایران در این زمینه استفاده کند که امیدواریم با رویکرد دولت چهارم، گشایش‌هایی در این حوزه ایجاد و از ظرفیت‌های مغفول مانده در کشور استفاده شود.

رتبه چهارم ترکمنستان در ذخایر گازی جهان

ترکمنستان دارای بزرگ‌ترین منابع گاز و بیشترین صادرات گاز در میان کشورهای آسیای مرکزی است. طبق برآورد بریتیش پترولیوم، در سال ۲۰۲۰ ذخایر گازی ترکمنستان ۱۳/۶ تریلیون مترمکعب است که حدود ۷ درصد از ذخایر جهان را شامل می‌شود. ترکمنستان پس از روسیه، ایران و قطر، چهارمین دارنده ذخایر گازی جهان است.

تولید گاز این کشور در سال‌های اخیر حدود ۶۰ میلیارد مترمکعب در سال بوده که تقریباً نیمی از آن به مصرف داخلی و نیمی دیگر به صادرات (عمدتاً به چین) اختصاص می‌یابد. گاز و مقدار اندک نفت تولید شده بیش از ۹۰ درصد درآمد‌های دولت ترکمنستان را تشکیل می‌دهد. این کشور نقش عمده‌ای در تأمین گاز موردنیاز چین به مقدار ۳۵،۴۰ میلیارد مترمکعب در سال دارد. پیش‌تر بیشترین صادرات گاز این کشور به روسیه تعلق داشت، اما اکنون چین جای روسیه را گرفته است. صادرات به روسیه از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ متوقف شده بود و در آوریل ۲۰۱۹ آسرس گرفته شد، اما در حد یک میلیارد مترمکعب در سال است. صادرات گاز این کشور به ایران نیز کاملاً متوقف شده است.

هم اکنون یک چهارم تولید گاز این کشور به فعالیت‌های شرکت پتروناس مالزی و CNPC چین متکی است و سهم این دو شرکت در سال‌های آتی رشد نیز خواهد داشت. ترکمنستان افزون بر رشد

در آسیای مرکزی است که از شمال با قزاقستان و ازبکستان و از جنوب با افغانستان و ایران همسایه است و از غرب از طریق دریای خزر با کشورهای جمهوری آذربایجان و روسیه، مرز آبی دارد.

خط لوله صادراتی گاز ترکمنستان به ایران و روسیه متصل است و در حال حاضر با جنگ روسیه و اوکراین، این کشور به دنبال مسیر جایگزین می‌گردد؛ مسیر ایران به لحاظ امنیت خطوط لوله و زیرساخت‌هایی که وجود دارد، ظرفیت بسیار بالایی برای ترکمنستان دارد و به دلیل اینکه ایران بین دریای عمان، خلیج فارس و کشورهای با جمعیت بالایی قرار دارد، برای ترکمنستان بسیار اهمیت دارد.

ترکمنستان مزیت دسترسی به بازارهای بین‌المللی را هم ندارد و همین موضوع سبب می‌شود در بازارهای صادراتی، تخفیف‌هایی اعمال و قیمت را به صرفه کند.

وی توضیح می‌دهد: ترکمنستان به دنبال احداث خط لوله زیردریایی است که از دریای خزر به سمت آذربایجان و گرجستان ایجاد شود؛ این خط لوله ارمنستان را دور می‌زند و به ترکیه می‌رسد و از ترکیه گاز به اروپا ارسال می‌شود. ترکمنستان در حقیقت سودای تأمین گاز اروپا را در سر می‌پروراند و به دنبال این است که خود را مستقل کند. به گفته این کارشناس اقتصادی، ایران می‌تواند بهترین گزینه برای این موضوع باشد. ایران می‌تواند گاز را از ترکمنستان دریافت و به عراق، ترکیه و آذربایجان سوآپ کند و از سمت شرق ایران نیز آن را به پاکستان و از آن سو به هند و چین، ارسال کند. از سوی دیگر، بازار بالقوه افغانستان نیز وجود دارد که ایران می‌تواند در تأمین گاز مورد نیاز این کشور از طریق ترکمنستان، نقش آفرینی کند. ایران به عنوان یک کشورمان می‌تواند پل عبور باشد که البته منافی نیست برای ایران در پی دارد و می‌تواند در جبران

میزان نیز تنها ۴۶۰ میلیون مترمکعب سهم ایران بود. به گفته سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، هم اکنون سوآپ گاز ترکمنستان از ایران به مقصد جمهوری آذربایجان، متوقف شده است و ایران هیچ واردات و سوآپ گازی از کشور ترکمنستان ندارد.

عزیزاله رضانی، مدیر اسبق امور بین‌الملل شرکت ملی گاز ایران نیز در خصوص سوآپ گاز ترکمنستان از ایران می‌گوید: در عملیات سوآپ گاز ترکمنستان به آذربایجان، ایران مقداری از گاز را به عنوان حق الزحمه برداشت می‌کرد و در اختیار استان‌های شمالی قرار می‌داد. حال آنکه رقم سوآپ گاز خیلی کمتر از میزان قرارداد واردات گاز از ترکمنستان بود.

به گفته رضانی، قرارداد واردات گاز ایران از ترکمنستان در سال حدود ۱۴ میلیارد مترمکعب بود که به روزانه حدود ۴۰ میلیون مترمکعب می‌رسید، اما سوآپ گاز روزانه ۵ تا ۶ میلیون مترمکعب بود که براساس گزارش‌های رسمی، این میزان نیز محقق نشد.

انتقال گاز ترکمنستان از مسیر امن ایران

محمدصادق مهرجو، کارشناس اقتصادی نیز در خصوص این موضوع که چه عواملی بر قیمت گاز وارداتی ایران از ترکمنستان اثرگذار بود، می‌گوید: موضوع قیمت‌گذاری گاز برخلاف نفت که جهانی است و شاخص‌های مختلفی در آن لحاظ می‌شود، منطقه‌ای و تابع عواملی از جمله عرضه و تقاضا است؛ قیمت این حامل انرژی دوجانبه بین کشور خریدار و فروشنده تعیین می‌شود.

کشور ترکمنستان به آب‌های آزاد راه ندارد و به دنبال این است که با احداث خط لوله‌ای در دریای خزر به آب‌های آزاد دسترسی داشته باشد. این کشور محصور در خشکی، واقع

بین شرکت ملی گاز ایران و ترکمن گاز مطرح بود، پرداخت نشدن مطالبات آنها بود.

وی یادآور شد: ترکمنستان براساس داوری ای که صورت گرفت، همه مطالبات خود را دریافت کرده بود؛ این کشور با آنکه مطالبات خود را دریافت کرده، اما به برقراری رابطه با شرکت‌های خصوصی ایرانی در این زمینه تمایل دارد. قرارداد واردات گاز ترکمنستان از ایران ۲۵ ساله بود، اما به‌طور کامل اجرا نشد و پنج سال از آن باقی ماند. در سال‌های مختلف که قرارداد اجراء می‌شد، شش تا هفت الحاقیه قیمتی به قرارداد اصلی اضافه و قیمت‌هایی گاز تعیین می‌شد. رضانی تأکید کرد: ایران هیچ‌گاه با ترکمنستان مشکل قیمتی نداشته است؛ زیرا قیمت براساس توافق‌های صورت گرفته بود. ترکمن گاز، پول خود را می‌خواست.

سوآپ گازی ایران، ترکمنستان و آذربایجان

با پرداخت بدهی ایران به ترکمنستان، مسیر مذاکرات گازی ایران و ترکمنستان باز شد و انعقاد قرارداد سوآپ گازی بین ایران، ترکمنستان و آذربایجان با رقم سالانه یک و نیم تا دو میلیارد مترمکعب گاز آذرماه ۱۴۰۰ در حاشیه پانزدهمین نشست سران سازمان همکاری اقتصادی (اگو) و اجرایی شدن آن از ابتدای سال ۲۰۲۲ میلادی، رابطه ایران با ترکمنستان و آذربایجان را وارد مرحله تازه و بیخ ارتباط ایران و ترکمنستان را هم آب کرد.

با این حال بار دیگر آنگونه که باید توافق‌ها اجرایی نشد. بر پایه گزارش‌های رسمی، سال ۱۴۰۰ سوآپ گازی انجام نشد و سال ۱۴۰۱ حجم سوآپ میان ایران، ترکمنستان و آذربایجان به یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب رسید که از مجموع این میزان تنها ۳۰۰ میلیون مترمکعب سهم ایران بود، یعنی روزانه حدود ۸۲۲ هزار مترمکعب! حجم سوآپ سال ۱۴۰۲ به ۲ میلیارد و ۳۵۰ میلیون مترمکعب رسید که از مجموع این

ترکمنستان به مدت ۲۵ سال منعقد شد. طبق این قرارداد، ایران روزانه حدود ۳۳ میلیون مترمکعب گاز (سالانه ۱۲ میلیارد مترمکعب) از این کشور وارد می‌کرد. به این ترتیب از سال ۱۹۹۷ میلادی، واردات گاز از ترکمنستان به میزان ۶ میلیارد مترمکعب در سال از مسیر خط لوله کردکوی-کریچه آغاز شد.

در ادامه نیز با اضافه شدن خطوط لوله دیگر، در مجموع میزان واردات از ترکمنستان به ۱۲ میلیارد مترمکعب رسید که هر سال به‌طور تقریبی، کمتر از پنج درصد از نیاز کشور از این طریق تأمین می‌شد. ایران از گاز ترکمنستان برای تأمین نیاز بخشی از استان‌های شمالی کشور استفاده می‌کرد.

ترکمنستان که از ابتدای ژانویه ۲۰۱۷ (سال ۱۳۹۵) صادرات گاز به ایران را به دلیل تأخیر بلندمدت در پرداخت بدهی گازی متوقف کرده بود، از ایران به دیوان دادرسی بین‌المللی شکایت کرد و سرانجام یک دادگاه داوری بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ به نفع ترکمنستان رأی داد که شرکت ملی گاز ایران باید نزدیک به دو میلیارد دلار را برای گازی که از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۳ از ترکمنستان وارد کرده بود، به ترکمن گاز بپردازد. بدهی ایران به ترکمنستان بابت واردات گاز در دوره‌های گذشته در سه قسط تسویه و مسیر برای ادامه مذاکرات بیشتر بین دو کشور هموارتر شد. البته ایران از همان زمان، تلاش‌های فراوانی برای حل و فصل موضوع آغاز کرد. نکته حائز اهمیت در قطع صادرات گاز ترکمنستان به ایران، رفتار این کشور در اجرای قرارداد ۲۵ ساله بود؛ ترکمنستان با رفتارهایی خارج از عرف بین‌الملل، اجرای قرارداد را یکباره متوقف کرد؛ رفتاری که به کاهش اعتبار این کشور در تجارت گاز منجر شد.

قیمت گاز توافقی بود

عزیزاله رضانی، مدیرعامل پیشین شرکت ملی گاز ایران درباره قرارداد واردات گاز ترکمنستان به ایران می‌گوید: آنچه

ترکمنستان در حالی یک طرفه گاز خود را به روی ایران قطع کرد که چند روز قبل از آغاز سال ۲۰۱۷ میلادی، مذاکرات فشرده‌ای بین مسئولان وقت شرکت ملی گاز ایران و ترکمنستان صورت گرفته بود و مسئولان شرکت ملی گاز ایران، رسماً اعلام کرده بودند در سفری که مدیرعامل وقت شرکت ملی گاز ایران به ترکمنستان داشت، توافق واردات گاز از این کشور به مدت پنج سال آینده امضا شده است و به همین دلیل گاز بدون مشکل از این کشور وارد خواهد شد، اما قطع یکباره گاز در اولین روز از سال نو ۲۰۱۷ میلادی، مسئولان شرکت ملی گاز ایران را شوکه کرد. ترکمن‌ها در بیانیه‌ای رسمی که از سوی وزارت امور خارجه آن کشور صادر شد، اعلام کردند «قطع گاز به روی ایران دلایل اقتصادی دارد»، زیرا شرکت ملی گاز ایران از سال ۲۰۱۳ میلادی، تمهیدات لازم را برای پرداخت بدهی گازی که پیش‌تر به جمهوری اسلامی ایران صادر شده، انجام نداده است و در نتیجه بدهی ایران افزایش یافته و این موضوع مشکلاتی را در زمینه تأمین مالی برای اجرای کارهای فنی و عملکرد خط لوله صادرات گاز ترکمنستان ایجاد کرده است.

کاهش اعتبار ترکمنستان در تجارت گاز

نقطه آغاز تعاملات گازی دو کشور ایران و ترکمنستان به سال ۱۳۷۵ می‌رسد، زمانی که قرارداد واردات گاز از

نقش آفرینی خطوط لوله و مخابرات نفت ایران در انتقال ایمن و پایدار سوخت

پیشگامی در رفع ناترازی

مشعل | اکنون دیگر مسأله ناترازی، به کلید واژه‌ای می‌ماند که این جمله را به ذهن تداعی می‌کند: «چه بگویم که ناگفتنش بهتر است». رسانه‌ها را که ورق می‌زنی، همه جا صحبت از ناترازی است و طرح این پرسش تکراری: «چه شد که کشوری با حجم عظیمی از ذخایر غنی انرژی، با بحران ناترازی دست‌وپنجه نرم می‌کند.» پاسخ به این پرسش از زوایای مختلف قابل بررسی و واکاوی است که در این مقاله نمی‌گنجد. به هر تقدیر، همگان به نوعی در تلاشند تا سهمی هرچند اندک، برای مقابله با تغییر موازنه انرژی در کشور داشته باشند. در این میان، صنعت انتقال نفت به عنوان یکی از کلیدی‌ترین ساختار صنعت پالایش از نظر گستردگی شبکه خطوط انتقال فرآورده نفتی، کمک به رفع ناترازی سوخت را در سرلوحه کار دارد. افزون بر آن، تامین امنیت انتقال سوخت، بهینه‌سازی مصرف آن، کاهش قاچاق سوخت و ... مولفه‌هایی است که شبکه انتقال خطوط لوله نفت خام و فرآورده در به ثمر نشاندن آن، نقشی حیاتی ایفا می‌کند.

عملیات انتقال مواد نفتی از طریق خطوط لوله به همت و مجاهدت خستگی ناپذیر کارکنان شرکت نام‌آشنای خطوط لوله و مخابرات نفت ایران صورت می‌گیرد؛ مجموعه‌ای که با داشتن ۱۹۴ مرکز انتقال نفت، تاسیسات و فشارشکن به صورت شبانه‌روزی به انتقال ایمن و پایدار نفت خام و فرآورده‌های نفتی مبادرت می‌ورزد. شبکه گسترده نقل و انتقال فرآورده نفتی با خطوط لوله، به بهینه‌سازی انرژی، مولفه‌ای مهم و اثربخش در اقتصاد ملی، رنگ واقعیت بخشیده است. واضح و مبرهن است که بدون وجود خطوط لوله، حمل فرآورده‌های مایع از طریق دیگر روش‌های انتقال، افزون بر انواع مخاطرات زیست‌محیطی و جاده‌ای، قطعا هزینه‌های سنگینی را نیز به بدنه صنعت پالایش کشور تحمیل می‌کرد که غیرقابل جبران بود. با این حال، شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران همزمان با روی کار آمدن دولت چهاردهم، عزم خود را جزم کرد تا با ارائه برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای، بتواند گامی قابل توجه در انتقال ایمن و پایدار مواد سوختی در کشور بردارد. توسعه خطوط انتقال مواد نفتی، تکمیل خط لوله سیراب-شازند، تسریع در روند اجرای خط لوله بندرعباس - سیرجان - رفسنجان، پیگیری اجرای پروژه پیگرانی هوشمند ۲ هزار کیلومتر خط لوله، همکاری با دانش بنیان‌ها، اتصال ۱۱ نیروگاه جدید به خطوط لوله، اهتمام به کنترل و شناسایی انشعاب‌های غیرمجاز در مسیر خطوط و ... از اهم برنامه‌های اولویت‌دار شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران است.

جنوب، پیشران تولید و مصرف در شمال

پایگاه بالقوه تولید انرژی، در سیطره مناطق جنوبی است. حال آنکه حجم زیادی از میزان تولید، در مناطق شمالی و مرکزی مصرف می‌شود. طبیعتا نامتوازنی مبادی تولید و مصرف انرژی در پهنه وسیع جغرافیایی کشور با چالش‌های پرشماری همراه است که در این میان، اهمیت و جایگاه شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران به عنوان حلقه واسطه فرابند نقل و انتقال مواد سوختی از این لحاظ که بار اصلی چرخه تامین انرژی را به دوش می‌کشد، مهم و تاثیرگذار است. بر اساس آمار و ارقام اعلامی از سوی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، سهم عملکرد حجمی انتقال فرآورده‌های نفتی با خطوط لوله، بیش از ۶۰ درصد است و حکایت از پیشگامی این نحوه انتقال نسبت به دیگر روش‌های حمل‌ونقلی دارد. به واقع، استمرار و پایداری در انتقال ایمن مواد نفتی در سرلوحه کار شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران جای گرفته که این مهم، با وجود بحران ناترازی که در صنعت نفت و گاز کشور تنیده شده، نسبت به گذشته پررنگ‌تر و نمایان‌تر است.

برای دریافت مجوزهای لازم، به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ارسال کرده است. این طرح‌ها، شامل يك قرارداد منعقد شده از سوی مدیریت کالا شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران با موضوع "ساخت سه دستگاه روتور GGT توربین SulzerS7" و ۲ موضوع در دست پیگیری با عناوین "دستگاه پیگ هوشمند برای بازرسی خطوط لوله" از سوی مدیریت شرکت و "سیستم پایش فیزیکی کریپدر خطوط لوله انتقال نفت ایران

همکاری داشته‌اند که هم اکنون تعداد این شرکت‌ها، به بیش از ۷۰۰ شرکت می‌رسد. در واقع می‌توان مدعی بود در کسب دانش فنی، به جایی رسیده‌ایم که امروز صنعت نفت، به صنعتی متکی به خود و کاملاً داخلی تبدیل شده و به طور کامل از سوی شرکت‌های داخلی مدیریت می‌شود. در این بین، شرکت‌های تابع صنعت نفت، هریک به زعم خود نقشی متمایز و برجسته در زمینه اعتماد به ظرفیت‌های داخلی ایفا کرده‌اند. سیاست وزارت نفت در امکان‌پذیری دسترسی به انواع تجهیزات و کالاهای راهبردی ارائه شده از سوی دانش‌بنیان‌ها، سیاستی درست بوده و سبب شده تا این دست از فعالان عرصه علم و دانش، با تلاش و توان بیشتری در این فرایند رقابتی، ظهور و بروز یابند و از حق‌نگذیریم که حیات دانش‌بنیان‌ها، مروهون این نوع اعتمادسازی‌هاست. مدیریت پژوهش و فناوری شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، همسوی با اجرای ماده ۱۰ قانون جهش تولید دانش‌بنیان و استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده، تاکنون ۳ طرح ساخت بار اول را با هدف اجرا از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان توانمند

برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌های کارآمد و اصولی، می‌توان به دستاوردهای چشمگیری در این زمینه دست یافت. **پیگرانی ۲ هزار کیلومتر خط لوله** پیگرانی یا اصطلاحاً عیب‌یابی خطوط لوله، از نمونه فرایندهای صنعتی است که کاربرد آن، بیشتر در صنعت نفت و گاز محسوس است. خوردگی، پاکسازی و حفاظت خطوط لوله نفت و گاز از تمامی آلودگی‌ها و رسوبات، به وسیله فناوری پیگرانی، شناسایی و ترمیم می‌شود. ارتقای سطح دانش و فناوری در بستر زمان، این امکان را فراهم کرده که با پایش هوشمندانه خطوط لوله، بتوان از بروز هر نوع نشتی و آلودگی‌های ناشی از مشکلات خوردگی، همزمان با انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی جلوگیری کرد. امروزه شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در زمینه پیگرانی هوشمند خطوط لوله، به توانمندی بالقوه‌ای دست یافته‌اند. تا پیش از این، دانش این فناوری در انحصار برخی کشورهای بود؛ اما با تلاش‌ها و پیگیری‌های مستمر متخصصان داخلی، بستر به کارگیری و دستیابی به ساخت‌آوری آن در شبکه خطوط لوله کشور فراهم شد. شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران به عنوان یکی از شرکت‌های پیش‌تاز صنعت نفت و گاز در زمینه فناوری پیگرانی هوشمند شناخته می‌شود که در این زمینه به پیشرفت‌های چشمگیری نیز دست یافته است. به همین منظور، اجرای پروژه پیگرانی هوشمند حدود ۲ هزار کیلومتر خط لوله در این شرکت، پیگیری می‌شود و انتظار می‌رود این پروژه تا یک سال آینده به مرحله اجرا برسد.

برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌های کارآمد و اصولی، می‌توان به دستاوردهای چشمگیری در این زمینه دست یافت. **پیگرانی ۲ هزار کیلومتر خط لوله** پیگرانی یا اصطلاحاً عیب‌یابی خطوط لوله، از نمونه فرایندهای صنعتی است که کاربرد آن، بیشتر در صنعت نفت و گاز محسوس است. خوردگی، پاکسازی و حفاظت خطوط لوله نفت و گاز از تمامی آلودگی‌ها و رسوبات، به وسیله فناوری پیگرانی، شناسایی و ترمیم می‌شود. ارتقای سطح دانش و فناوری در بستر زمان، این امکان را فراهم کرده که با پایش هوشمندانه خطوط لوله، بتوان از بروز هر نوع نشتی و آلودگی‌های ناشی از مشکلات خوردگی، همزمان با انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی جلوگیری کرد. امروزه شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در زمینه پیگرانی هوشمند خطوط لوله، به توانمندی بالقوه‌ای دست یافته‌اند. تا پیش از این، دانش این فناوری در انحصار برخی کشورهای بود؛ اما با تلاش‌ها و پیگیری‌های مستمر متخصصان داخلی، بستر به کارگیری و دستیابی به ساخت‌آوری آن در شبکه خطوط لوله کشور فراهم شد. شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران به عنوان یکی از شرکت‌های پیش‌تاز صنعت نفت و گاز در زمینه فناوری پیگرانی هوشمند شناخته می‌شود که در این زمینه به پیشرفت‌های چشمگیری نیز دست یافته است. به همین منظور، اجرای پروژه پیگرانی هوشمند حدود ۲ هزار کیلومتر خط لوله در این شرکت، پیگیری می‌شود و انتظار می‌رود این پروژه تا یک سال آینده به مرحله اجرا برسد.

همکاری داشته‌اند که هم اکنون تعداد این شرکت‌ها، به بیش از ۷۰۰ شرکت می‌رسد. در واقع می‌توان مدعی بود در کسب دانش فنی، به جایی رسیده‌ایم که امروز صنعت نفت، به صنعتی متکی به خود و کاملاً داخلی تبدیل شده و به طور کامل از سوی شرکت‌های داخلی مدیریت می‌شود. در این بین، شرکت‌های تابع صنعت نفت، هریک به زعم خود نقشی متمایز و برجسته در زمینه اعتماد به ظرفیت‌های داخلی ایفا کرده‌اند. سیاست وزارت نفت در امکان‌پذیری دسترسی به انواع تجهیزات و کالاهای راهبردی ارائه شده از سوی دانش‌بنیان‌ها، سیاستی درست بوده و سبب شده تا این دست از فعالان عرصه علم و دانش، با تلاش و توان بیشتری در این فرایند رقابتی، ظهور و بروز یابند و از حق‌نگذیریم که حیات دانش‌بنیان‌ها، مروهون این نوع اعتمادسازی‌هاست. مدیریت پژوهش و فناوری شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، همسوی با اجرای ماده ۱۰ قانون جهش تولید دانش‌بنیان و استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده، تاکنون ۳ طرح ساخت بار اول را با هدف اجرا از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان توانمند

است. تاکنون ۲۷ نیروگاه به خطوط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی متصل شده و قرار است امسال، ۱۱ نیروگاه دیگر نیز به شبکه خطوط انتقال پیوندند. از این ۱۱ نیروگاه، تاکنون ۴ نیروگاه نکا در استان مازندران، علی‌آباد در استان گلستان، خرم در استان لرستان و تابان در استان یزد به شبکه خطوط لوله انتقال وصل شده‌اند. در واقع با اتصال همه این ۱۱ نیروگاه به شبکه سراسری خطوط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی، از جابه‌جایی سالانه بالغ بر ۱٫۵ میلیارد لیتر فرآورده نفتی با تانکرهای جاده‌پیما جلوگیری و تردد صدها تانکر از جاده‌های برون‌شهری کشور حذف خواهد شد. خط لوله سوخت‌رسانی به نیروگاه جادرملویزد، به عنوان یکی دیگر از برنامه‌های اتصال نیروگاه به خطوط لوله فرآورده است که در دستور کار قرار دارد و بزودی به بهره‌برداری می‌رسد. مقدمات لازم برای بهره‌برداری از خط لوله ۱۰ اینچ سوخت‌رسانی نیروگاه سیکل ترکیبی سرو جادرملوی به خط لوله ۱۶ اینچ انتقال فرآورده‌های نفتی یزد - ناین در شرایطی ایمن، برقرار و در حال پیگیری است. بنا بر آخرین اطلاعات، عملیات اتصال این خط لوله با کمترین هزینه و استفاده از تجهیزات منطقه و همچنین با همکاری واحدهای ترازبری و ای‌ج‌اس‌ای شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه جنوب شرق در حال انجام است.

همانطور که اشاره شد، کاهش هزینه‌های انتقال سوخت با حذف تردد نفتکش‌ها رقم می‌خورد؛ چرا که افزون بر کاهش بار ترافیکی، از احتمال وقوع تصادفات جاده‌ای نیز جلوگیری خواهد کرد. بویژه آنکه نفتکش‌های سوخت‌رسان، عموماً از فرآورده نفت‌گاز نژده می‌شوند که از این لحاظ، در مصرف نفت‌گاز نیز صرفه‌جویی قابل توجهی را شاهد خواهیم بود، بنابراین تحقق این مهم، آثار مثبت زیست محیطی و اقتصادی زیادی را به دنبال خواهد داشت. امکان تردد نفتکش‌ها با شروع فصل سرما و شرایط نامناسب آب‌وهوایی و همچنین برفی بودن جاده‌های منتهی به نیروگاه‌ها، با مشکل روبه‌روست. به همین دلیل، امکان تعلل و وقفه در سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها محتمل خواهد بود که با اتصال به شبکه سراسری خطوط انتقال، این مسأله نیز مرتفع خواهد شد، ضمن آنکه می‌توان نسبت به پایداری ایمن و مناسب سوخت مایع در فصول سرد سال نیز اطمینان خاطر داشت. با نگاهی اجمالی می‌توان به سهم بسزای شبکه خطوط انتقال نفت و فرآورده‌های نفتی در تحقق کردن اهداف بهینه‌سازی مصرف انرژی پی برد. محوری که جزء لاینفک مقوله انرژی به طور عام در کشور است و در اجرای درست و اصولی آن توصیه شده است. با توجه به شدت مصرف انرژی و هدررفت آن توانان در بخش تولید و مصرف، توسعه شبکه خطوط انتقال به عنوان ارزان‌ترین و ایمن‌ترین گزینه حمل‌مواد نفتی، نصب‌العین مولفه بهینه‌سازی مصرف انرژی خواهد بود که با تأسی از

سخت‌رسانی به عنوان اصلی نیروگاه‌های کشور، گاز طبیعی است؛ اما در مواقعی که آن هم بیشتر در فصول سرد سال و پیشی گرفتن مصرف بر تولید و اولویت‌گازرسانی به بخش خانگی حادث می‌شود، نیروگاه‌ها نیاز مبرمی به سوخت مایع به عنوان سوخت جایگزین پیدا می‌کنند. بر این اساس، سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها غالباً از طریق تانکرهای سوخت‌رسان یا خطوط انتقال فرآورده انجام می‌شود. با توجه به اینکه امکان رساندن سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها در فصل سرما، آن هم به وسیله نفتکش با مخاطرات بی‌شماری به لحاظ محیط‌زیستی، فنی و جاده‌ای همراه است، بنابراین شبکه خطوط لوله می‌تواند تا حد بسیار زیادی از بار اتفاقات ناگوار بکاهد. با این اوصاف، اتصال نیروگاه‌ها به شبکه خطوط انتقال از برنامه‌های راهبردی صنعت پالایش کشور محسوب می‌شود که با هدف پایداری سوخت‌رسانی در فصول سرد سال، کاهش هزینه‌های انتقال و کاهش قاچاق سوخت همراه

توسعه خطوط انتقال فرآورده‌های نفتی به عنوان برنامه اولویت‌دار شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران در دستور کار قرار دارد که بر این اساس، قرار است تا پایان امسال، یکهزار کیلومتر به طول خطوط لوله در صنعت انتقال نفت افزوده شود. به همین منظور، پروژه احداث خط لوله ۲۴۱ کیلومتری سبزاب - شازند با پیشرفت ۶۰ درصدی در حال اجراست و مابقی آن نیز تا پایان امسال تکمیل می‌شود. پس از عملیاتی شدن این خط لوله، فرآورده‌های تولیدی پالایشگاه آبادان به مرکز کشور و تهران انتقال می‌یابد.

اجرای پروژه خط لوله جدید ۲۶ اینچ بندرعباس - سیرجان - رفسنجان نیز از دیگر خطوط مهم و راهبردی در صنعت انتقال نفت محسوب می‌شود که این پروژه، شامل احداث ۴۶۰ کیلومتر خط لوله ۲۶ اینچ به همراه سه مرکز انتقال نفت در بندرعباس، قطب‌آباد و مهرآران است که نیاز به انتقال روزانه حدود ۱۶ میلیون لیتر فرآورده را برآورده می‌کند. طرح ملی و راهبردی انتقال نفت خام گوره - جاسک، که با حمایت دولت و راهبری شرکت ملی نفت ایران در دست اجراست و با هدف ایجاد ظرفیت انتقال یک میلیون بشکه نفت خام در روز، ذخیره‌سازی و صادرات آن از طریق پایانه جدید جاسک، تضمین استمرار صادرات نفت خام، تمرکززدایی از پایانه‌های صادراتی و متنوع‌سازی آن، توسعه پایدار و اشتغالزایی در سواحل مکران قرار است با احداث انشعابی از ظرفیت این خط لوله برای تامین خوراک پالایشگاه‌ها و پتروپالایشگاه‌ها استفاده شود. برنامه‌ریزی نشان می‌دهد، خط لوله انشعابی تا پایان سال تکمیل و عملیات انتقال خوراک نفت خام پالایشگاه بندرعباس از این خط آغاز خواهد شد.

حذف تانکرهای سوخت‌رسان سوخت اصلی نیروگاه‌های کشور، گاز طبیعی است؛ اما در مواقعی که آن هم بیشتر در فصول سرد سال و پیشی گرفتن مصرف بر تولید و اولویت‌گازرسانی به بخش خانگی حادث می‌شود، نیروگاه‌ها نیاز مبرمی به سوخت مایع به عنوان سوخت جایگزین پیدا می‌کنند. بر این اساس، سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها غالباً از طریق تانکرهای سوخت‌رسان یا خطوط انتقال فرآورده انجام می‌شود. با توجه به اینکه امکان رساندن سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها در فصل سرما، آن هم به وسیله نفتکش با مخاطرات بی‌شماری به لحاظ محیط‌زیستی، فنی و جاده‌ای همراه است، بنابراین شبکه خطوط لوله می‌تواند تا حد بسیار زیادی از بار اتفاقات ناگوار بکاهد. با این اوصاف، اتصال نیروگاه‌ها به شبکه خطوط انتقال از برنامه‌های راهبردی صنعت پالایش کشور محسوب می‌شود که با هدف پایداری سوخت‌رسانی در فصول سرد سال، کاهش هزینه‌های انتقال و کاهش قاچاق سوخت همراه

تقویت انتقال فرآورده
به کاهش ناترازی کمک می کند

گذر بی دغدغه از زمستان

مشعل | تامین سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها، یکی از موضوعاتی است که در شش ماهه دوم سال و همزمان با شروع فصل سرد سال، بیشتر به چشم می آید. محدودیت گاز دریافتی ایجاب می کند که تقاضا برای سوخت مایع (نفت گاز و نفت کوره) به عنوان سوخت جایگزین در نیروگاه‌ها افزایش یابد که امسال با توجه به عواملی چون کاهش زود هنگام دمای هوا و کاهش سطح ذخایر نیروگاه‌ها، نیازمندی به سوخت مایع برای نیروگاه‌ها را دوچندان کرده است. بر این اساس، شرکت‌های ملی گاز ایران و پخش فرآورده‌های نفتی به عنوان متولیان تامین سوخت نیروگاهی، فارغ از ناترازی انرژی که امروز دامنگیر صنعت نفت است، بی وقته در تلاشند تا زمستان پیش رو، با کمترین دغدغه سپری شود. بر اساس آمار و ارقام اعلامی از سوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، حجم مقدار ذخایر نفت گاز نیروگاه‌ها در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته (۱۴۰۲) با ۴۳ درصد کاهش به دولت چهاردهم تحویل داده شد و این بی توجهی و غفلت به تامین به موقع سوخت نیروگاهی، مشکلات و تبعاتی را به همراه داشته است. علی احمدی پور، مدیرعامل شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران در گفت و گو با خبرنگار «مشعل» آخرین میزان انتقال سوخت به نیروگاه‌ها از طریق خط لوله را عنوان کرد و اطمینان خاطر داد که با تمهیدات اندیشیده شده برای تامین سوخت نیروگاهی، امیدواری برای سپری شدن بی دغدغه از زمستان پیش رو وجود دارد. مشروح این گفت و گورامی خوانید.

● مشخصاً بفرمایید که در ۶ ماه ابتدایی سال، چه میزان سوخت به نیروگاه‌های کشور از طریق خطوط انتقال نفت تحویل داده شده است؟
طی ۶ ماه نخست امسال، در مجموع بالغ بر ۲ میلیارد لیتر فرآورده نفت گاز، نفت سفید و نفت کوره نیروگاهی از طریق شبکه خطوط لوله نفت و فرآورده کشور منتقل شده است. خطوط با ظرفیت خوبی کار می کنند و محدودیتی از نظر ظرفیت خطوط نداریم.

● طرح پیوستن نیروگاه‌ها به خطوط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی، در چه مرحله‌ای است؟
بر اساس برنامه تکلیفی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، ۱۱ نیروگاه باید به مسیر خطوط لوله انتقال مواد نفتی متصل شوند که از این تعداد، نیروگاه شهید سلیمی نکا در آبان سال ۱۴۰۱ و نیروگاه‌های آذرخش و علی آباد در تیر امسال، سوخت مایع مورد نیازشان را از طریق شبکه خطوط لوله نفتی دریافت می کنند. همچنین عملیات اجرایی پیوستن به خطوط لوله انتقال نفتی نیروگاه خرم در استان لرستان، مرداد امسال و نیروگاه سرو چادرملو استان یزد در شهریورماه جاری انجام شد و اکنون این دو نیروگاه نیز سوخت خود را از مسیر خطوط لوله دریافت می کنند. از نیروگاه‌های باقیمانده مطابق با برنامه تکلیفی، تنها یک نیروگاه کاشان است که تقریباً خط آن به طول حدود یک هزار و ۴۹۳ کیلومتر که انشعابی از خط ۲۰ اینچ نایب - کاشان است، ۱۰۰ درصد اجرایی شده و تا پایان آبان آماده بهره برداری خواهد بود.

همچنین نیروگاه‌های هنگام و ایسین در استان هرمزگان، دیگر مقاصد سوخت رسانی از طریق شبکه خطوط لوله هستند که نیروگاه هنگام به طول ۷۲۰ کیلومتر در مرحله انعقاد قرارداد است و نیروگاه ایسین به طول ۸۰۰ کیلومتر در مرحله مطالعات اولیه و تهیه نقشه برداری قرار دارد که با توجه به برنامه ریزی‌های انجام شده، تا پایان سال ۱۴۰۳ به بهره برداری خواهد رسید. نیروگاه سمنگان سیرجان نیز به طول ۲ هزار و ۶۵۰ کیلومتر در مرحله نقشه برداری و آماده مناقصه است که آن هم بر اساس برنامه ریزی‌های صورت گرفته، تا پایان امسال به شبکه خطوط سراسری انتقال مواد نفتی متصل خواهد شد.
نیروگاه‌های شریعتی مشهد به طول ۱۴ کیلومتر، لوشان گیلان به طول ۲ هزار و ۴۰۰ کیلومتر و تابان یزد به طول چهار هزار و ۲۰۰ کیلومتر اواخر سال آینده به شبکه سراسری خطوط لوله انتقال مواد نفتی کشور متصل خواهند شد.

● هزینه اجرای طرح سوخت رسانی به نیروگاه‌ها با خطوط لوله، از چه منابعی تامین می شود؟
اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این طرح از شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران تامین شده که پس از دریافت مجوزهای لازم از مدیریت برنامه ریزی تلفیقی، فعالیت‌ها پیگیری و اجرایی می شود. در مجموع ۷ میلیارد ریال برای اجرای این پروژه‌ها سرمایه گذاری خواهد شد.

● آیا برآوردی دارید که با اتصال ۱۱ نیروگاه به شبکه خطوط لوله، چه تعداد نفتکش سوخت رسان حذف خواهد شد؟
با اتصال ۱۱ نیروگاه جدید به شبکه خطوط لوله نفت و فرآورده کشور، از تردد حدود ۱۶ هزار تانکر ۳۰ هزار لیتری فرآورده در جاده‌ها جلوگیری خواهد شد که با توجه به هزینه یک هشتمی انتقال فرآورده از طریق خط لوله در مقایسه با حمل زمینی، همچنین کاهش هزینه مصرف سوخت، این مقدار صرفه جویی بالغ بر سه هزار میلیارد تومان را به دنبال خواهد داشت. سال ۱۴۰۲ افزون بر ۳،۸ میلیارد لیتر انواع فرآورده‌های سوختی، مانند نفت گاز، نفت کوره و نفت سفید به نیروگاه‌ها تحویل داده شده که اگر این میزان سوخت مایع را به تانکرهای با ظرفیت ۲۰ هزار لیتر تبدیل کنیم، معادل ۱۳۳ هزار تانکر خواهد بود که این حجم از فرآورده را در جاده حمل کردند.

● با توجه به اینکه خط لوله ۲۶ اینچ بندرعباس - سیرجان - رفسنجان در آینده نزدیک به بهره برداری می رسد، قرار است چه تعداد نیروگاه، سوخت خود را از این خط دریافت کنند؟
قبل از پاسخ به این سوال لازم است اشاره کنم که خوشبختانه تمامی خطوط لوله انتقال نفت و فرآورده‌های نفتی و مراکز انتقال، با ظرفیت بالایی در حال فعالیت هستند با پیوستن بخش نخست خط لوله ۲۶ اینچ نیز که در آینده نزدیک به بهره برداری می رسد، بسیاری از مشکلات موجود سر راه انتقال مواد نفتی مرتفع خواهد شد و امیدواریم بزودی شاهد راه اندازی بخش دوم این خط انتقال نیز باشیم. در فاز نخست حداقل ۱۵ تا ۱۶ میلیون لیتر فرآورده اضافه می شود که بخش عمده‌ای از سوخت نیروگاه‌ها را تامین خواهد کرد. در مسیر این خط لوله، نیروگاه‌های باوین کرمان و سیکل ترکیبی شیرکوه یزد، سوخت مورد نیازشان را دریافت می کنند؛ البته این خط لزوماً سوخت این دو نیروگاه را تامین نخواهد کرد؛ زیرا به دلیل گستردگی طول خط ۲۶ اینچ، حجم بالایی از فرآورده‌های نفتی به شمال و مراکز استان‌ها منتقل خواهد شد.

133

در نیمه نخست
امسال

طبیعی به مبادی مصرف
ارسال شده و برای انتقال
پایدار آن اقدام‌های اثر
گذاری صورت گرفته است

میلیارد متر مکعب گاز

اقدام‌های اثر گذار

براساس آمارهای شرکت ملی گاز ایران، نیمه نخست امسال ۱۳۳ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به مبادی مصرف ارسال شده و برای انتقال پایدار آن اقدام‌های اثر گذاری صورت گرفته است که از جمله آنها می‌توان به صحبت‌های پیمان خضرابی، مدیرعامل شرکت انتقال گاز ایران اشاره کرد که می‌گوید: راه‌اندازی تأسیسات جدید تقویت فشار گاز خورموج ۶ و آب پخش ۶ در منطقه ۱۰ عملیات انتقال گاز با مشارکت شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران و تعمیرات ۵۷ دستگاه توربین (۲۹ مورد پایان یافته و ۲۸ مورد در حال اجرا) از شاخص‌ترین اقدام‌ها برای تقویت فشار گاز بوده است.

تعمیرات اضطراری خط هشتم سراسری ناشی از دریافت نتایج پیگرانی هوشمند در ۱۲ نقطه، تعمیرات گسترده در خط سوم و چهارم سراسری در ۴۹۰ نقطه، انجام پروژه جابه‌جایی و نصب اسکراب‌های تأسیسات فرابند ۲ نیز از دیگر اقدام‌های انجام شده است که مدیرعامل شرکت انتقال گاز ایران به آنها اشاره کرده است. بر اساس اعلام مسئولان، ۷۴ درصد از برنامه‌های تعمیراتی و اهداف پیش‌بینی شده امسال در این بخش تاکنون انجام شده است و بقیه نیز تا پایان امسال محقق خواهد شد. از سوی دیگر، از آغاز امسال تاکنون یک هزار و ۲۶۷

گاز در تأمین سوخت صنایع نیز نقش کلیدی دارد؛ به طوری که هم اکنون بیش از ۹۰ درصد صنایع و نیروگاه‌ها وابسته به سوخت گاز هستند و بیش از ۳۰ هزار واحد صنعتی بزرگ و مهم کشور که ۹۰ درصد محصولات کشور را تولید می‌کنند، از سوخت گاز استفاده می‌کنند. نقش کلیدی گاز در تأمین انرژی بخش خانگی نیز در آمارها مشخص است؛ به طوری که هم اکنون بر اساس آمار شرکت ملی گاز ایران، ضریب نفوذ گاز در بخش شهری ۹۸.۹۷ درصد و در بخش روستایی ۸۶.۱ درصد است، ضمن آنکه ۲۷.۵ میلیون مشترک شهری و روستایی در کل کشور از انشعاب گاز برخوردارند.

آرایش زمستانی

توسعه شبکه گازرسانی در ایران سبب شده است تا میانگین مصرف گاز ایرانیان به ویژه در فصل زمستان، روند فزاینده به خود بگیرد. به گفته سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با هر یک درجه کاهش دما در کشور ۲۵ میلیون مترمکعب گاز معادل یک فاز پارس جنوبی به مصرف گاز کشور افزوده می‌شود. میانگین مصرف گاز در بخش های خانگی، تجاری و صنایع غیرعمده روز ۱۲ آبان امسال به ۳۹۲ میلیون مترمکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه پارسال، ۸۵ میلیون مترمکعب، معادل بیش از ۳ فاز پارس جنوبی، افزایش مصرف نشان می‌دهد.

برنامه ریزی
برای عبور گرم از
زمستان سرد

تامین گاز بخش خانگی در اولویت

مهناز محمدی | امسال یک ماه زودتر، یعنی از آبان ماه، هوا سردتر شده و شبکه گاز کشور نیز زودتر آرایش زمستانی به خود گرفته است. با وجود این شبکه گاز کشور در وضعیتی پایدار قرار دارد و تامین گاز بخش های خانگی، صنایع خرد و حتی صنایع عمده به نحو مطلوب انجام می‌شود. ۷۲ درصد سبد انرژی ایران را گاز تشکیل می‌دهد و نقشی تعیین کننده در تامین نیازهای انرژی ایفا می‌کند. گاز در فصل سرد و گرم، یکی از ارزشمندترین منابعی است که در بخش های خانگی، تجاری، صنعتی و نیروگاهی کشور از آن استفاده می‌شود. در واقع به غیر از نیروگاه های برق آبی و تجدیدپذیر، سوخت سایر نیروگاه های تولیدکننده برق، ۸۶ درصد به گاز وابسته است و بیش از ۱۰۱ نیروگاه که گاز طبیعی سوخت آنهاست، برق تمام صنایع را تامین می‌کنند.

نشت یابی ۶ هزار و ۱۸۵ کیلومتر از خطوط گازرسانی استان کرمانشاه گرفته تا کالیبراسیون بیش از ۴۱۳ دستگاه اندازه‌گیری در شرکت گاز استان اردبیل، پایش و مدیریت مصارف گاز، جلوگیری از هدررفت گاز طبیعی از طریق حفظ و نگهداری مدون تأسیسات گازرسانی به وسیله نرم افزارهای پیشرفته IPCMMS، مقاوم سازی شبکه های گاز در استان آذربایجان شرقی و انجام بیشترین فعالیت گازرسانی که به مناطق روستایی و مرزی استان کردستان مربوط می‌شود، از مهم ترین اقدام های تقویت پایدار شبکه گاز در فصل سرد سال به ویژه در استان های سردسیر کشور است که شرکت های گاز استانی به انجام آنها مبادرت کرده اند.

هم اکنون و بنابر اعلام سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، پالایشگاه های گازی برای عبور از فصل سرد سال در آمادگی کامل قرار دارند و شبکه گاز کشور نیز در وضعیت پایدار قرار دارد؛ افزون بر این، اهتمام شرکت ملی گاز ایران بر اعمال کمترین محدودیت گازرسانی به صنایع در روزهای سرد سال و عبور آرام از زمستان پیش روست.

کیلومتر پیگرانی هوشمند، حدود دو هزار کیلومتر پیگرانی تمیزکننده، حدود ۲۶ هزار کیلومتر نشت یابی، ۲۰ هزار و ۱۰۰ متر تعویض خط لوله، ۷۰ هزار و ۵۴۳ متر مربع تعویض پوشش و ۱۸۰ مودها تپ برای تامین پایدار گاز انجام شده است.

زمستان و آمادگی شرکت های گاز استانی

تکاهی به استان های سردسیر کشور و ورودت هوا در آنها نشان می‌دهد که شرکت های گاز استانی تلاشی ویژه را برای تامین پایدار گاز در مناطق زیرپوشش خود انجام می‌دهند و زمستان در آمادگی کامل قرار دارند. ۱۱ استان کشور در حال حاضر در وضعیت زمستانی هستند و شاهد کاهش حدود ۱۲ درجه ای دما در آنها هستیم و این اتفاق در این زمان از سال، موجب افزایش مصرف گاز در این استان ها شده که البته تامین پایدار گاز مورد نیاز بخش های مختلف مصرف کننده با توجه به اقدام هایی که در ماه های گرم سال صورت گرفته، موجب تشدید پایداری شبکه گاز در این استان ها شده است.

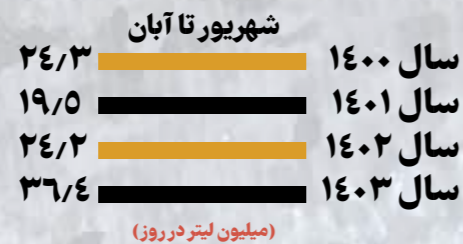

تامین نفت گاز نیروگاهی از ادعا تا واقعیت

مصرف نفت گاز در ۷۵ روز دولت چهاردهم نسبت به مدت مشابه سال های گذشته افزایش نداشته است

واقعیت

ادعا

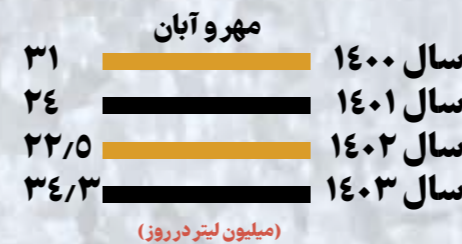
۳۷/۷ درصد افزایش مصرف نفت گاز از شهریور تا آبان ۱۴۰۳ نسبت به میانگین مدت مشابه ۳ سال گذشته

افزایش مصرف نفت گاز ۳۷/۷ درصد

میانگین تحویل نفت گاز به نیروگاه ها در مهر و آبان ۱۴۰۳ کمتر از میانگین مدت مشابه ۳ سال گذشته است

واقعیت

ادعا

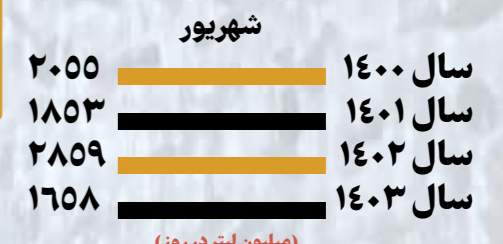
۲۴/۵ درصد افزایش تحویل نفت گاز در مهر و آبان ۱۴۰۳ نسبت به میانگین مدت مشابه ۳ سال گذشته

افزایش تحویل نفت گاز ۲۴/۵ درصد

ذخایر نفت گاز شهریور ۱۴۰۳ از شهریور سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بیشتر بوده است

واقعیت

ادعا

۲۷ درصد کاهش ذخایر نفت گاز در شهریور ۱۴۰۳ نسبت به میانگین مدت مشابه ۳ سال گذشته

کاهش ذخایر نفت گاز ۲۷ درصد

منبع: شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی ایران

مصرف و شرایط ایمنی بخوبی از طریق فناوری هوش مصنوعی تحت نظارت، مدیریت و پیگیری قرار گیرد. وی با تأکید بر اینکه استفاده از هوش مصنوعی، سبب افزایش بهره‌وری فعالیت‌ها، افزایش دقت و کاهش اشتباه‌های نیروی انسانی می‌شود، افزود: برای مدیریت مصرف سوخت کشور، باید تمام پارامترهای نفتکش‌ها از محل بارگیری تا تخلیه به صورت مستمر پایش شود که انجام این اقدام‌ها با هوش مصنوعی امکانپذیر است؛ چراکه عرضه و توزیع بیش از ۲۵۰ میلیون لیتر فرآورده بدون هیچ‌گونه اختلال و خطا، تنها با استفاده از فناوری هوش مصنوعی عملی است. رئیس پژوهش و فناوری شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه وزارت نفت باید هوشمندسازی تجهیزات و تأسیسات خود را در دستور کار قرار دهد، یادآور شد: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، به‌عنوان شرکتهای پیشرو در استفاده از هوش مصنوعی، آماده همکاری با تمامی متخصصان داخلی و شرکت‌های خصوصی، برای ساخت و بهره‌گیری از فناوری هوش مصنوعی است.

ضرورت یکپارچه‌سازی داده‌های صنعت پالایش با هوش مصنوعی

مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران بر لزوم یکپارچه‌سازی داده‌ها در صنعت پالایش کشور با استفاده از فناوری هوش مصنوعی تأکید کرد. عباس باصفا با بیان اینکه در زمینه هوش مصنوعی طی سال‌های اخیر، پیشرفت مطلوبی نداشته‌ایم، گفت: شرکت ملی پالایش و پخش، داده‌های بسیاری دارد که باید بهره‌برداری مناسبی از آنها شود.

وی با بیان اینکه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران دارای ظرفیت بالایی در استفاده از هوش مصنوعی است، اظهار کرد: به‌منظور بهره‌برداری از این ظرفیت، در گام نخست دی‌ماه پارسال کمیته راهبردی و سیاستگذاری هوش مصنوعی در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی تشکیل و در گام دوم صنعت راهبردی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با همکاری مدیریت مهندسی ساختار تدوین شد.

مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران تصریح کرد: به‌منظور استفاده از هوش مصنوعی و ایجاد فرهنگ استفاده از این فناوری، کمیته هوش مصنوعی در ۹۰ درصد شرکت‌های زیرمجموعه شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی تشکیل شده است.

باصفا گفت: لازم است سمینارهای هوش مصنوعی در شرکت‌های مختلف و به‌منظور آشنایی با کاربردهای آن در صنایع نفتی برگزار شود.

«استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی باید در ساختار شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران قرار گیرد.»

این جمله کرامت ویس‌کرمی، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی است که در سمینار علمی- تخصصی با عنوان «هوش مصنوعی، تحول سوخت‌رسانی» بر آن تأکید داشت. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: با توجه به حجم عظیم انتقال فرآورده و امکان بروز اختلال و خطا، همچنین لزوم پایش و رصد مستمر شاخص‌های توزیع فرآورده در بیش از ۳۷ منطقه و ۲۳۵ ناحیه عملیاتی، استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی باید در ساختار این شرکت قرار گیرد. ویس‌کرمی با دعوت از تمامی مجموعه‌های فعال در حوزه بهره‌گیری از فناوری هوش مصنوعی در صنعت نفت برای همکاری اظهار کرد: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، قدمتی بیش از ۹۶ ساله دارد و هم‌اکنون به نقطه‌ای رسیده که با توجه به گستردگی عظیم این شرکت در تأمین و توزیع سوخت، باید استفاده از هوش مصنوعی در دستور کار قرار گیرد. وی با بیان اینکه در این شرکت، روزانه نزدیک به ۲۶۰ میلیون لیتر انواع فرآورده نفتی از طریق ۱۵ هزار ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای، به صورت شبانه‌روزی به نقاط مختلف کشور ارسال می‌شود، گفت: هوشمندسازی جایگاه‌های عرضه سوخت، به دلیل مشکلاتی در تأمین منابع مالی این طرح، اجرایی نشده؛ اما در یک سال اخیر با تلاش بسیار توانستیم معماری جدیدی از سامانه هوشمند سوخت ترسیم کنیم که باید در دست اجرا قرار بگیرد. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه این شرکت دارای ۲۳۵ ناحیه عملیاتی در سراسر کشور است، ادامه داد: بحث هوشمندسازی نواحی در دستور کار قرار دارد و با استفاده از این روش، تمام وظایف نواحی بدون دخالت نیروی انسانی و سخت‌افزار انجام می‌شود که برای انجام این کار، باید به نقش هوش مصنوعی باور داشته باشیم. ویس‌کرمی با اشاره به اهمیت هوش مصنوعی در زنجیره تولید، ذخیره‌سازی، نقل و انتقال و توزیع فرآورده‌ها بیان کرد: تشکیل کمیته هوش مصنوعی از جمله اقدام‌های مهم انجام‌شده طی یک سال اخیر بوده که باید ضمن ارتباط صنعت و دانشگاه، تلاش کنیم از تمام ظرفیت‌های موجود در این زمینه بهره بگیریم. وی گفت: شرکت ملی پخش، نیازمند همکاری همه مجموعه‌های خارج از صنعت نفت مانند بخش‌های دانشگاهی، معاونت علمی فناوری و ریاست جمهوری، شرکت‌های دانش‌بنیان و... برای تحقق استفاده از فناوری هوش مصنوعی در صنایع پایین‌دستی نفت است.

هوش مصنوعی، تحول آفرین در صنعت نفت

رئیس کمیته هوش مصنوعی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز در این نشست تخصصی با اشاره به اینکه هوش مصنوعی، نقشی تحول‌آفرین در بخش‌های مختلف از جمله صنعت نفت دارد، افزود: استفاده از این فناوری در انجام بهتر امور و وضعیت‌های مرتبط با خدمت‌رسانی بسیار مؤثر است. علی‌اصغر عباسی با بیان اینکه هوش مصنوعی، نقشی تحول‌آفرین در بخش‌های مختلف اقتصاد، فرهنگ و صنایع مختلف از جمله صنعت نفت دارد، اظهار کرد: بهبود فناوری، افزایش سرعت، دقت و کاهش هزینه از مزایای استفاده از هوش مصنوعی در صنعت نفت است، افزون بر آن استفاده از این فناوری در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی به‌عنوان شرکتهای پیشرو در استفاده از هوش مصنوعی، نقشی بسزا در زنجیره تأمین، توزیع، عرضه و بهبود فرایندها دارد.

وی با اشاره به اینکه حفظ دقیق موجودی‌ها، مصارف جایگاه‌ها، بهبود مسیریابی و پیشگیری از انحراف‌ها و ارتباط دوسویه با مشتریان از مزیت‌های استفاده از هوش مصنوعی به شمار می‌رود، تصریح کرد: هوش مصنوعی در انجام بهتر امور مرتبط با خدمات‌رسانی مؤثر است و ایجاد فرهنگ استفاده از هوش مصنوعی می‌تواند همکاران را در استفاده از این فناوری ترغیب کند. رئیس کمیته هوش مصنوعی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران بهره‌گیری از ظرفیت دانشگاهی را در زمینه هوش مصنوعی مهم برشمرد و افزود: با کمک دانشگاه‌ها می‌توان به نیروهای توانمند در زمینه هوش مصنوعی دست یافت. بخش خصوصی نیز تجربه‌های خاص و متنوعی را در زمینه‌های مختلف هوش مصنوعی دارد که همکاری با آن و تعریف پروژه‌های جدید در این زمینه، سبب افزایش سرعت در دستیابی به این فناوری خواهد شد.

به‌کارگیری هوش مصنوعی در زنجیره توزیع

رئیس پژوهش و فناوری شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تأکید بر لزوم به‌کارگیری فناوری هوش مصنوعی در تمام زیرساخت‌ها و زنجیره توزیع فرآورده کشور به‌منظور مدیریت مصرف سوخت و جلوگیری از اختلال و خطا گفت: این شرکت آماده همکاری با تمام متخصصان داخلی و شرکت‌های خصوصی برای ساخت و بهره‌گیری از فناوری هوش مصنوعی است. ایرج کلهری با بیان اینکه سوخت هوشمند از زمان استخراج تا زمان مصرف را تحت کنترل و نظارت قرار می‌دهد، گفت: تمام زیرمجموعه‌های شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی به‌عنوان بزرگ‌ترین شرکت توزیع فرآورده در خاورمیانه، نیازمند انبار هوشمند است و باید تمام شاخص‌های توزیع فرآورده از جمله مقدار دریافت فرآورده، شرایط نگهداری، نحوه ارسال، نحوه

در سمینار علمی - تخصصی هوش مصنوعی، تحول سوخت‌رسانی مطرح شد

یکپارچه‌سازی با

هوش مصنوعی

مشعل | فناوری قدرتمند هوش مصنوعی، نقطه عطف کلیدی برای صنعت نفت به شمار می‌آید. این فناوری، به‌چنان پیشرفت چشمگیر و کاربردهایی فراوان در همه صنایع دست یافته که بهره‌مندی از آن می‌تواند موفقیت‌های پرشماری را نصیب این صنعت کند. از همین منظر، هوش مصنوعی راهبردی مستحکم و قابل اتکا در مجموعه پالایشی و تجمیعی از تمامی اهداف و الزام‌های مدیریتی در این خصوص محسوب می‌شود. در هفته‌ای که گذشت، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با حضور شماری از مدیران صنعت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، سمینار علمی- تخصصی با عنوان «هوش مصنوعی، تحول سوخت‌رسانی» را برگزار کرد. در این سمینار، جزئیات این فناوری پیشرفته و کاربرد آن در صنعت پالایش و پخش، واکاوی و درباره آن اطلاعاتی ارائه شد. آنچه می‌خوانید شرحی است بر این نشست تخصصی.

صنعت پتروشیمی از الگوهای موفق بهره می گیرد

پایداری تولید با خوراک ترکیبی

مشعل | درست است که کشورمان منابع گازی قابل توجهی در اختیار دارد؛ اما این منابع محدود بوده و محل زیادی برای مصرف آنها وجود دارد. در حال حاضر بخش زیادی از گاز تولیدی مخزن پارس جنوبی برای مصارف خانگی و صنعتی کوچک به خطوط سراسری منتقل و بخش دیگری نیز در صنایع بزرگ مانند صنایع فولاد و پتروشیمی ها مصرف می شود. گازی که به پتروشیمی ها انتقال می یابد، بخشی از فرایند تامین خوراک پتروشیمی هاست؛ اما باید گفت که گاز، خوراک اصلی مجتمع های پتروشیمی را تشکیل می دهد. به همین دلیل تامین گاز در تابستان و زمستان، نقش زیادی در فعالیت پتروشیمی ها برای تولید محصول، فروش و تامین ارز آنها دارد.

بر اساس گزارش های رسمی شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، در حال حاضر نزدیک به سه چهارم گاز کشور، صرف بخش های خانگی، تجاری، صنایع کوچک و نیروگاه ها می شود و سهم صنایع عمده از این حامل انرژی، کمتر از ۱۸ درصد است که تقریباً نیمی از این میزان، یعنی ۸،۷ درصد، به صنعت پتروشیمی اختصاص دارد. صنعت پتروشیمی در برنامه ای بلندمدت، توسعه متوازن و پایدار مبتنی بر انواع خوراک مایع و گاز و استفاده از چرخه خوراک بین اجتماعی را پیش بینی و با

بر اساس گزارش های رسمی شرکت ملی صنایع پتروشیمی، برای تحقق ضریب متوسط رشد تولید سالانه ۸ درصد در صنعت پتروشیمی، مقدار گاز (خوراک و سوخت) مورد نیاز این صنعت در برنامه هفتم توسعه روزانه ۱۶۸ میلیون مترمکعب برآورد می شود و گاز مورد نیاز این صنعت در برنامه هشتم توسعه نیز ۲۰۵ میلیون مترمکعب در روز خواهد بود. صنعت پتروشیمی در چند سال اخیر، متناسب با سیاست ها و برنامه های جامع و متوازن وزارت نفت، سبد تامین خوراک خود را متنوع کرده است، یعنی همزمان که استفاده از گاز پارس جنوبی و محصولاتی مانند نفتا، متان و ... پالایشگاه ستاره خلیج فارس را برای اجرای طرح های جدید در

صنعت پتروشیمی در چند سال اخیر، متناسب با سیاست ها و برنامه های جامع و متوازن وزارت نفت، سبد تامین خوراک خود را متنوع کرده است، یعنی همزمان که استفاده از گاز پارس جنوبی و محصولاتی مانند نفتا، متان و ... پالایشگاه ستاره خلیج فارس را برای اجرای طرح های جدید در

موجب شده تا صنعت پتروشیمی، همگرایی بیشتری برای ارتباط بیشتر از پیش با وزارت نفت در درون خود ایجاد کند. در راهبرد برد - بردی که این دو مجموعه با هم شروع کرده اند، استفاده از گازهای همراه نفت و کمبود خوراک پتروشیمی ها با هم پیوند خورده است. تعدادی دیگر از پروژه ها نیز در روندی برنامه ریزی شده طی ماه های آینده، خاموش و گازهای در حال سوختن آنها به پتروشیمی های مختلف سرازیر می شود. طبق اعلام وزارت نفت، در سال ۱۴۰۱ مقدار

برنامه ریزی تلاش کرده است تا در هماهنگی با بخش های بالادست و پایین دست، مشکلی در بخش های مصرف، بویژه بخش خانگی در فصل سرد سال ایجاد نشود.

نیاز روزانه ۲۰۵ میلیون مترمکعب گاز در برنامه هشتم

هم اکنون، خوراک بیش از ۲۰ مجتمع پتروشیمی فعال در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس از میدان مشترک گازی پارس جنوبی تامین و سالانه بیش از ۴ میلیون تن محصول پتروشیمی از این محل تولید می شود. بر این اساس، مجتمع گاز پارس جنوبی به طور متوسط روزانه ۱۰ هزار تن محصول تولیدی اتان خود را به پتروشیمی های جم، آریاساسول، مروارید،

دستور کار دارد، خوراک های ترکیبی نیز پیگیری می شوند. خوراک های ترکیبی به مجتمع های پتروشیمی کمک می کند تا سبد متنوع تری از محصولات را ارائه کنند و در عین حال در تابستان و زمستان، تاب آوری بالایی داشته باشند. تکمیل زنجیره ارزش محصولات و جلوگیری از توسعه نامتوازن صنعت پتروشیمی نیز از دیگر مزایای خوراک ترکیبی است که در نگاه دیگر، سودآوری بیشتری را هم برای شرکت های پتروشیمی به همراه دارد.

در شرایطی که بسیاری از شرکت های پتروشیمی، نگران آینده تامین خوراک و کمبود منابع هیدروکربوری هستند، شرکت های بزرگ پتروشیمی در تلاشند که با ایجاد تنوع در تامین خوراک و به تبع آن تنوع در تولید محصول، آینده حضور خود در بازارهای جهانی را تضمین کنند. مدیران صنعت پتروشیمی ایران از چند سال قبل با این هدف که متکی به یک نوع سوخت برای تامین خوراک نباشند، موضوع خوراک ترکیبی را در دستور کار قرار دادند.

خوراک نیز برنامه ریزی طولانی مدت داشته باشد. با همین رویکرد بوده که همکاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با محوریت هلدینگ های بزرگ با شرکت ملی نفت ایران از چند سال قبل شروع شد تا در گام مهم اول، هدف قدیمی صنعت نفت، یعنی خاموشی مشعل ها و پایان گازسوزی را با کمک یکدیگر محقق کنند. هم اکنون طرح های جمع آوری گازهای همراه نفت با چهار طرح جمع آوری گازهای غرب و شرق کارون از سوی شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس، شرکت هویزه خلیج فارس، ان جی ال ۳۱۰۰ و شرکت پتروشیمی مارون در حال اجراست که تاکنون بخشی از این مشعل ها خاموش شده اند.

اگرچه تامین خوراک، یکی از وظایف اصلی وزارت نفت تلقی می شود؛ اما شرایط اقتصادی ناشی از تحریم های همه جانبه

جمع آوری روزانه گازهای همراه نفت ۸ میلیون مترمکعب و در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۲ میلیون مترمکعب بوده که قرار است این عدد در سال ۱۴۰۳ به ۱۵ میلیون مترمکعب در روز برسد. با این میزان افزایش در تامین گاز از محل گازهای مشعل، بخش زیادی از مشکل پتروشیمی ها برای تامین خوراک برطرف می شود و دیگر نیاز به تامین گاز از محل های دیگر وجود نخواهد داشت. از آنجا که شرکت های پتروشیمی به عنوان بخش خصوصی در تامین نیاز داخلی محصولات مختلف و تامین ارز کشور سهم قابل توجهی دارند، برنامه ریزی مشترک این بخش در بلندمدت به نفع کشور خواهد بود و این شرکت ها که با سرمایه گذاری های مستقل فعالیت می کنند، می توانند برای ادامه این سرمایه گذاری، برنامه ریزی داشته باشند.

برگزاری اردوهای علمی شبیه‌های صنعتی

با آغاز سال جدید تحصیلی، زنگ اجرای طرح اردوهای علمی «شبیه‌های صنعتی» در پتروشیمی نگین مکران به صدا درآمد و این مجتمع در روز شنبه ۱۸ مهرماه، میزبان دانش‌آموزان صنایع فلزی هنرستان پتروشیمی پیامبر اعظم (ص) بود. در این برنامه، دانش‌آموزان علاوه بر آشنایی با الزام‌های ایمنی و لزوم حفظ محیط زیست در صنایع، با بخش‌های مختلف بزرگ‌ترین طرح صنعتی سیستان و بلوچستان آشنا شدند و در نهایت نیز با غرس یک اصله نهال به نام هنرستان پتروشیمی پیامبر اعظم (ص)، یادگاری ارزشمند در خاک این شهرک بجا گذاشتند.

طرح اردوهای علمی بکروزه با عنوان «شبیه‌های صنعتی»، ابتکار کمیته مسئولیت اجتماعی شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران است که با هدف برقراری پیوند مناسب و معنادار میان جامعه محلی و صنعت مادر پتروشیمی در منطقه مکران و نیز آشنایی نسل جوان جامعه با صنعت پتروشیمی و تاثیر آن بر زندگی و توسعه کشور برگزار شده است.

حمایت ۲۰۰ میلیارد تومانی صنعت پتروشیمی از اجتماعی‌ترین مسئولیت‌های سیستان و بلوچستان

از توسعه تا میدان دادن به جوانان بومی

مشعل کمک به توسعه عمران و آبادانی جوامع محلی پیرامون مجتمع پتروشیمی نگین مکران در استان سیستان و بلوچستان، وظیفه تعریف شده و مهمی است که سومین قطب پتروشیمی کشور بعد از ماهشهر و عسلویه در منطقه آزاد چابهار، همسوی با نقش کلیدی خود در اقتصاد ملی، در پیش گرفته و مطابق قانون، اعتباری بالغ بر ۲۰۰ میلیارد تومان را به طرح‌های توسعه‌ای عام‌المنفعه اختصاص داده است.

مشارکت در پروژه‌های محیط زیستی، امور فرهنگی، ورزشی و مذهبی، زیرساخت عمرانی، آموزش و توانمندسازی، حمایت‌های اجتماعی و هر آنچه در زندگی مردمان این خطه از مرزبوم روزنه امید باز می‌کند، هدفی است که پتروشیمی نگین مکران در مسیر آن گام برداشته، به‌گونه‌ای که در نیمسال اول ۱۴۰۳، بیش از ۱۶ پروژه عام‌المنفعه با محورهای ذکر شده را با اعتباری بالغ بر ۳۰ میلیارد تومان به صورت مستقل به سرانجام رسانده است.

کمک به سبیل‌زدگان روستاهای شهرستان‌های کنارک، زراباد، دشتیاری، قصرقند، نیکشهر و چابهار، کمک به موسسه‌های خیریه، اجرای نصب کالورت‌های پل ورودی روستا و بازگشایی مسیر خطوط برق روستای تیس، خرید کابل برق ورزشگاه برای برگزاری مسابقات فوتبال در

عام‌المنفعه این مجتمع است که در این گزارش، به مهم‌ترین و تازه‌ترین اقدام مجتمع پتروشیمی نگین مکران، یعنی افتتاح هنرستان پتروشیمی در چابهار و بازسازی خوابگاه دبیرستان دانا و توانا می‌پردازیم.

افتتاح هنرستان پتروشیمی؛ اقدامی هدفمند

سال تحصیلی جدید در استان سیستان و بلوچستان با اتفاق تازه‌ای شروع و درهای اولین هنرستان هاب پتروشیمی چابهار با نام «پیامبر اعظم (ص)» روی تپه فیلم سقوط سوسنگرد به منظور گرامیداشت یاد و خاطره شهدای ۸ سال دفاع مقدس، از مهم‌ترین فعالیت‌ها و اقدام‌های مسئولیت اجتماعی پتروشیمی نگین مکران در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی است که در نیمسال اول سال ۱۰۰ درصد

اجرای شده است. همدلی با دانش‌آموزان (تأمین صبحانه روزانه دانش‌آموزان مقطع دبستان) روستای وشنام دری، مبارزه با تب دنگی در شهرستان‌های چابهار، دشتیاری و کنارک و اجرای برنامه سالانه آزادسازی زندانیان از دیگر خدمات

نگین مکران در گفت‌وگو با خبرنگار «مشعل»، بر این موضوع تأکید کرد و گفت: با آموزش مهارت به افراد بومی، در تلاشیم تا تعداد بیشتری از نیروهای بومی این منطقه مشغول به کار شوند و اکنون نیز نزدیک به ۵۰ درصد افراد شاغل در هاب سوم پتروشیمی ایران، بومی منطقه مکران هستند.

وی افزود: قرار است در این هنرستان، ۴۰ نفر در رشته صنایع شیمیایی و ۱۰۰ نفر در رشته صنایع فلزی مشغول به تحصیل و حرفه‌آموزی شوند، ضمن اینکه همزمان، آموزش معلمان و دبیران نیز مدنظر قرار گرفته است.

مهارت‌آموزی با امکانات رایگان

مونا جزی، دبیر شورای راهبردی شرکت‌های پتروشیمی نگین مکران هم در این گفت‌وگو، با تأکید بر اینکه این اقدام همسوی با عمل به مسئولیت اجتماعی و با هدف توانمندسازی نیروهای بومی برای حضور در مشاغل آینده شرکت‌های پتروشیمی منطقه انجام شده است، خاطرنشان کرد: تمامی امکانات و

تجهیزات لازم برای بالابردن کیفیت آموزش، به صورت رایگان در اختیار این دانش‌آموزان قرار گرفته است. جزی با اشاره به اینکه ایجاد هنرستان از پیشنهاد‌های مجتمع پتروشیمی نگین مکران بود، افزود: پتروشیمی، نیازمند نیروی دارای مهارت است و وقتی نیروی بومی دارای این ویژگی وجود نداشته باشد، به اجبار این نیاز با جذب نیرو از شهرهای دیگر مرتفع می‌شود. پس بهینه‌است که افراد آشنا به محیط و بومی، مهارت‌های لازم را فرا بگیرند.

اعطای بورسیه تحصیلی

همزمان با افتتاح هنرستان هاب پتروشیمی، خوابگاه پسرانه دانا و توانا که بازسازی آن از سوی شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران انجام شده است، مورد بهره‌برداری قرار گرفت. بازسازی این خوابگاه به منظور ایجاد رفاه بیشتر برای دانش‌آموزان صورت گرفته و در کنار آن، شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران، اقدام به حمایت مالی و بورسیه تحصیلی حدود ۲۰ دانش‌آموز کرده است.

به گفته وی، این کار در جوامع پزشکی و دانشگاهی بسیار ارزشمند و قابل تأمل بوده و نکته حائز اهمیت در این امر، تشخیص به موقع و اقدام زودهنگام است.

جان بخشی زنجیره بقا با عملکرد به موقع

به اتفاق مدیر بیمارستان، به بخش اورژانس می‌رویم تا در گفت‌وگو با دکتر مجید حاجی محمدی، رئیس اورژانس بیمارستان صنعت نفت تهران، بیشتر از حال و هوای آن روز بیمار و اتفاق‌های پیش آمده، بشنویم. دکتر حاجی محمدی با اشاره به اینکه در آن روز سخت و پراسترس، دکتر مرتضی محمداسماعیلی و خانم دکتر میراجعی شیفت بودند، توضیح داد: بیمار با درد معده به اورژانس مراجعه کرد که بلافاصله معاینه اولیه انجام و مشخص شد که فشار خون بیمار بسیار بالاست و حال عمومی خوبی ندارد. وی با اشاره به اینکه در چنین مواقعی، معمولاً بیمار سریالی معاینه می‌شود، افزود: در این مورد خاص با دقت خوب کادر تریاژ، بیمار به بخش بستری اورژانس ارجاع داده شد و در همانجا ایست قلبی کرد و به زمین افتاد. با این اتفاق، کادر درمان و کادر پرستاری بیمارستان بلافاصله وارد عمل شدند که خوشبختانه با چند بار شوک برقی، احیا شد و به اصطلاح برگشت. رئیس اورژانس بیمارستان نفت تهران با اشاره به اینکه بررسی‌های بعدی نشان داد که بیمار سکته قلبی کرده است، تصریح کرد: با این تشخیص، تیم دکتر علیرضا حقوقی بلافاصله بیمار را به قسمت آنژیوگرافی انتقال دادند و برای او فتر زدند. در واقع سرعت عمل کادر تریاژ در تشخیص بیماری و تلاش بخش آنژیو (کت لب) به عنوان زنجیره تکمیل‌کننده، بیمار را از چند قدمی مرگ نجات داد و به زندگی و دامان خانواده بازگرداند.

شاید دعاهای دخترم مرا به زندگی برگرداند

علی اکبر آقاجانی، بیماری است که با تلاش تیم پزشکی بیمارستان صنعت نفت و البته به لطف خدا، این امکان را پیدا کرد تا زندگی را از سر بگیرد و در کنار دخترش باقی بماند.

وی گفت: چند وقتی می‌شد که احساس تنگی نفس، درد معده و گرفتگی قفسه سینه‌ام را برپیده بود و با چند قدم راه رفتن، به نفس نفس می‌افتادم و احساس خفگی می‌کردم. آن روز حالم بدتر بود؛ اما برای اینکه فرزندان و همسرم ناراحت نشوند، چیزی نمی‌گفتم.

آقاخان ادامه داد: نزدیک عصر پنجشنبه (۱۷ آبان) پسرم به خانه آمد و با دیدن وضعیت من، به شوخی گفت: «کار دست ما ندهی پیرمرد، بلند شو بریم بیمارستان». با اصرار او و خانواده‌ام راهی بیمارستان شدیم. پنجشنبه بود و الزاماً باید به اورژانس مراجعه می‌کردیم. در آنجا وارد اتاق پزشک شدم و خواستم بنشینم که اقتادم و دیگر نفهمیدم چه شد.

وی اظهار کرد: وقتی چشمم باز کردم، دیدم روی تخت بخش سی‌سی‌یو بیمارستان نفت خوابیده‌ام. من اصلاً مشکل قلبی نداشتم. دکتر علیرضا حقوقی که تمام این مدت، زحمت احیا و آنژیوی قلب مرا کشیده بود، بالای سرم آمد و به من گفت که یکی از رگ‌های قلبم گرفته بود که با تشخیص زودهنگام و اقدام‌های فوری، مشکل برطرف شد.

آقاخان افزود: باورم نمی‌شود که زنده هستم و اگر تشخیص به موقع کادر درمان بیمارستان نفت نبود، الان مدت‌ها بود که مراسم خاکسپاری و ختم من تمام شده بود. شاید بعد از تلاش بی‌وقفه پزشکان، دعاهای دختر معلولم که ۴۵ سال دارد و بشدت به من وابسته است، مرا به زندگی برگرداند؛ دخترم حتی بدون من، غذا هم نمی‌خورد.

علی اکبر آقاجانی، پیرمرد ۷۵ ساله بازنشسته پالایشگاه نفت تهران است. وقتی برای عیادت و گفت‌وگو با وی رفتم، روی تخت سی‌سی‌یو بیمارستان نفت تهران نشسته بود و جای و شیرینی می‌خورد؛ شیرینی که شاید طعمی داشت متفاوت با هر آنچه قبل از این خورده بود و چشمانش از شوق دوباره زیستن برق می‌زد.

احیای بیمار ایست قلبی با تشخیص و اقدام زودهنگام کادر درمان بیمارستان صنعت نفت

چند دقیقه فاصله تا زندگی

فاطمه دهقان‌نیری | دست‌وپنجه نرم کردن با مرگ و بازگشت دوباره به زندگی را شاید در سکانس‌های فیلم‌ها و سریال‌ها دیده و شنیده باشیم؛ اما «علی اکبر آقاجانی» از آن افرادی است که این لحظه را در دنیای واقعی خود لمس کرده، آنجا که به دست توانای کادر درمان بیمارستان صنعت نفت تهران، از چند قدمی مرگ به زندگی بازگشته است؛ لحظه‌ای که به گفته خودش، اگر به موقع اقدام نمی‌کردند، مراسم خاکسپاری و ختمش هم سپری شده بود و دخترش با یاد و خاطره پدر، تنها می‌ماند.

هنوز ساعتی از شروع کار نگذشته بود که مطلع شدیم مورد اورژانسی در بیمارستان صنعت نفت تهران رخ داده و یک بیمار قلبی با تلاش کادر درمان در فاصله کمتر از سه دقیقه، بازگشت دوباره به زندگی داشته است. خبر آنقدر خوشحال‌کننده بود که ایجاب می‌کرد یاکسی که دوباره دنیا را می‌بیند و کسانی که تلاش کردند تا این اتفاق خوب به لطف خدا رقم بخورد، گفت‌وگو شود.

یک شب پیرالتهاب و تشخیص به موقع

برای دریافت اطلاعات بیشتر به سراغ دکتر عبدالرسول حمیدی، مدیر بیمارستان صنعت نفت تهران رفتیم تا از هر آنچه اتفاق افتاده بود، برآیمان بگویید. دکتر حمیدی با تأکید بر اینکه بهتر است کادر درمان حاضر در روز حادثه و رئیس اورژانس بیمارستان درباره این موضوع صحبت کنند، افزود: معتقدم کسانی که در آن شب زحمت کشیدند، باید روایتگر ماجرا باشند تا حق مطلب بهتر ادا شود. وی در خصوص آن شب پیرالتهاب (۱۷ آبان) برای کادر درمان گفت: در آن شب، بیمار با ایست قلبی را عملاً دکتر علیرضا حقوقی و کارکنان اورژانس بیمارستان نجات دادند؛ بیماری که با وضعیت بسیار وخیم مراجعه کرده بود. این بیمار ارست قلبی (ایست قلبی) احیا شد، نجات پیدا کرد و بعد هم کارهای لازم برای ادامه این روند در بخش‌های آنژیوگرافی، پی‌سی‌آی (باز کردن تنگی رگ‌های قلب) برای او انجام و سپس به سی‌سی‌یو منتقل شد. در آنجا متوجه مشکل کلیوی بیمار شدند که دوباره او را به اتاق عمل برده و روز بعد نیز با انتقال به بخش آنژیوگرافی، روی یکی از رگ‌های قلب، فتر قلب (استنت قلبی) قرار گرفت.

بیش از ۵۰۰ میلیون نفر از جمعیت جهان دیابت دارند

بیماری شیرین، اما تلخ

مشعل همیشه هم شیرین‌کم‌بودن خوب نیست و برای افراد مبتلا به دیابت، به نوعی نسخه تشدید بیماری محسوب می‌شود؛ افرادی که بیش از ۵۰۰ میلیون نفر جمعیت جهان را شامل می‌شوند و در کشور ما هم به گفته علیرضا رئیسی، معاون بهداشت، درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور، بیش از ۱۴ درصد جمعیت کشور یعنی هفت میلیون و ۵۰۰ نفر مبتلا به دیابت را به خود اختصاص می‌دهد و البته ۳۱ درصد بیماری آنها کنترل شده است و چهار میلیون و ۸۰۰ هزار نفر نیز تحت درمان هستند. در ایران نیز این بیماری سهمی را به خود اختصاص داده است و متولیان و مسئولان برای کنترل و پیشگیری آن در بخش‌های مختلف برنامه‌هایی را تعریف و تدوین کرده‌اند. ابتلای این تعداد بیمار دیابتی در سراسر جهان و ضرورت توجه برای کنترل و پیشگیری از شیوع بیشتر آن موجب شده است در تقویم بهداشت جهانی، ۱۴ نوامبر (۲۴ آبان ماه) روز دیابت نام‌گذاری شود. در صنعت نفت هم این آمار قابل توجه است و آمارها نشان از آن دارد که مجموع مبتلایان به دیابت ثبت شده در سامانه پرونده الکترونیک سلامت صنعت نفت افزون بر ۲۵ هزار نفر است. از این تعداد دو هزار و ۹۷۷ نفر وابسته به انسولین (نوع یک) و ۲۲ هزار و ۳۴۶ نفر نیز غیروابسته (نوع دو) به آن هستند. پدram عبدی‌زاده، متخصص بیماری‌های داخلی مرکز بهداشت و درمان صنعت نفت گچساران به عنوان عضوی از شبکه درمان، راهکارهای کنترلی و پیشگیری از ابتلا به این بیماری را توضیح داده است که در ادامه می‌خوانید.

رانشان می‌دهد و خصلت ژنتیک در آن تأثیرگذار است، اما قابل کنترل و درمان پذیر است.

● چرا روند ابتلا به دیابت رو به گسترش است؟
دیابت نوعی بحران محسوب می‌شود که زمینه‌ساز بحران‌های بعدی است؛ به این معنا که در صورت کنترل نشدن دقیق و درمان و پیگیری، یک فرد دیابتی مستعد بیماری‌های دیگر هم می‌شود و بر کلیه، قلب و عروق، چشم، عملکردهای اسکلتی و عضلانی هم تأثیر می‌گذارد؛ به همین دلیل به بیماری دیابت، ام‌الامراض گفته می‌شود. درباره چرایی رشد این بیماری در جهان هم باید گفت که متأسفانه قبح این بیماری در حال شکسته شدن و به یک بیماری عادی تبدیل شده است؛ به این معنا که با وجود ابزارهای تشخیص پیشرفته و دسترسی از جمله دستگاه سنجش قند خون که به راحتی در خانه‌ها یافت می‌شود، اما به دلیل سبک زندگی و الگوهای ناصحیح غذایی، روزبه‌روز بر جمعیت ابتلا به این بیماری افزوده می‌شود. عمده دلیل شیوع گسترده این بیماری، فعالیت کم به دلیل فراگیر شدن فناوری و تغییر سبک زندگی به ماشینی، همچنین مصرف غذاهای پرکالری است که در بدن به قند خون تبدیل می‌شود. حال آنکه فناوری‌های نوین به وجود آمده‌اند تا کارهای سخت را از دوش ما بردارند و برای داشتن فعالیت فیزیکی و بدن سالم، زمان آزادی به ما بدهند. اما متأسفانه فرهنگ صحیح ارائه نشده و به تناسب

● لطفا درباره دیابت و انواع آن توضیح بفرمایید؟
با پیشرفت علم و فناوری و افزایش آگاهی در حوزه بهداشت، تمهیدات زیادی برای پیشگیری از بیماری اندیشیده شد و با واکسیناسیون و درمان‌های دارویی، شاهد آن هستیم که بیماری‌های واگیردار مانند آنفلوآنزا، فلج اطفال و سرخک شیوع و گسترش کمتری یافته‌اند. اما به فراخور تغییر سبک زندگی، فعالیت فیزیکی کمتر و تغییر فرهنگ غذایی و تغذیه، بیماری‌های مزمن مانند دیابت و فشارخون شیوع و اهمیت بیشتری پیدا کرده‌اند تا آنجا که طبق آمارهای منتشر شده، سال گذشته حدود چهار میلیون مرگ و میر بر اثر ابتلا به دیابت در جهان ثبت شده است. دیابت به دو نوع یک و ۲ تقسیم می‌شود که دیابت نوع یک، سندرم متابولیک مزمن و شایع‌ترین اختلال اندوکراین در دوران کودکی و نوجوانی است که در هر سنی احتمال بروز دارد، اما اوج شیوع آن سنین ۱۰ تا ۱۵ سالگی است. سلول‌های پانکراس افرادی که مبتلا به دیابت نوع یک هستند، قادر به ساخت انسولین نیست و تنها درمان آن با انسولین است، ضمن اینکه برخلاف تصور عامه، خصلت وراثتی در این نوع کمتر است. در تیپ ۲، بدن قادر به تولید انسولین است، اما مقاومت در برابر آن وجود دارد، یعنی این هورمون نمی‌تواند عملکرد طبیعی خود را داشته باشد. دیابت نوع ۲ به صورت تدریجی و به شکلی موزیانه خود

آن، بیماری دیابت اشاعه پیدا کرد.

● چه توصیه‌هایی برای پیشگیری از ابتلا به دیابت و کنترل آن در افراد مبتلا دارید؟
عمده توصیه ما پزشکان به همه افراد بزرگسال، انجام آزمایش قند خون به صورت سالانه است و در صورتی که علائمی همچون پرنوشتی (تشنگی بیش از حد)، تاری دید، خستگی، کاهش چشمگیر وزن در مدت کوتاه و تکرر ادرار را شاهد هستید، فوری به پزشک مراجعه کنید.

پس از انجام آزمایش قند خون، در صورت تشخیص دیابت از سوی پزشک، این بیماری یا با دارو و یا با رژیم غذایی کنترل می‌شود. این هم باید مد نظر داشت که اگر یک فرد دیابتی مانند یک ورزشکار حرفه‌ای با بیماری‌اش برخورد داشته باشد، یعنی دارای رژیم غذایی مناسب و با پزشک هماهنگ باشد و دستورات را اجرا کند، بدنی سالم خواهد داشت. این افراد، حتماً باید هر یک تا سه سال، معاینات قلب و چشم را انجام دهند، پرونده تشکیل داده و زیر نظر پزشک متخصص، شناسنامه‌دار باشند تا عوارض قلبی و کلیوی را که شایع‌ترین عوارض این بیماری است، به تعویق بیندازند. پرهیز از غذاهای پرکالری، شیرینی‌ها و نوشابه‌ها بخصوص نوشابه‌های انرژی‌زا که این روزها میان نوجوانان مرسوم شده است

به شدت توصیه می‌شود. انجام فعالیت‌های ورزشی حداقل نیم ساعت در روز تأکید می‌شود که باید در این زمینه از همه سرویس‌های ارتباط اجتماعی اطلاعات گرفت.

توصیه من به همکاران و هم‌تایان سلامت و افرادی که در این زمینه تأثیرگذاری فرهنگی دارند این است که در مورد بیماری دیابت برخوردی هوشیارانه، دقیق و خلاقانه داشته باشند. به صورت مداوم بحث دیابت و خطرهای آن را یادآور شوند تا ملکه ذهن مردم شود.

● آموزش تا چه حد در کاهش و پیشگیری از ابتلا به دیابت مهم است؟
از نگاه من در حوزه بیماری‌های غیرواگیر مانند دیابت و فشارخون که هزینه‌های مالی هنگفتی به شبکه‌های اقتصادی تحمیل می‌کند، باید آموزش‌های پیشگیری و پیگیری را از سطح مهدکودک شروع و در مورد نوع تغذیه سالم فرهنگ‌سازی کرد. مرکز بهداشت و درمان صنعت نفت در حوزه پیشگیری و درمان دیابت، همواره عملکردی فعالانه و خلاقانه دارد و پس از تشخیص، پرونده تشکیل و آزمایش‌های لازم انجام و بیمار به کارشناس تغذیه و متخصص داخلی ارجاع داده می‌شود. انجام مشاوره‌های تخصصی برای معاینه چشم و قلب (تست ورزش) از دیگر خدمات بهداشت و سلامت صنعت نفت برای کارکنان است.

آئین معارفه علی اکبرعلیزاده به عنوان سرپرست معاونت منابع انسانی مدیریت اکتشاف و تکریم امیرقائم پناه با حضور سیدمحمی الدین جعفری مدیر اکتشاف، معاونین، رؤسای واحدهای ستادی و کارشناسان این مدیریت برگزار شد. در این مراسم سید محی الدین جعفری با آرزوی موفقیت برای علی اکبرعلیزاده گفت: با توجه به سوابق ارزشمند و تجربه ای که وی در مدیریت امور منابع انسانی و حوزه های مشابه

• مدیریت اکتشاف

برگزاری آئین معارفه سرپرست معاونت منابع انسانی

دارند، انتظار می رود بسیاری از مسائل منابع انسانی مدیریت اکتشاف را حل و فصل کنند جعفری همچنین با قدردانی از امیرقائم پناه افزود: امید است که با همکاری، همراهی و درایت همیشگی وی، گام های موثری برای رضایت هرچه بیشتر درحوزه منابع انسانی برداشته شود. علی اکبرعلیزاده سرپرست جدید معاونت منابع انسانی مدیریت اکتشاف نیز با تاکید بر اهمیت نیروی انسانی در این مدیریت اظهار داشت: از تمام توان خود

برای ارتقا سطح کیفی نیروی انسانی و افزایش بهره وری در مدیریت اکتشاف استفاده خواهیم کرد. قائم پناه نیز با قدردانی از همکاری کارکنان مدیریت اکتشاف در مدت تصدی خود اظهار کرد: با پشتیبانی وزیرنفت و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، اقدام های موثری به منظور بهبود وضعیت معیشت کارکنان صنعت نفت انجام شده است که نتیجه آن به آگاهی همکاران خواهد رسید.

وی افزود: با توجه به شناخت و درکی که از جایگاه ویژه مدیریت اکتشاف به عنوان حلقه اول زنجیره صنعت نفت دارم، تمام تلاش خود را در جهت همکاری با این مدیریت و درجهت پیشبرد اهداف عالی مدیریت اکتشاف انجام خواهم داد. در این مراسم با اهدای لوح سیاسی از زحمات امیرقائم پناه در مدت تصدی وی درحوزه معاونت منابع انسانی مدیریت اکتشاف قدردانی شد.

• پالایشگاه نفت تهران

کمک ۱۲ میلیارد ریالی برای بهسازی یک مدرسه

مدیرعامل شرکت پالایش نفت تهران گفت: هنرستان دخترانه کار و دانش امام موسی کاظم (ع) کرج با ظرفیت ۶۰ دانش آموز به همت این شرکت همسو با سیاست های مسئولیت اجتماعی برای سال تحصیلی جاری ۱۲ میلیارد ریال بهسازی و بهینه سازی شد. محسن ایران زاد درباره بهسازی این مدرسه گفت: به منظور ایفای مسئولیت های اجتماعی و با هدف کمک به توانمندسازی و توسعه زیرساخت های آموزشی و به مناسبت میلاد باسعادت حضرت زینب (س) و روز پرستار، شرکت پالایش نفت تهران به بهسازی یک دبیرستان دخترانه در کرج با ظرفیت ۶۰ دانش آموز اقدام کرد. وی افزود: برقدرت ترین و جامع ترین فعالیت به منظور پرورش و تربیت نسل امروز فعالیت های جهادی است که کار گروهی، مسئولیت پذیری، وفای، از خودگذشتگی و خستگی ناپذیری به همراه دارد. مدیرعامل پالایشگاه تهران با بیان اینکه در واقع ثمره این تلاش ها امیدآفرینی در جامعه است، اظهار کرد: ورود شرکت پالایش نفت تهران به این عرصه و خدمت رسانی در قالب تعمیر، بهسازی و شاداب سازی این هنرستان نماد کار جهادی است. بنده از تلاش همکارانم و مجاهدت در این عرصه در کنار خط مقدم تولید فراورده های نفتی را بهر دلی تقدیر و تشکر می کنم. ایران زاد تصریح کرد: شرکت پالایش نفت تهران (پالایشگاه شهید تندگویان) با ظرفیت پالایش ۲۵۰ هزار بشکه در روز، حدود ۲۰ تا ۲۷ درصد انرژی کشور را تولید می کند.

• شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران
برگزاری هفتمین دوره آتش نشانی
عملیاتی - تخصصی آتش نشانان

هفتمین دوره ارزیابی آمادگی عملیاتی - تخصصی آتش نشانان صنعت پتروشیمی به همت شرکت ملی صنایع پتروشیمی و میزبانی شرکت پتروشیمی شازند از ۲۲ آبان به مدت سه روز برگزار شد. این رقابت ها با هدف ارتقای سطح آمادگی و زنده نگه داشتن حس بویایی آتش نشانان صنعت پتروشیمی با رویکرد ایجاد انگیزه و نشاط، ارتقای توانایی ذهنی و جسمی، بالا بردن مهارت عملیاتی و تبادل تجارب برگزار شد. این رقابت ها به صورت دوسالانه و با حضور شرکت های پتروشیمی برگزار می شود و چهار تیم برتر این رویداد، برای حضور در المپیاد آتش نشانان منتخب وزارت نفت معرفی می شوند. هفتمین دوره ارزیابی آمادگی عملیاتی - تخصصی آتش نشانان صنعت پتروشیمی با حضور ۲۰ تیم آتش نشانی از شرکت های پتروشیمی در دو بخش مهارت های علمی و عملیاتی برگزار خواهد شد. گفتنی است، بخش عملیاتی در شش بخش مهارت های تخصصی (سه تیم تیمی و سه تیم انفرادی) و آزمون علمی بر اساس منابع معتبر ایمنی و آتش نشانی برگزار می شود.

• شرکت انتقال گاز ایران
ضرورت افزایش امنیت شبکه

مدیرعامل شرکت انتقال گاز ایران براهمیت ارتقای زیرساخت های مخابراتی و فناوری اطلاعات به منظور بهبود بهره وری و افزایش امنیت شبکه ها تأکید کرد. پیمان خضری در نشست تازه ترین دستاوردها و چالش های مدیریت مخابرات و تلمتری این شرکت را بررسی کرد و با حضور مدیران مربوطه، مشکلات موجود در این حوزه و راهکارهای برطرف کردن آنها به بحث گذاشته شد. وی بر اهمیت پیش بینی و تأمین بودجه مورد نیاز برای توسعه زیرساخت های مخابراتی تأکید کرد و گفت: انعکاس حجم شبکه ها و فعالیت های ICT در سطح ستاد و مناطق عملیاتی به مراجع بالادستی برای ارتقای چارت سازمانی و ایجاد انگیزه میان کارکنان مجموعه ضرورت دارد. مدیرعامل شرکت انتقال گاز

ایران، ارتقای شبکه های زیرساخت و انتقال، سیستم های اسکادا و تلمتری، فناوری اطلاعات و سیستم های سویچ و مراکز تلفن را با اهمیت برشمرد. براساس این گزارش، یکی از مهم ترین موضوع های مطرح شده در این نشست، ساختار سازمانی ICT مناطق عملیاتی بود؛ زیرا با توجه به حجم بالای فعالیت ها در این مناطق، ایجاد ساختاری مناسب ضروری است. همچنین وضع پروژه های مهم در حال اجرا؛ جمله فیبر نوری تهران - عسلویه، شبکه یکپارچه صوت و دیتا، ارتقای شبکه بی سیم به DMR و احداث ساختمان ICT در فاز یک عسلویه بررسی شدند. مدیریت مخابرات و تلمتری شرکت انتقال گاز ایران هم گزارشی از وضعیت پروژه های در حال اجرا ارائه دادند و چالش های پیش روی خود را مطرح کردند.

• شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان

دو گانه سوز شدن رایگان ۷ هزار خودروی عمومی

مدیر شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان از دو گانه سوز شدن رایگان بیش از ۷ هزار دستگاه خودروی عمومی در استان و استقبال شهروندان از اجرای این طرح خبر داد. جهان بخش نوکانی در دیدار با سودابه ضرغام نژاد، فرماندار دهگلان با تشریح عملکرد این شرکت در زمینه تأمین و توزیع فراورده های نفتی، بویژه سوخت رسانی زمستانی، خواستار همکاری فرمانداران با منطقه به منظور فرهنگ سازی و ترغیب شهروندان برای استفاده از سوخت مدیر شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان به مباحث کشاورزی و فعالیت چهار هزار و ۱۴۰ دستگاه ادوات کشاورزی در شهرستان دهگلان اشاره کرد و افزود: از ابتدای سال تاکنون در بخش کشاورزی این شهرستان، ۱۶ میلیون و ۴۴۰

تسهیل فرایند احداث جایگاه های سی ان جی در استان برای سرمایه گذاران اقدام می کند. مدیر شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان به مباحث کشاورزی و فعالیت چهار هزار و ۱۴۰ دستگاه ادوات کشاورزی در شهرستان دهگلان اشاره کرد و افزود: از ابتدای سال تاکنون در بخش کشاورزی این شهرستان، ۱۶ میلیون و ۴۴۰

هزار لیتر نفت گاز تأمین و توزیع شده است. نوکانی با اشاره به فعال بودن چهار جایگاه عرضه فراورده های نفتی و ۲ جایگاه سی ان جی در ناحیه دهگلان اظهار کرد: با توجه به تعداد مجاری عرضه موجود، تلاش منطقه بر جانمایی و گستردگی جغرافیایی مطلوب این جایگاه ها به منظور دسترسی بهتر شهروندان به خدمات است. فرماندار شهرستان دهگلان نیز در پایان این نشست با بیان نظرها و پیشنهاد های خود در زمینه فعالیت های انجام شده از سوی شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان، بویژه تأمین و توزیع سوخت بخش کشاورزی این شهرستان، ارسال و ذخیره سازی سوخت روستاها، فعالیت مطلوب مجاری عرضه و... از عملکرد شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه کرستان قدر دانی کرد.

• شرکت بهره برداری نفت و گاز آغا جاری
استفاده از ظرفیت های نفت و گاز برای افزایش تولید

مدیرعامل شرکت بهره برداری نفت و گاز آغا جاری، اولویت نخست این شرکت را برنامه ریزی همه جانبه و استفاده از همه ظرفیت های برای افزایش تولید صیانتی برشمرد. سید محسن دهبان پور در نشست مدیران، رؤسای اداره ها، واحدهای عملیاتی و مدیریت بهداشت و درمان شرکت نفت و گاز آغا جاری با تأکید بر رویکردهای وزارت نفت در دولت چهاردهم، اولویت های شرکت ملی نفت ایران و مناطق نفت خیز جنوب، گفت: مأموریت اصلی ما برنامه ریزی و اجرای اقدام هایی برای افزایش تولید است و در این زمینه، اطمینان داریم که کارکنان همچون گذشته به تلاش شبانه روزی خود ادامه می دهند. وی با بیان اینکه همه توان و ظرفیت خود را برای افزایش تولید نفت و گاز به کار می گیریم، گفت: کمک به رفع ناترازی گاز و کاهش گازسوزی از دیگر برنامه های شرکت نفت و گاز آغا جاری بوده و در این زمینه لازم است که با استفاده

کمیته مدیریت انرژی با موضوع انرژی تشکیل و مدیر انرژی شرکت منصوب شده که مطابق با استاندارد ها، بالاترین مقام سازمان، راهبر مدیریت انرژی است. منصور موید درباره فرهنگ سازی این مدیریت بیان کرد: از آنجاکه اهداف متعالی مدیریت انرژی بدون توجه به فرهنگ سازی به نتیجه نخواهد رسید، استفاده از ظرفیت ها و زمینه های فرهنگی موجود در شرکت نیز از دید ساختار مدیریت انرژی پنهان نمانده است. برگزاری دوره های آموزشی برای گروه های هدف مرتبط، از اقدام های پیش رو است که از مهم ترین این دوره ها می توان به دوره مدیریت انرژی برای مدیران اشاره کرد. از دیگر اقدام های فرهنگی نیز می توان استفاده از ظرفیت و ابزارهای واحد روابط عمومی از قبیل شبکه های اجتماعی، اتوماسیون اداری و چاپ و نشر کتاب و پوستر را نام برد. وی با اشاره به گستردگی دامنه نظارت مدیریت انرژی به سمت

عملکرد انرژی شامل کارایی، کاربری و مصارف انرژی است. وی درباره استقرار مدیریت انرژی در ساختمان های ستادی شرکت متن افزود: با همکاری مدیران، رؤسا و کارکنان شرکت، هم اکنون این پروژه از پیشرفت قابل توجه ۳۹ درصدی برخوردار بوده و ۱۳ درصد نسبت به برنامه ۱۰ ماهه تدوین شده جلوتر است. هم اکنون همه مصارف انرژی در طبقه های ساختمان های اداری، مقدار اتلاف انرژی از جداره های ساختمان و تجهیزات موتورخانه ها، مقدار انحراف از مبنای انرژی، رفتار برق مصرفی ساختمان ها و اتاق سرور و تجهیزات شبکه های اینترنت و الکترونیکی در آنالیزها مشخص شده و گواهی نامه های برجسب انرژی ساختمان ها و موتورخانه ها صادر شده است. مدیر انرژی شرکت مهندسی و توسعه نفت درباره تشکیل کمیته مدیریت انرژی گفت: به منظور ایجاد ساختار مدیریت انرژی در این شرکت،

مدیر انرژی شرکت مهندسی و توسعه نفت با بیان اینکه توجه به مسئولیت ذاتی این شرکت، بخش عظیمی از طرح های توسعه میدان های نفت و گاز کشور را در بر می گیرد، گفت: کارهای مؤثری برای اجرای مدیریت انرژی انجام شده یا در دست اقدام است. سام منصور موید درباره همراهی این شرکت با نوآوری ها و دستاوردهای حوزه انرژی اظهار کرد: به همین منظور در نخستین اقدام، حسب تبعیت از قوانین و دستور عمل های مرتبط با موضوع و پس از عبور از فرایند گرفتن مشاور در تیر امسال، مراحل اجرای آن در چهار فاز ممیزی انرژی و شناسایی وضع موجود ساختمان های ستادی شرکت متن، استقرار مدیریت انرژی، آموزش و فرهنگ سازی و سرانجام دریافت گواهی نامه ISO50001 تدوین شد که هدف از این استاندارد، توانمندسازی سازمان برای پیاده سازی سیستم ها و فرایندهای لازم به منظور بهبود مستمر

• شرکت مهندسی و توسعه

نفت
اجرای مدیریت انرژی
اقدام های موثر برای

مدرسهٔ صنعتی و فنی شرکت در مسجد سلیمان و شاگردانی که تشریح موتور اوتوموبیل فرد را میاموزند .

بخش نخست

سختگیری و نظم در قاب خاطره

مشعل | صنعت نفت در تاریخ بیش از یکصد ساله خود، فراز و فرود زیادی را پشت سر گذاشته و بسیاری از کارکنان آن، خاطراتی ارزشمند از این سال‌های پرتحول دارند. یکی از این خاطرات به سال‌های آغازین فعالیت صنعت نفت و موضوع آموزش و پیاده‌سازی آن برمی‌گردد. حسن کتبی، از کارکنان صنعت نفت است که دوران قبل و بعد از ملی شدن صنعت نفت را بخوبی به خاطر دارد. او تکنیسین پالایشگاه آبادان و پس از آن، از مدیران این پالایشگاه بوده که خدمات فنی و تکنیکی زیادی انجام داده و آموخته‌های خود در دوره‌های آموزشی خارج کشور را به نحوی در صنعت نفت ایران پیاده کرده است. بخش‌هایی از خاطرات او در کتاب «پالایشگاه آبادان؛ آنچه گذشت»، با موضوعاتی چون دوره‌های کارآموزی، به‌کارگیری این آموزش‌ها در پالایشگاه آبادان و همچنین سختی‌ها و مشقات دوران آموزش، به نگارش درآمده است. این کتاب به همت انتشارات اداره کل روابط عمومی وزارت نفت تهیه و تدوین شده، که در ادامه بخش‌هایی از این خاطرات را مرور می‌کنیم.

بخش‌های زیادی از صنعت نفت، مدیون تلاش کارکنانی است که آموزش آنها در شرایطی سخت و زیر نظر شرکت‌های خارجی انجام می‌شد. نکته مهم درباره آموزش‌ها، آن است که افراد آموزش دیده پس از خروج شرکت‌های خارجی، آموخته‌های خود در دوران آموزشی را به دیگر کارکنان منتقل می‌کردند و این صنعت را در آن شرایط سخت، سرپا و در مسیر توسعه نگه می‌داشتند.

۱۱ روز طول کشید تا از شیراز به آبادان برسیم

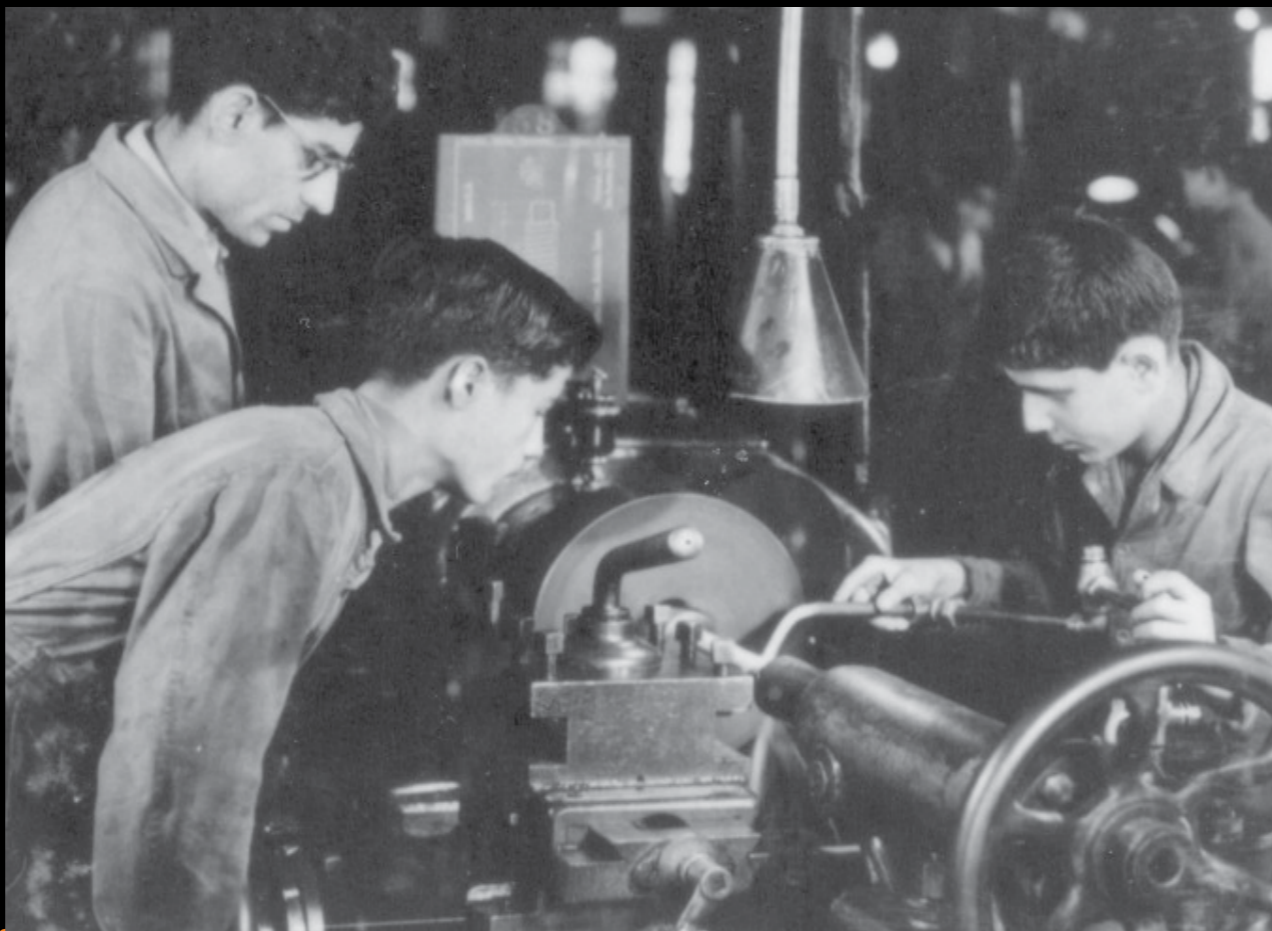
تابستان سال ۱۳۳۲ وقتی ۱۴ ساله بودم، یکی از دوستان پیشنهاد کرد که به آبادان بروم و گفت که در پالایشگاه نفت، به محصلان درس می‌دهند. آنجا هم کار یاد می‌دهند و هم حقوق می‌دهند. یک فرد انگلیسی به نام «باکستر» به شیراز آمده و در پیم‌بنزین جاده بوشهر ۲ کیلومتری منزل ما محصل استخدام می‌کند. آن مرد وقتی دیدم گواهینامه نهم دارم و سنم هم مناسب است، برایم توضیح داد که در شبانه‌روزی آبادان زندگی خواهیم کرد. در آموزشگاه فنی نفت آبادان درس خواهیم خواند و برای یک سال در کارخانه یا کارگاه کارآموزان فنی، نزدیکی شبانه‌روزی و سپس از آن هم در پالایشگاه کار یاد خواهیم گرفت. ابتدای کار هم روزی ۲۰ ریال حقوق دریافت خواهیم کرد. از هفت-هشت نفری که اسم نوشته بودند، تعدادی نيامدند. بعضی دیگر هم گفتند که خانواده موافقت نکرده یا اینکه آنجا گرم است و خلاصه بهانه آوردند. در خانواده‌ام برای رفتن یا منصرف شدن من، بحث زیادی بود و عده‌ای موافق و برخی هم مخالف بودند؛ اما من تصمیم خود را گرفته بودم.

رسیدنم از شیراز تا آبادان ۱۱ روز طول کشید و مشکلات زیادی داشت: «چند پناه سقفی در سالن بود و ۱۶ تخت‌خواب باتشک نو و ملحفه و متکادر دوسوی آن قرار داشت. نتیجه‌ای بر دیوار پشت هر تخت‌خواب نصب شده بود که باید

اثاثیه شخصی خود را در آن جای می‌دادیم. با توجه به اینکه هوا گرم بود، باید بیرون از این سالن می‌خوابیدیم. هر دو نفر از ما، تختی را به بیرون از سالن بردیم. به هر کدام پشه‌بندی دادند؛ چون آبادان مالاریا خیز بود. به هر ترتیب، باید گرما و شرایط کاملاً سختگیرانه را تحمل می‌کردیم. روز بعد، ما را به اداره استخدام کارگران بردند. به کسانی که شش کلاس سواد فارسی داشتند، شماره‌ای در کنار نام اختصاصی کارآموز مکانیک، مثلاً A.M.48 اختصاص می‌دادند و برای کسانی که کلاس نهم را به پایان رسانده بودند، شماره‌ای در کنار نام اختصاصی کارآموز فنی قرار می‌دادند. با این توضیح، شماره من A. T.96 شد. از آن به بعد و برای مدت سه سال، با این شماره شناخته می‌شدیم. سپس با قبولی در امتحانات آموزشگاه فنی، به درجه کارمندی ارتقا می‌یافتیم و شماره دیگری به نام شماره کارمندی به ما می‌دادند که شماره من ۳۷۱۵۱ شد که تا به امروز همراهم مانده است.

پول خدمات را همان اول از حقوق کم می‌کردند

اوایل شهریور ماه و اوج شرجی هوا بود؛ اما آموزشگاه فنی نفت آبادان، هنوز به دلیل تعطیلات تابستانی فعال نبود. در شبانه‌روزی به ما وسایل مورد نیاز داده شد؛ اما بعداً فهمیدیم که ۳۰۰ ریالی که زود شیراز به ما داده بودند، همچنین بهای وسایل خواب و غیره را باید بتدریج از حقوقمان در شبانه‌روزی که روزی ۲۰ ریال بود، برمی‌گرداندیم. جمعیه‌ها تعطیل بود و به ما حقوق نمی‌دادند. در نتیجه به جای یک ماه حقوق کامل، برای ۲۶ روز کار حقوق داده می‌شد. پرداخت حقوق هم هر دو هفته یکبار بود و به جای ۱۴ روز، ۱۲ روز یا ۲۴۰ ریال پرداخت می‌شد. غذای شبانه‌روزی نیز رایگان نبود و برای غذای هر روز باید ۱۳ ریال می‌پرداختیم.

بنابراین، ۱۸۲ ریال از حقوق ۲۴۰ ریالی برای غذا و باقیمانده آن هم برای قسط، لحاف، تشک پشه‌بند و... هزینه می‌شد. در یک کلام، وضع طوری بود که پس از طی یک ماه، چیزی حدود ۲۰ تا ۳۰ ریال باقی می‌ماند که آن هم برای خرید مقداری خرما یا یک زیرپیراهن خرج می‌شد.

پس از استخدام و گرفتن شماره و کارت شناسایی شرکت، من و دیگر همراهم را به کارخانه یا کارگاه کارآموزان فنی - که رویه‌روی شبانه‌روزی قرار داشت، بردند و یاداندن یک دست لباس کار، نحوه سوهان زدن، قلم و چکش در دست گرفتن، اره‌کشی و غیره را طی هفته‌ای پنج روز و به مدت یک سال آموزش دادند. در اوایل مهرماه به ما گفتند که برای ثبت نام به آموزشگاه فنی نفت آبادان، واقع در «بوارده شمالی» مراجعه کنیم.

همه کلاس‌ها به زبان انگلیسی بود

مدتی که در شبانه‌روزی بودیم، طی روزهای هفته بجز برای کار و کلاس درس، حق بیرون رفتن نداشتیم و تنها صبح‌های جمعه می‌توانستیم از آنجا بیرون بیاییم. بعداً ظهرهای جمعه هم ورزش اجباری و دسته‌جمعی داشتیم و عملاً هفته‌ای چهار- پنج ساعت برای کار شخصی و یا خرید می‌توانستیم بیرون از شبانه‌روزی باشیم. از ویژگی‌های شبانه‌روزی می‌توان به برخورداری آن از وسایل و امکانات ورزشی مختلف مثل استخر شنا، زمین‌های فوتبال، بسکتبال، والیبال، تنیس، دو، پارالل، بارفیکس و پینگ‌پنگ، همچنین کلوب‌های نجاری، عکاسی، تئاتر و موسیقی، وسایل بادی مانند شیبور، قهرنی و... اشاره کرد.

هر روز هفته بجز جمعه‌ها و روزی هشت ساعت، در کارگاه کارآموزان فنی کار می‌کردیم. ظهرها برای صرف ناهار، یک ساعت به شبانه‌روزی بازمی‌گشتیم. تنها زمانی که آب خنک در اختیار داشتیم، هنگام صرف ناهار و شام بود و در بقیه مدت، باید از آب گرم داخل لوله استفاده می‌کردیم. شرایط به همین منوال بود تا اینکه آموزشگاه فنی نفت آبادان در روز اول مهر گشایش یافت و در سال اول مقدماتی مشغول تحصیل شدیم. جدا از درس فارسی، بقیه دروس به زبان انگلیسی تدریس می‌شد؛ خواه معلم ایرانی بود و خواه انگلیسی. هفته‌ای یک روز سه شب از ساعت ۵ تا ۸ بعد از ظهر سرکلاس می‌رفتیم. پنج روز دیگر را هم مشغول یادگیری در کارگاه بودیم. درس‌ها را نیز به مقولاتی مانند ریاضیات، فیزیک و شیمی، نقشه‌کشی و... خلاصه کرده بودند و تنها در سال اول، کتاب با متن فارسی داشتیم.

عراق ۲ دقیقه دیرتر رسیدن

رعایت وقت‌شناسی بسیار اهمیت داشت. در شبانه‌روزی با شنیدن صدای شیبور شب، می‌خوابیدیم و صبح زود بیدار می‌شدیم. یک روز که برای صرف ناهار به شبانه‌روزی رفته بودیم و هیچ یک، ساعت نداشتیم، یکی - دو دقیقه دیرتر به کارگاه برگشتیم و دیدیم رئیس کارگاه که شخصی به نام «کتون» بود، با چهره‌ای درهم، جلوی در ورودی ایستاده است. وقتی گروه ما را دید، گفت: «بروید منزل!» بعد هم به دلیل دو دقیقه دیرکرد، یک روز از حقوق ناچیز ما کسر شد؛ البته این اتفاق درس خوبی برای ما بود؛ زیرا تا به امروز وقت‌شناسی را وظیفه خود می‌دانم. بجز جدایی از خانواده و حضور اندک در جامعه، آنچه ما را با همه امکانات، رنج می‌داد، نبود میوه بود. نخوردن میوه، بخصوص در سنین نوجوانی باعث کمبود ویتامین‌های لازم در بدن می‌شد. در آبادان آن زمان، غیر از خرما، چیز دیگری وجود نداشت؛ زیرا حمل میوه از دیگر نقاط ایران به آبادان، به دلیل خراب بودن جاده‌ها و نایاب بودن وسیله نقلیه، به هیچ وجه امکانپذیر نبود. در سه سال اولی که آبادان بودم، نه تنها میوه، بلکه تخم‌مرغ هم نداشتیم و تنها با برنج و سیب‌زمینی و مقداری گوشت نان - که در آن خرده‌شن بود و رنگ خاکستری داشت - سر کردیم. با همه اینها، جزو آدم‌های خوش شانس بودیم؛ چون همه جا بیماری و قحطی بیداد می‌کرد. قند و شکر جیره‌بندی شده بود و اقلام ساخت خارج، از شانه سرگرفته تا تانیر اتومبیل و کامیون، نایاب بود. پس از یک سال کارآموزی و قبولی در امتحانات، چهار ریال به حقوق روزانه ما اضافه شد. دوباره ما را به اداره کارگزینی بردند و کارت ورود به پالایشگاه تهیه کردند و هریک از ما را به قسمتی از پالایشگاه فرستادند.

ادامه دارد...

که در فصل جدید، حتما عنوان قهرمانی را به دست آوریم.

- باشگاه نفت و گاز گچساران تا چه اندازه از تیم تنیس روی میز برای ادامه موفقیت‌های خود حمایت می‌کند؟

خوشبختانه رشته تنیس روی میز همیشه مورد توجه و حمایت مدیران شرکت نفت و گاز گچساران قرار داشته است و می‌توان کسانی چون جهانبخش عنبریان سرپرست امور ورزش شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، غلام حسین فولادی مدیر منابع انسانی شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران، غلامرضا کمالی مدیرعامل شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران حمایت را از ما

داشته و بهترین امکانات را در اختیار تیم قرار داده‌اند، حتی شرایط برگزاری اردوهای مناسب را برای ما فراهم کرده‌اند. تاکید می‌کنم، مهم‌ترین مساله‌ای که برای آمادگی تیم قبل از حضور در مسابقات لیگ لازم است، برگزاری اردوهای ورزشی در شهرهای مختلف است. در کنار آن دعوت از دیگر مربیان و ورزشکاران به گچساران و تمرین در کنار ورزشکاران ما می‌تواند تاثیر بسیار بالایی بر روند پیشرفت و آمادگی تیم داشته باشد. امیدوارم این مساله نیز پیش

از گذشته مورد توجه قرار گیرد.

- از نظر شما به عنوان مربی، بازیکنان تا چه اندازه شانس حضور در تیم ملی را دارند؟

فکر می‌کنم حضور در تیم ملی، بخصوص برای ورزش انفرادی مانند تنیس روی میز، به هدف و تلاش نیاز دارد. یک ورزشکار اگر هدف و تلاش کافی داشته باشد، می‌تواند براحتی وارد تیم ملی شود. خوشبختانه ما نیز بازیکنان بسیار خوبی داریم و با توجه به موفقیت‌هایی که در لیگ برتر به دست آوردیم، بی‌شک یک یا دو ورزشکار این باشگاه به تیم ملی دعوت خواهند شد.

هستند، ضمن اینکه این ورزش، آسیبی جدی برای ورزشکار به همراه ندارد. همچنین هیچ رده سنی نیز برای آن تعریف نشده و ورزشکاران تا ۸۰ سالگی هم می‌توانند در سطح جهانی در مسابقات این رشته شرکت کنند. نکته قابل توجه این است، بیشتر بچه‌هایی که درس آنها خوب است، به سمت این ورزش می‌آیند؛ زیرا در کنار تمرین‌های ورزشی خود، زمان کافی برای درس خواندن هم دارند.

- بی‌شک در کنار زیرساخت، آموزش نیز برای پیشرفت و موفقیت یک ورزشکار حرف اول را می‌زند. تنیس روی میز از این لحاظ در چه شرایطی قرار دارد؟

بی‌تردید، آموزش یکی از مهم‌ترین موارد تاثیرگذار در پیشرفت و موفقیت است که باید از سوی مربیان حرفه‌ای به ورزشکاران داده شود. خوشبختانه در این بخش، مربیانی بسیار حرفه‌ای را برای آموزش و تمرین ورزشکاران در رشته تنیس روی میز در اختیار داریم. مربیانی که بالاترین سطح را در بین مربیان تنیس روی میز دارند. در کنار آن تمام تلاش خود را کرده‌ایم تا بهترین برنامه را در حوزه استعدادیابی داشته باشیم. به همین منظور تلاش می‌کنیم که با بچه‌های پنج، شش و هفت ساله بخوبی کار شود تا در آینده بتوان از آنها در تیم‌های نوجوانان و جوانان استفاده کرد. این آموزش و استعدادیابی شرایطی را فراهم می‌کند تا بتوان برای سال‌های طولانی از ورزشکاران رده‌های مختلف سنی استفاده کرد. خوشبختانه مربیان با برخورد خوب خود با نونهالان و با ایجاد فضای مناسب، مانع دلزدگی این ورزشکاران و ترغیب هرچه بیشتر آنها در این رشته ورزشی می‌شوند.

- برای حضور در لیگ برتر و موفقیت در آن با چه چالش‌هایی مواجه بودید؟

لیگ برتر همانطور که از نامش پیداست، یکی از بالاترین و حرفه‌ای‌ترین لیگ‌های کشور به شمار می‌رود. به همین دلیل هر تیمی که بخواهد در لیگ برتر شرکت و مقام کسب کند، باید در بالاترین سطح توانایی خود قرار داشته باشد، از این رو پیش از حضور در مسابقات لیگ برتر، برنامه‌های فشرده‌ای برای اعضای تیم در نظر گرفته می‌شود و مربیان مختلف، صبح و بعد از ظهر با ورزشکاران تمرین می‌کنند. ما حتی برای تیم، روانشناس در اختیار داریم تا بازیکنان از نظر روحی بتوانند خود را برای حضور در مسابقات آماده کنند. در کنار آن، حضور در اردوهای ورزشی پیش از شروع لیگ برتر، در پیشرفت ورزشکاران تاثیرگذار است. در کنار آن تلاش کردیم تا ورزشکاران را به سالن‌های بزرگ ببریم تا با قرار گرفتن در چنین فضاهایی، ترس از مسابقات و فضای مسابقات برای آنها کمتر شود. به همین دلیل ورزشکاران از لحاظ روانی، قبل از مسابقات کاملاً آماده می‌شوند و اعتماد به نفس آنها تا اندازه‌ای بالا می‌رود که از بازی مقابل هیچ تیمی نترسند.

- چه برنامه‌ای برای فصل جدید و کسب عنوان قهرمانی در لیگ برتر دارید؟

با توجه به اینکه لیگ برتر بتازگی پایان یافته، ورزشکاران در حال استراحت هستند. همچنین به دلیل حضور در مسابقات نباید از درس‌های خود عقب بمانند. در حال حاضر خود را برای حضور در لیگ دسته یک بزرگسالان آماده می‌کنیم تا بتوانیم در این مسابقات نیز با موفقیت حضور داشته باشیم. این مسابقات قرار است آذرماه آغاز شود، از این رو تمرین‌های آمادگی برای حضور در مسابقات لیگ دسته یک، به صورت فشرده برای این ورزشکاران انجام می‌شود؛ البته با توجه به موفقیت تیم نوجوانان و جوانان تنیس روی میز نفت و گاز گچساران در لیگ برتر، برنامه‌های مختلفی را برای حضور در فصل آینده خواهیم داشت. در کنار آن با توجه به اینکه ممکن است بازیکنان رده نوجوانان به دلیل افزایش سن به رده جوانان یا ورزشکار رده جوان، به رده بزرگسالان منتقل شوند، همیشه یک رده سنی آماده برای جایگزینی در نظر گرفته‌ایم که کمبود ورزشکار نداشته باشیم؛ البته تمام برنامه‌ریزی ما این است

- از چه زمانی فعالیت خود را در رشته تنیس روی میز آغاز کردید؟

نزدیک به ۲۰ است که به عنوان ورزشکار و مربی در این رشته ورزشی فعالیت می‌کنم و در رده‌های نونهالان، نوجوانان، جوانان و بزرگسالان بازیکن با مربی بوده‌ام. همچنین سابقه حضور در تیم ملی تنیس روی میز کشور و شرکت در مسابقات جهانی ۲۰۰۶ اسپانیا را هم دارم. از زمانی که به عنوان مربی و سرمربی مشغول به کار شده‌ام، چند دوره سرمربیگری در لیگ برتر را در رده‌های مختلف سنی داشتم و تا امروز توانسته‌ام مدرک مربیگری درجه سه، درجه دو، یک، ملی و بین‌المللی و مدارک استعدادیابی و حرکات اصلاحی را به دست آورم.

- درباره تیم تنیس روی میز باشگاه نفت و گاز گچساران و سابقه حضور این تیم در مسابقات مختلف توضیح می‌دهید؟

باشگاه ورزشی نفت و گاز گچساران نزدیک به ۳۰ سال است که در رشته ورزشی تنیس روی میز، در رده سنی نونهالان، نوجوانان، جوانان و بزرگسالان فعالیت مستمر دارد؛ البته تیم تنیس روی میز، در رده سنی نوجوانان و جوانان سال‌هاست که در لیگ برتر حضور دارد و فصل گذشته در رده بزرگسالان، موفق شد مجوز حضور در لیگ یک را کسب کند. تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران در رده‌های مختلف سنی، بیش از ۲۰ عنوان قهرمانی کشور را به دست آورده و می‌توان با قاطعیت گفت که این تیم، پرافتخارترین تیم باشگاهی کشور در رشته تنیس روی میز است.

- برای کسب موفقیت در لیگ برتر تنیس روی میز تا چه اندازه از بازیکنان بومی و شرکتی استفاده کرده‌اید؟

یکی از مهم‌ترین نکاتی که درباره تیم تنیس نفت و گاز گچساران می‌توان گفت، این است که برای حضور در مسابقات باشگاهی، بیشتر از بازیکنان بومی استفاده می‌کنیم؛ البته چون سطح مسابقات در لیگ برتر بالاست، از یک یا دو بازیکن غیربومی نیز بهره می‌بریم. در مسابقات لیگ برتر به دلیل سطح بالای آن، بیشتر تیم‌ها از بازیکنان ملی پوش استفاده می‌کنند. به همین دلیل تیم‌ها سطح بالایی دارند؛ اما بیش از ۸۰ درصد بازیکنان تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران بومی هستند، البته بازیکنان بومی ما، بازیکنان با سابقه‌ای هستند، به طوری که برخی از آنها سابقه حضور در تیم ملی را دارند و این نکته مثبتی برای تیم است.

- تیم تنیس روی میز شرکت نفت و گاز گچساران از چه امکاناتی برای ارتقای سطح حرفه‌ای خود برخوردار است؟

یکی از بزرگ‌ترین نکات مثبتی که باشگاه نفت و گاز گچساران، بخصوص در رشته تنیس روی میز دارد، زیرساخت‌های بسیار خوب برای این ورزش است. این باشگاه از بهترین امکانات مانند بهترین سالن، کف پوش و میزهایی با استانداردهای جهانی برخوردار است. از این رو استقبال قابل توجهی از این رشته می‌شود؛ البته تاکید می‌کنم که این استقبال، مربوط به رده سنی نونهالان، نوجوانان و جوانان نیست. رده کارکنان نیز یکی از پرستقبال‌ترین رده‌های این ورزش است. به عبارت دیگر، وقتی کارکنان از امکانات تنیس روی میز باشگاه استفاده می‌کنند و از آن لذت می‌برند، فرزندان خود را هم به این رشته سوق می‌دهند و این مساله سبب شده که رشته تنیس روی میز طی سال‌های اخیر، بین سه رشته اول و برطرفدار این باشگاه شود که آمارها گواه این امر است.

- نونهالان و نوجوانان، معمولاً تمایل بیشتری به حضور در رشته‌های ورزشی مانند بسکتبال و فوتبال دارند. چنین استقبالی از رشته تنیس روی میز در باشگاه نفت و گاز گچساران برچه اساس است؟

رشته تنیس روی میز یا پینگ‌پنگ، معمولاً به این دلیل که یک رشته بسیار سالم در ورزش است، مورد توجه خانواده‌ها قرار می‌گیرد. بچه‌هایی که آرام‌تر بوده و از تنش دور هستند، به رشته تنیس روی میز روی می‌آورند و خانواده‌ها نیز از چنین آرامشی بسیار خوشحال

مربی تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران در گفت‌وگو با «مشعل»: فصل آینده قهرمان می‌شویم

مشعل تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران، موفق به کسب مقام نایب قهرمانی در لیگ برتر نوجوانان و جوانان باشگاه‌های کشور شده است. این مسابقات آبان امسال برگزار و با قهرمانی آکادمی شهایی ترکمن به پایان رسید. با سعید بهادری، سرمربی تیم نوجوانان و جوانان تنیس روی میز تیم باشگاه نفت و گاز گچساران، به بهانه کسب مقام دوم این تیم در مسابقات لیگ برتر تنیس روی میز گفت‌وگو کردیم و او درباره وضع کنونی و آینده‌ای که برای تیم تنیس روی میز نفت و گاز گچساران ترسیم کرده است.

پایان مسابقات ورزشی سراسری جانبازان شرکت ملی نفت ایران

مسابقات ورزشی سراسری جانبازان و توان‌یابان شرکت ملی نفت ایران با همکاری امور ایناگرگان شرکت ملی نفت ایران و به میزبانی امور ورزش و تربیت بدنی در مجتمع آموزشی - ورزشی نفت محمودآباد، آبان سال جاری در ۶ رشته ورزشی شنا، فوتسال، تیراندازی، دارت، تنیس روی میز و شطرنج برگزار شد. در این رقابت‌ها، بیش از ۵۰ ورزشکار و کادر فنی از شرکت‌های نفت مناطق مرکزی، مدیریت اکتشاف، نفت فلات قاره، منطقه ویژه لاوان، پژوهشگاه صنعت نفت، ملی حفاری، سازمان بهداشت و درمان، پایانه‌های نفتی ایران، ستاد تهران و سازمان منطقه ویژه حضور داشتند که پس از انجام بازی‌هایی مهیج و ثبت لحظات به یادماندنی، جوایز، مدال‌ها و احکام قهرمانی و نثرات و تیم‌های برتر از سوی مسئولان حاضر در سالن‌های برگزاری مسابقات به آنها اهدا شد. در حاشیه

مسابقات ورزشی سراسری جانبازان و توان‌یابان شرکت ملی نفت ایران، به همت امور ورزش و تربیت بدنی و همکاری واحد مددکاری اجتماعی شرکت ملی نفت ایران و همسو با سیاست‌های مسئولیت‌های اجتماعی، از خانواده‌های توان‌یابان شرکت دعوت و از خانواده‌های حاضر در مراسم، به پاس زحماتشان قدردانی و تجلیل به عمل آمد و از طرف امور ورزش و تربیت بدنی و اداره کل سلامت و تربیت بدنی، هدایایی به رسم یادبود به این عزیزان اهدا شد.

نتایج نهایی تیمی مسابقات ورزشی سراسری جانبازان و توان‌یابان شرکت ملی نفت ایران (منطقه شمال) در شش رشته ورزشی به شرح زیر است:

تنیس روی میز
مقام اول: نفت فلات قاره
مقام دوم: ستاد تهران
مقام سوم: سازمان بهداشت و درمان

فوتسال
مقام اول: نفت مناطق مرکزی
مقام دوم: ستاد تهران
مقام سوم: سازمان بهداشت و درمان

کسب مقام اول فرزندان لاوان در مسابقات آسیایی

اولین دوره مسابقات آسیایی کاراته کاتا و کومیته در تمام رده سنی آقایان و بانوان به میزبانی ایران در شهر اصفهان و با حضور ورزشکارانی از کشورهای مختلف برگزار شد. در این دوره از مسابقات، آدرین میری، فرزند مصطفی میری و حلما رضائزاد، فرزند ابوالفضل رضائزاد از همکاران شاغل در اداره HSED شرکت پالایش نفت لاوان موفق به دریافت کسب مقام اول این مسابقات در بخش کاتا شدند.

صنعت نفت آبادان در رده دوم جدول لیگ دسته یک

تیم فوتبال صنعت نفت آبادان با تساوی برابر تیم نیروی زمینی، به رده دوم لیگ دسته یک سقوط کرد. در هفته دهم لیگ دسته یک، تیم فوتبال صنعت نفت آبادان در یک بازی خارج از خانه مقابل نیروی زمینی به تساوی بدون گل رسید. نفتی‌ها با این تساوی، در روز پیروزی پرگل فجرسپاسی، از صدر جدول رده دوم سقوط کرد و نمایندگی شیراز صدرنشین شد. همچنین تیم نفت مسجدسلیمان در یک بازی خانگی مقابل آریو اسلامشهر به تساوی یک - یک دست یافت. شاگردان آرش برهانی در نفت مسجدسلیمان، در رده هفدهم جدول ۱۸ تیمه قرار دارند.

بازدید سرپرست توسعه منابع انسانی شرکت ملی نفت از امور ورزش و تربیت بدنی

امیر قائم‌بناه، سرپرست مدیریت توسعه منابع انسانی شرکت ملی نفت ایران، با حضور در ساختمان مرکزی هشتم شرکت ملی نفت، با رئیس امور ورزش و تربیت بدنی، روسای واحد و کارکنان امور ورزش و تربیت بدنی شرکت ملی نفت دیدار و گفت‌وگو کرد. وی در این دیدار، از مرکز مشاوره و خدمات اصلاحی، تجهیزات ورزشی و واحدهای اداری این امور بازدید کرد و در جلسه‌ای که با حضور هادی افشار و روسای واحد برگزار شد، ضمن آشنایی با فعالیت بخش‌های این امور در حوزه‌های ورزش همگانی، قهرمانی، پایه، سلامت و زیرساخت، از آنها قدر دانی کرد. قائم‌بناه در این دیدار، همچنین ضمن تشکر از تلاش هادی افشار و همکاران وی برای توجه به ورزش مناطق عملیاتی، پر مرتفع کردن مشکلات زیرساختی و تأمین امکانات ورزشی در این مناطق تأکید کرد. هادی افشار نیز با قدر دانی از حسن توجه مدیریت توسعه منابع انسانی به ورزش، همچنین تشکر از همکاران خود در امور ورزش شرکت ملی نفت ایران شرکت‌های تابعه، گزارشی از عملکرد این واحدا ارائه داد.

صدرنشینی نفت امیدیه در هفته نخست لیگ وزنه برداری نونهالان

اولین جشنواره (لیگ) وزنه برداری پسران خوزستان با حضور ۱۰۲ نونهال ورزشکار در اهواز برگزار شد. اولین جشنواره (لیگ) وزنه برداری پسران استان خوزستان با شرایط سنی متولدین ۹۱ تا ۹۶ به مناسبت گرامیداشت شهدای مظلوم کودک غزه، در سالن شهدای وزنه برداری خوزستان برگزار شد. این مسابقه به صورت تکنیک یک ضرب و دو ضرب بود و برای هر نونهال ۵۰ امتیاز در نظر گرفته شد. همچنین چهار نونهال متولد ۹۷ و ۹۸ به صورت آزاد در این جشنواره شرکت کردند. در این مسابقه ۱۰ هیات شهرستان

نفت آبادان مدعی قهرمانی در لیگ برتر واترپلو ایران

تیم پالایش نفت آبادان در دربی واترپلو خوزستان به برتری رسید. هفته چهارم رقابت‌های لیگ برتر واترپلو باشگاه کشور در استخر شهید جهان‌آزای خرمشهر برگزار شد و تیم پالایش نفت آبادان توانست نفت و گاز امیدیه را با نتیجه ۱۳ بر ۸ شکست دهد. این دیدار یکی از حساس‌ترین دیدارهای هفته چهارم رقابت‌ها بود. با این نتیجه، نفت به سومین پیروزی پیاپی خود دست یافت و یکی از مدعیان اصلی کسب عنوان قهرمانی رقابت‌ها لقب گرفت.

برگزاری مسابقات والیبال آتش نشانان در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

اولین دوره مسابقات والیبال آتش نشانان شرکت‌های مستقر در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی، آبان ۱۴۰۳ به میزبانی سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس برگزار شد. در این مسابقات که با حضور ۱۲ تیم در چهار گروه سه تیمی برگزار شد، تیم‌های شرکت‌کننده طی ۶ روز و با برگزاری ۲۰ بازی با یکدیگر به رقابت پرداختند. در پایان این مسابقات، تیم‌های پتروشیمی بوشهر و پتروشیمی مرجان به فینال مسابقات راه یافتند و تیم پتروشیمی بوشهر موفق شد با پیروزی در بازی پایانی به مقام اول دست پیدا کند. تیم‌های پتروشیمی مرجان و پتروشیمی نوری نیز به ترتیب مقام‌های دوم و سوم را کسب کردند.

دعوت فرزند همکار نفتی به اردوی تیم ملی شنا

از سوی کارگروه تیم ملی شنا جوانان ۱۵۰ شناگر برای حضور در اردوی جدید این تیم در تبریز دعوت شدند که فرهاد رحمانی، فرزند عیسی رحمانی از کارکنان پایانه نفتی شمال به این اردو دعوت شد. این اردو با هدف کسب آمادگی لازم به منظور حضور پر قدرت در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۳ و المپیک ۲۰۲۴ برگزار می‌شود.

جهان ورزش

www.mashal.ir

کسب نشان نقره تیم شمشیربازی ایران در الجزایر

تیم ملی شمشیربازی سابر ایران در فینال جام جهانی الجزایر نتوانست کره جنوبی، رقیب دیرینه خود را شکست بدهد و به مدال نقره رسید. فینال تیمی جام جهانی شمشیربازی سابر الجزایر برگزار شد و تیم ملی ایران با نتیجه ۴۵ بر ۳۵ بازی را واگذار کرد و به مدال نقره دست یافت. ایران و کره جنوبی، رقیب دیرینه یکدیگر در آسیا هستند و ایران بارها با این تیم در رویدادهای مختلف بازی کرد؛ اما موفق به شکستش نشده است. در ترکیب تیم ایران، محمد رهبری حضور نداشت و به عنوان مربی کنار تیم بود. در ترکیب تیم کره جنوبی نیز گوپونگیل، کاپیتان تیم و اوه سانگوک، قهرمان المپیک پاریس حضور نداشتند. کره جنوبی در المپیک پاریس توانست ۲ مدال طلائی انفرادی و تیمی اسلحه سابر مردان را کسب کند. جام جهانی الجزایر، اولین رقابت فصل مسابقات شمشیربازی بود که ایران فصل جدید را با مدال نقره آغاز کرد. علی پاکدامن، محمد فتوحی، فرزاد باهر و نیما زهدی، ترکیب تیم ایران را تشکیل دادند.

حضور ۴ زن وزنه بردار ایرانی در مسابقات جهانی بحرین

دسته ۷۶ کیلوگرم: الهه رزاقی با رکورد ورودی ۲۳۳ کیلوگرم دسته ۸۷ کیلوگرم: الهام حسینی با رکورد ورودی ۲۴۰ کیلوگرم پیش از این در لیست قبلی، نام بازیکنانی چون مریم کشتکار، زهرا حسینی، نسیم قاسمی، هانیه شریفی، فاطمه کشاورز، عسل کدخدایی، برنیا فنوش کیا، زینب شیخ حسن ارباب، کیژان مقصودی، معصومه حسینی و سارا صفاوردی دیده می شد که این اسامی تغییر کرد. مسابقات وزنه برداری بزرگسالان جهان از ۱۶ آذر به میزبانی بحرین آغاز می شود.

نام چهار وزنه بردار زن ایرانی در لیست نهایی مسابقات وزنه برداری قهرمانی ۲۰۲۴ جهان قرار دارد. در لیست وزنه برداران شرکت کننده در قهرمانی جهان ۲۰۲۴ نام ۱۲ وزنه بردار مرد و ۴ وزنه بردار زن از ایران قرار دارد. پیش از این، فدراسیون وزنه برداری ایران نام ۱۲ وزنه بردار مرد را اعلام کرده بود. ترکیب تیم زنان ایران در قهرمانی جهان که در لیست فدراسیون جهانی قرار دارند، به شرح زیر است: دسته ۶۴ کیلوگرم: غزل حسینی با رکورد ورودی ۲۱۵ کیلوگرم دسته ۷۱ کیلوگرم: ریحانه کریمی با رکورد ورودی ۲۳۰ کیلوگرم

پرداخت جریمه لوکادیا به پرسپولیس رد شد

دادگاه عالی ورزش، اعتراض مهاجم سابق پرسپولیس به محکومیت ۳۴ هزار دلاری را تایید کرد و به سود این بازیکن رای داد. باشگاه پرسپولیس بعد از تک ناکهانی تهران از سوی یورگن لوکادیا، مهاجم خارجی خود، از این بازیکن به کمیته وضعیت فیفا شکایت کرد و در نهایت هم فیفا، به محکومیت ۳۴ هزار دلاری این بازیکن رای داد. بعد از صدور رای، لوکادیا به دادگاه CAS شکایت کرد و حالا این دادگاه اعتراض این بازیکن به رای صادر شده از سوی فیفا را تایید و محکومیت ۳۴ هزار دلاری او را رد کرده است. با این شرایط، لوکادیا نباید پولی به پرسپولیس پرداخت کند. لوکادیا، مهاجم هلندی پیشین پرسپولیس در میانه فصل قبل، تهران را ترک و در ادامه با استفاده از بند فورسماژور، قراردادش را فسخ کرد.

آرزوی رونالدو برای رسیدن به هزارمین گل

ستاره تیم ملی فوتبال پرتغال گفت: من بازیکنی هستم که بیشترین گل را در تاریخ فوتبال جهان به ثمر رسانده‌ام. فدراسیون فوتبال پرتغال، مراسمی را برای تجلیل از ستاره‌های فوتبال این کشور برگزار کرد. در این مراسم از کریستیانو رونالدو به عنوان بهترین گلزن پرتغال در سال ۲۰۲۴ تجلیل شد. این بازیکن پرتغالی در این مراسم گفت: منتظر واکنش ساق‌هایم در سال‌های پیش رو هستم و باید دید که وضعیت چگونه پیش می‌رود. اگر به رکورد بگهز گل برسیم که بسیار خوب خواهد بود و اگر این اتفاق نیفتد، من بازیکنی هستم که بیشترین گل را در تاریخ فوتبال جهان به ثمر رسانده‌ام. او ادامه داد: برای من افتخار بزرگی است که در این مراسم حضور دارم و چنین جایزه‌ای را دریافت می‌کنم. این پایانی برای من نیست؛ بلکه یک آغاز است. من افتخار می‌کنم که همچنان پیراهن تیم ملی فوتبال پرتغال را می‌پوشم. برایم جای تعجب است که چرایی از بازیکنان دوست ندارند پیراهن تیم ملی پرتغال را به تن کنند. این ناامیدکننده است. به آنها می‌گویم که از بازی کردن با پیراهن تیم ملی لذت ببرید؛ چرا که زمان بسرعت می‌گذرد.

۳ مدال برای پاراتنیس روی میز ایران در مسابقات جهانی نیجریه

در پایان رقابت‌های جهانی پاراتنیس روی میز که به میزبانی نیجریه برگزار شد، نمایندگان ایران موفق به کسب یک مدال طلا و ۲ برنز شدند. رقابت‌های جهانی پاراتنیس روی میز از ۱۷ تا ۲۹ آبان به میزبانی نیجریه برگزار شد و در پایان این رقابت‌ها، نمایندگان ایران موفق به کسب یک مدال طلا و ۲ مدال برنز در بخش انفرادی و دوپل شدند. زهرنازادی در فینال این رقابت‌ها، با شکست حریف نیجریه‌ای خود به مدال طلا دست یافت و محمد عرفان غلامی، دیگر نماینده ایران در دره‌بندی باغلیه بر حریفی از نیجریه، مدال برنز انفرادی را به دست آورد. همچنین در رقابت‌های دوپل، محمد عرفان غلامی و ناصر دهقان پور با شکست حریفان خود به مدال برنز دست یافتند. این مسابقات با حضور کشورهای ایران، عراق، کامرون، نیجریه، اوگاندا، ساحل عاج، جمهوری توگو و جمهوری بنین در شهر لاگوس نیجریه برگزار شد.

والیبال ساحلی ایران سوم آسیا شد

تیم ملی والیبال ساحلی ایران با شکست چین به مقام سومی رقابت‌های قهرمانی مردان آسیا ۲۰۲۴ دست یافت تا یازدهمین مدال تاریخ والیبال ساحلی ایران در فیلیپین به دست آید. بیست و چهارمین دوره مسابقات والیبال ساحلی قهرمانی مردان آسیا ۲۰۲۴ که در شهر سانتا روزا کشور فیلیپین آغاز شده بود، با معرفی تیم‌های اول تا سوم به پایان می‌رسد. تیم ملی والیبال ساحلی ایران (عباس پورعسگری - علیرضا آقاچانی) در دیدار رده‌بندی این رقابت‌ها به مصاف چین (لکجیانک - جیاکسین) رفت و با شکست ۲ بر صفر این تیم به مقام سومی و مدال برنز دست یافت. پورعسگری و آقاچانی در هفتمین مسابقه خود در این رقابت‌ها، موفق به ثبت ششمین برد خود شدند و با امتیازهای ۲۱ بر ۱۵ و ۲۱ بر ۱۷ حریف خود را شکست دادند تا یازدهمین مدال والیبال ساحلی ایران را به دست آورند. والیبال ساحلی ایران امسال در حالی بیست و چهارمین حضور خود در جام قهرمانی مردان آسیا را تجربه کرد که پیش از این دو مدال طلا و مدال نقره به دست آورده بود و امسال نیز نخستین مدال برنز خود در این رقابت‌ها را کسب کرد.

اندونزی میزبان جام ملت‌های فوتسال آسیا شد

کنفدراسیون فوتبال آسیا، اندونزی را به عنوان میزبان جام ملت‌های فوتسال آسیا اعلام کرد. فدراسیون فوتبال اندونزی پس از تصویب کمیته فوتسال و فوتبال ساحلی کنفدراسیون فوتبال آسیا به عنوان میزبان جام ملت‌های آسیا در سال ۲۰۲۶ انتخاب شد. همچنین کنفدراسیون فوتبال آسیا اعلام کرد که از سال ۲۰۲۵ به بعد، در تمامی دوره‌های جام ملت‌های فوتسال آسیا و جام ملت‌های فوتسال زنان آسیا، دیگر از رتبه‌بندی تیم‌ها در دوره قبلی استفاده نخواهد شد. در عوض، رتبه‌بندی جدیدی که از سوی فیفا در ماه می امسال معرفی شده، مبنای سیدبندی قرار خواهد گرفت. تیم ملی فوتسال ایران که در جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۴ به سیزدهمین قهرمانی خود دست یافت، از ۲۳ مهر تا ۱۴ آبان ۱۴۰۴ در مرحله انتخابی دوره بعدی رقابت‌ها شرکت می‌کند. همچنین، کمیته مسابقات AFC تصمیم گرفت که از سال ۲۰۲۶ به بعد، مسابقات مقدماتی و نهایی جام ملت‌های زیر ۱۷ سال آسیا به صورت سالانه برگزار شود. سیدبندی جام ملت‌های نوجوانان آسیا نیز بر مبنای عملکرد تیم‌ها در سه دوره گذشته این جام تعیین خواهد شد.

کشتی آزاد
۵۷ کیلوگرم: علی مومنی
۶۱ کیلوگرم: رضا مومنی
۶۵ کیلوگرم: رحمان عموزاد
۷۰ کیلوگرم: سینا خلیلی
۷۴ کیلوگرم: امیرمحمد یزدانی
۷۹ کیلوگرم: مهدی یوسفی
۸۶ کیلوگرم: ابوالفضل رحمانی
۹۲ کیلوگرم: کامران قاسم پور
۹۷ کیلوگرم: امیرحسین فیروزپور
۱۲۵ کیلوگرم: امیرحسین زارع
سرمربی: پژمان درستکار
مربیان: احسان امینی - مهدی تقوی
سرپرست: محمد جواد یزدانی نیا

۶۰ کیلوگرم: علی احمدی وفا
۶۳ کیلوگرم: ایمان محمدی
۶۷ کیلوگرم: سعید اسماعیلی یا احمد رضا محسن نژاد
۷۲ کیلوگرم: محمد رضا گرابی
۷۷ کیلوگرم: علی اسکو
۸۲ کیلوگرم: محمد علی گرابی
۸۷ کیلوگرم: علیرضا مهمدی
۹۷ کیلوگرم: مهدی بالی یا شایان حبیب زارع
۱۳۰ کیلوگرم: امین میرزا زاده
سرمربی: حسن رنگرز
مربیان: ملک محمد بویری - مهدی علیاری
سرپرست: امید شایگان

ستاره‌های کشتی ایران در لیگ حرفه‌ای مسکو

مسابقات لیگ حرفه‌ای کشتی با حضور ستاره‌های کشتی ایران و روسیه در شهر مسکو برگزار می‌شود. مسابقات لیگ حرفه‌ای آذر در کشتی فرنگی و ۳ آذر امسال در کشتی آزاد برگزار می‌شود. ترکیب تیم‌های اعزامی ایران به این مسابقات به شرح زیر است:

کشتی فرنگی

۵۵ کیلوگرم: پویا دادمرد

